

ZHOZUWE

SÈWÈ

SÈWÈ wì nawa sènre

Zhozuwe sèwè wi yèn na para malaga ñga Izirayeli woolo pàa gbòn ma Kana tara ti shò ko sènlèrè to na. Zhozuwe, wo ña wìla kaa cèn wa Moyisi wi yònlo wo wìla pye na pe yègè sinni.

Sèwè wi sènre tì kòn ma yiri kònsaga shyen. Wi kònsaga kongbanñga (1-12), ko yèn na para tara nda Yènñelè làa yòn fòlò lè mbe kan pe yeri, malaga ñga pàa gbòn mari shò mari ta ko sènre na. Izirayeli woolo pàa Zhuridèn gbaan wi kòn ma yiri, a Yènñelè lì pe saga, a pè yawa ta malaga legèrè na. Pàa Zheriko ca ki shò maga ta. Wa Gabawòn ca malaga ki na, pàa malaga ki gbòn ma ya ki ni kafònnjòlò legèrè fanñga na. Èn fò naa Izirayeli woolo pàa kaa pe yòn finliwè pi jègò Yènñelè li ni, a pè si pe ya wa Ayi ca malaga ki na (Zhozu 7.1-12).

Wa sèwè wi kònsaga shyen wogo ki ni (13-24), pàa tara ti yèele Izirayeli cèngèle ke ma yiri shyen ke na. Mbe yala Yènñelè li sènyoro tì ni, Levi setirige piile poro cè pe sila tara ta ta laga ka na gbogøyi, katugu pàa pye saraga wòfennè. Pe yaa jaraga mbe cèncèn cara ta ni lara lara. Yènñelè làa Zhozuwe wi pye ma yo wi cara ta wò ti pye cara nda pe yaa la karafa wa ti ni. Na lere wa ka fara lere ni mboo gbo, wi mbe ya fe sa karafa ki ca ka ni.

Zhozuwe wìla pye naa nagawa sènre ti taa Yènñelè li yeri gbogøyi nèè ti yuun Izirayeli

woolo pe kan. Zhozuwe wìla pye na sèngbòrò legèrè yuun Izirayeli woolo pe kan na pe piin peri kagala ke pye. Wìla pye na kotogo nii pe ni jaŋgo pe koro sinmbele Yènnjèlè li ni. Sanni Zhozuwe wi sa ku, wìla ki yo Izirayeli woolo pe kan fɔ:

Koni, yaa jaa mbaa tunŋo piin yarisunŋo ñga kan, yege wele yege wɔ nala...

Ξen fɔ mi wo na, mi naa na go woolo pe ni, we yaa la tunŋo piin Yawe Yènnjèlè lo kan (24.15).

Sewε wi yεn ma kɔɔnlɔ yεgε ñga na

Izirayeli woolo pàa Kana tara ti shɔ mari ta 1-
12

Izirayeli woolo pàa Kana tara ti yεεlε 13-21

Tara nda tìla pye wa Zhuridèn gbaan wi yɔnlɔ yirisaga kεε yeri 13.1-32

Tara nda tìla pye wa Zhuridèn gbaan wi yɔnlɔ tosaga kεε yeri 14-19

Cara nda pe yaa la karafa wa ti ni 20.1-9

Levi setirige piile pe cara 21.1-45

Zhozuwe wi kapyegele pungo wogolo 22-24

Cèngelε ñgele kàa pye wa Zhuridèn gbaan wi yɔnlɔ yirisaga kεε yeri kàa sɔngɔrɔ wa ke yeri 22.1-34

Zhozuwe wi senyoro puŋgo woro 23-24

IZIRAYELI WOOLÒ PAA KANA TARA TI SHɔ MARI TA

1-12

Moyisi wi kuŋgɔlɔ
Zhozuwe wìla cén wa wi yɔnlɔ

1 Yawe Yenjelé li tunmbyee Moyisi wìla ku. Kona, a Yawe Yenjelé lì sigi yo Nuni pinambyo Zhozuwe wi kan, wo ḥja wila pye Moyisi wi sagafɔ we, ma yo fɔ:

2 «Na tunmbyee Moyisi wì ku. Koni yiri, mboro naa Izirayeli woolo pe ni fuun pe ni, ye ki Zhuridən gbaan ḥja wi kɔn ye ye wa tara nda mi yen na kaan ye yeri ti ni.

3 Yaga ye yɔngɔlɔ ke kan laga o laga ḥja na, mi yaa ki laga ki kan ye yeri, mbe yala yɔn fɔlɔ na mìla lε Moyisi wi yeri li ni.

4 Ye tara ti yaa lε wa gbinri wi ni, wa yɔnlɔparawa kalige kεs yeri mbe sa gbɔn fɔ wa ki Liban tara nda ti na, wa yɔnlɔparawa kamɛŋe kεs yeri, fɔ wa gbaan gbeŋe Efirati wi na, wa yɔnlɔ yirisaga yeri, naa Heti cɛnle woolo pe tara ti ni fuun ti ni, fɔ sa gbɔn wa Mediterane kɔgoje wi na, wa yɔnlɔ tosaga yeri†.

5 Ma yinwege piliye yi ni fuun yi ni, lere se ya yere mboɔn sige malaga ni, katugu mi yaa pye ma ni la wele ma na paa yεgε ḥja na mìla pye Moyisi wi ni na wele wi na we. Mi se laga ma na fyew, mi se sɔɔn wa.

6 Fanŋga le ma yεε ni ma kotogo ta, katugu mìla wugu ma yo mi yaa tara nda kan ye teleye pe yeri, mboro ma yaa ye ki leeble mbele pe ni wa ki tara ti ni, peri ta kɔrɔgɔ†.

7 Ki cε wowi ḥja, ma fanŋga le ma yεε ni, ma kotogo ta jεŋgε. Lasiri ḥja na tunmbyee Moyisi wì kan ma yeri, maa tanri wi ni fuun wi na tagawa ni. Maga ka laga wi na mbe kari kεs ka na. Kona,

† **1:4 1.3-4:** Dete 11.24-25; 31.6,8; Ebu 13.5   † **1:6 1.6:** Dete 31.6-7,23

maga kala na fuun pye, li yaa yon ma kan.

⁸ Maa ki lasiri sewε ηja wi senre ti kara suyi, maa sɔnri ti na yɔnlɔ naa yembine, jaŋgo kagala ngele fuun ke yen ma yɔnlɔgo wa wi ni, maa tanri ke na tagawa ni. Kona pa ma kapyegele ke yaa la yɔngɔ, pa ma yaa jiti.

⁹ Mi ma mìgi tunjgo n̄ga ki yo ma kan maga n̄gban le? Fanŋga le ma yεε ni ma kotogo ta. Maga ka fye, ma sunndo wiga si ka kɔn ma na, katugu mi ηja Yawe Yεnŋεlε, ma Yεnŋεlε le, mi yaa pye ma ni la wele ma na ma kapyegele ke ni fuun ke ni[†].»

*Zhozuwe wìla yo
Izirayeli woolo pe pe yεε gbεgεle
pe Zhuridεn gbaan wi kɔn*

¹⁰ Kona, a Zhozuwe wì sigi senre nda ti yo Izirayeli woolo teele pe kan ma yo fo:

¹¹ «Ye yanri ye torotoro wa paara yinre censaga ki ni, yege senre nda ti yo leeble pe kan ye pe pye fo: ‹Ye yaakara gbεgεle ye yεε kan, katugu sanni piliye taanri, ye yaa ki Zhuridεn gbaan ηja wi kɔn mbe yiri wa wi kεε n̄ga na, mbe sa tara nda Yawe Yεnŋεlε, ye Yεnŋεlε li yen na kaan we yeri ti shɔ ti pye ye woro.› »

¹² Ko puŋgo na, a Zhozuwe wì sigi yo Urubεn cεnle woolo, naa Gadi cεnle woolo konaa Manase cεnle li walaga woolo [†] pe kan ma yo fo:

[†] **1:9 1.9:** N̄ga kì yo fo: *Mi yaa pye ma ni ma kapyegele ke ni fuun ni, sewεle pele ni, ki yen ma yɔnlɔgo wa ma yo fo: Laga o laga maga kari, mi yaa pye ma ni.*   [†] **1:12 1.12:** Moyisi wìla censaga kan Manase cεnle li walaga nungba woolo yeri mako wa Zhuridεn gbaan wi yɔnlɔ yirisaga yeri, walaga nungba kila koro.

13 «Yawe Yenjelé li tunmbyee Moyisi wila senre nda yo ye kan, yaa nawa tuun ti na. Wila ye pye fo: <Yawe Yenjelé, ye Yenjelé lìgi tara nda ti kan ye yeri, ma ti a yè cen laga ti ni yeyinnge na.»

14 Tara nda Moyisi wì kan ye yeri laga Zhuridén gbaan wi këe ñga na, ye jëelé naa ye piile pe mbe ya koro laga ti ni mbe pinlé ye yaayoro ti ni. Ëen fo, yoro nambala mbele fuun ye mbe ya malaga gbón, ye yaa ye malingbónyaara ti le mbe keli ye sefenné pe yegé mbe pe saga,

15 fo Yawe Yenjelé li sa pe kan pe cen yeyinnge na paa yegé ñga na lì ye kan, a yè cen yeyinnge na we; fo pe sa tara ti ta, nda Yawe Yenjelé, ye Yenjelé li yen na kaan pe yeri we. Ko puñgo na, tara nda ti yen ye woro, to nda Yawe Yenjelé li tunmbyee Moyisi wila kan ye yeri laga Zhuridén gbaan wi yonlo yirisaga yeri, ye sɔngɔrɔ ye sa cen wa ti ni[†].

16 Kona, a pè si Zhozuwe wì yon sogo ma yo fo: «Ñga fuun mà yo we kan, we yaa ki pye. Maga we tun laga o laga, we yaa kari wa.

17 We yaa la nuru ma yeri kala li ni fuun ni, paa yegé ñga na wàa pye na nuru Moyisi wi yeri we. Yawe Yenjelé, ma Yenjelé li pye ma ni, laa wele ma na paa yegé ñga na làa pye Moyisi wi ni we.

18 Lere o lere ka yiri mbe je mbe yo wi se logo ma yeri konaa na wii yenlé mbe tanga ma senyoro ti na, wa kala na fuun ma yaa yo li ni, ko fo pe yaa wo gbo. Mboror wo na, fannja le ma

---

[†] **1:15 1.12-15:** Nombu 32.28-32; Dete 3.18-20; Zhozu 22.1-6

γεε ni, ma kotogo ta!»

2

*Arahabu naa Zhozuwe pitunmbolo
pe kala*

¹ Kona, maga ta Izirayeli woolo pàa pye wa Shitimu laga ki na, a Nuni pinambyɔ Zhozuwe wì si nambala shyen tun larawa, ma pe pye fo: «Ye kari ye sa tara ti kagala ke yewe ye ke jen, Zheriko ca wogo ko tende.» Kì kaa pye ma, a pè si kari ma saa gbɔn wa Zheriko ca, mεε ye nanjaa wa go, pàa pye naa yinri Arahabu. A pè si wɔnlo wa[†].

² A leele pèle si saa ki yo Zheriko ca wunlunaŋa wi kan ma yo fo: «Wele, Izirayeli woolo nambala pèle pan laga nala yembine na li ni, mbe pan mbe tara ti kagala ke yewe.»

³ Kona, a Zheriko ca wunlunaŋa wì si tunŋo tun wa Arahabu wi yeri maa pye fo: «Nambala mbele pè pan wa ma yeri ma tungu wa ma go, pe yirige laga we kan, katugu pè pan mbe tara ti ni fuun ti kagala ke yewe mbe ke jen.»

⁴ Εεν fo, a Arahabu wì si saa ki nambala shyen pe lara; ko pungo na, a wì sho fo: «Kaselege ko na, nambala pèle pan laga na yeri, εεν fo, mi si pe yirisaga ko jen.

⁵ Yembine laa woo sanga ḥa ni, sanni pe sa ca ki mbogo yeyɔngɔ ki tɔn, a pè si yiri ma kari. Mii pe karisaga jen. Ye fyεεle ye taga pe na, pa ye yaa sa pe yigi konɔ.»

---

† 2:1 2.1: Mati 1.5; Ebu 11.31; Zhaki 2.25

6 Ma si yala, wìla lugu ki nambala pe ni wa wi go ki naayeri[†] ma saa pe ni fuun nuŋgbɑ nuŋgbɑ pe lara lèn tiire ta sɔgɔwɔ; wìla to gbogolo wa go ki naayeri.

7 A wunlunaŋa wi pitunmbolo pè si yiri ma taga pe na na pe lagajaa. Pàa pye na Zhuridèn gbaan wi kɔɔn tɔɔrɔ na laga ñga na ki konɔ lo pàa le. Pe yiriŋgɔlɔ wa ca, a leele pè si ca ki mbogo yeɔɔnrɔ ti tɔn wa pe pungo na.

8 Sanni kagala yewefenné pè sa sinlɛ, a Arhabu wì si lugu ma kari pe kɔrɔgɔ wa go ki naayeri

9 ma saa pe pye fɔ: «Mìgi jen ma yo Yawe Yenjèlɛ lìgi tara nda ti kan ye yeri. Ye yegɛ fyere tì we yigi. Tara woolo pe ni fuun pe sunndo wila kɔɔn pe na yoro kala na.

10 Katugu wège logo ma yo sanga ña ni yè yiri wa Ezhipiti tara, Yawe Yenjèlɛ làa Kɔgɔje yεen wi tɔnmɔ pi waga wa ye yegɛ ye ta ye toro. Ñga yè pye Amɔri cɛnle woolo pe wunlumbolo shyen, Sihɔn naa Ògi pe na, poro mbele pàa pye wunluwɔ pi na wa Zhuridèn gbaan wi yɔnlɔ yirisaga yeri, wège logo, konaa paa yegɛ ñga na yè pe woolo poro naa pe tara ti tɔngɔ pew we[†].

11 Male wège kagala ke logo, we sunndo wì kɔn we na. Kotogo si koro we ni naa we yere we ye sige, katugu Yawe Yenjèlɛ, ye Yenjèlɛ le, lo li yen Yenjèlɛ wa naayeri konaa laga tara ti na.

12 Koni, mi yen na ye yenri fɔ ye wugu yanla

[†] **2:6 2.6:** Kìla pye wa ki tara ti ni, paga go ki kan, pe maga biri, ma lugusaga pye ma kari wa ki naayeri. Lere ma ya ma lugu ma saa cén wa nakoma mbe saa yaara jali wa.   [†] **2:10 2.10:** Eki 14.21; Nɔmbu 21.21-35

kan Yawe Yenjelé li mègè ki na, fô kajèngé ñga mì pye ma ye kan, ye yaa ki yongó pye na go woolo pe kan fun. Ye kala la pye paa tègeré yen mbege naga fô ye sènyoro ti yen kaselege,

¹³ fô ye yaa na to, naa na nò, naa na nɔsepiile nambala naa jeele, konaa pe woolo pe ni fuun pe yaga yinwege na, fô ye se ka ti pe we gbo.»

¹⁴ A nambala pè suu yon sogo ma yo fô: «Na mèe yenlé mbe we kala li yo lere kan fyew, wè wugu ki na mbe ku ma yonlò (na wee we sènyoro ti tanga we). Yawe Yenjelé liga ki tara nda ti kan we yeri sanga ña ni, pa we yaa pye sinmbele ma ni mbe kajèngé pye mbɔɔn kan.»

¹⁵ Kì kaa pye ma, a Arahabu wì si pe yirige wa wi fenetiri wì ni ma pe tirige wa funwa na mana na, katugu mbogo ñga kila ca ki maga maga fili, wi go kila pye ma kan ma mara ki na.

¹⁶ Pe tirigesaga, a wì si pe pye fô: «Yaa kee wa yanwira ti yeri, jaŋgo mbele pè taga ye punjo na, paga ka sa ye yan. Ye sa lara wa piliyé taanri, fô pe sa sɔngɔrɔ pe pan. Ko punjo na, ye konò li lè yaa kee.»

¹⁷ A ki nambala pè suu pye fô: «Wuguro nda mà ti a wè wugu, we yaa shɔ ti ni yègè ñga na, koyi ñga yèsen:

¹⁸ *«Wele, na waga ka ye laga ye tara ti ni sanga ña ni, mà we yirige ma we tirige wa funwa na fenetiri ña ni, ma ki mana yenlé na li po wa wi na. Kona, mèe ma to, naa ma nò, naa ma nɔsepiile konaa ma go woolo pe ni fuun pe gbogolo laga ma go.»*

19 Pe ni, na wa ka ka yiri laga ma go mbe kari wa funwa na, wi gbowo pi yaa ka pye wo yee go kala, pa we se pye kapege pyefenne. Eén fo, lere o lere wi yaa ka pye laga go ko ni ma ni, na lere këe ka taga wo wa na, pa wo gbowo po kapege ko yaa pye woro go kala.

20 Yége o yége, na maga we kala li yo mbe lere wa kan, wuguro nda mà ti a wè wugu, pa we yaa shɔ ki wuguro ti ni. »

21 A Arahabu wì si pe yon sogo ma yo fo: «Mì yere ki na. Ye ti ki pye paa yége ñga na yége yo we.» Ko puñgo na, a wì si pe yaga, a pè kari. Le ki yøngolo nuñgba ke ni, a wì si mana yenle li po wa fenetiri wi na.

22 A ki nambala shyen pè si kari wa yanwira ti na ma saa lara wa piliye taanri, fo leeble mbele pàa taga pe puñgo na, pe sa songoró. Mbele pàa taga pe puñgo na, pàa saa pe lagaja konç li lagapyew ki ni, eén fo, pe sila nambala pe yan.

23 Kona, a ki nambala shyen pè si songoró ma yiri wa yanwira ti na ma tigi, mëe saa Zhuridën gbaan wi kòn ma kari Nuni pinambyo Zhozuwe wi kòrògo. Kagala ñgele fuun kàa pye pe na, a pè si ke yége yo maa kan.

24 A pè si Zhozuwe wi pye fo: «Kaselege ko na, Yawe Yenñele ligi tara ti ni fuun ti le we këe, katugu tara woolo pe ni fuun pe sunndo wila kòon pe na makò we kala na.»

3

*Izirayeli woolo
pàa Zhuridën gbaan wi kòn ma yiri*

¹ Pe karipilige, ki pinliwε pi ni, a Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni fuun pè si yiri wa Shitimu, wa paara yinre censaga ki ni, ma kari wa Zhuridēn gbaan yon ki na, mεe saa wɔnlɔ lema sanni pe sa gbaan wi kɔn pe yiri.

² Piliye taanri torongɔlɔ, a Izirayeli woolo teele pè si yanriyanri wa paara yinre censaga ki ni,

³ naga senre nda ti yuun leeple pe kan fɔ: «Levi setirige piile, poro mbele pe yεn saraga wɔfennε, na yaga ka pe yan pe Yawe Yεnŋεlε, ye Yεnŋεlε li yon finliwε kεsu wi tugo sanga ɳa ni, pa ye yiri wa laga ɳga ye yεn ma cen ki ni, ye taga wi na.

⁴ Ye culo nunjba si wo fogo ko yaga yoro naa yon finliwε kεsu wi sɔgɔwɔ. Yaga ka yɔngɔ wi tanla mbe wε ko na. Ki ka pye ma, ye yaa toro kono na ni, pa ye yaa li jεn; katugu ye fa toro laga ki kono na li ni faa.»

⁵ A Zhozuwe wì si leeple pe pye fɔ: «Ye ye yεs pye kpoyi, katugu goto Yawe Yεnŋεlε li yaa kafɔnŋɔlɔ pye laga ye sɔgɔwɔ.»

⁶ Ki goto, a wì si saraga wɔfennε pe pye fɔ: «Ye yon finliwε kεsu wi le ye keli leeple pe yεgε yaa kee.» A pè suu le ma keli leeple pe yεgε na tanri.

⁷ A Yawe Yεnŋεlε lì si Zhozuwe wi pye fɔ: «Nala yεrε mi yaa ki le mbɔɔn mege ki gbɔgɔ laga Izirayeli woolo pe yεgε sɔgɔwɔ, jaŋgo pege jεn pe yo mi yaa pye ma ni paa yεgε ɳga na mila pye Moyisi wi ni we.

⁸ Saraga wɔfennε mbele pe yεn na yon finliwε kεsu wi tungu, ki senre nda ti yo pe kan fɔ: <Na yaga sa gbɔn wa Zhuridēn gbaan wi yon na sanga ɳa ni, mbe ye wa tɔnmɔ pi ni, ye yere le. >

9 Kona, a Zhozuwe wì sigi yo Izirayeli woolo pe kan ma yo fɔ: «Ye fulo laga ye Yawe Yenjelé, ye Yenjelé li senre ti logo.

10 Pa ye yaa ki jen yeeen mbe yo fɔ Yenjelé na yinwege wolo li yen laga ye sɔgɔwɔ, fɔ li yaa Kana tara fenné, naa Heti cénle woolo, naa Hevi cénle woolo, naa Pérezí cénle woolo, naa Girigasi cénle woolo, naa Améri cénle woolo konaa Zhebusi cénle woolo pe purɔ mbe pe yirige wa ye yegɛ kaselege.

11 Ye wele, ḥa wi yen tara ti ni fuun ti Fɔ, wi yɔn finliwɛ kesu pe yaa keli wi ni ye yegɛ, mbe Zhuridèn gbaan wi kɔn mbe yiri.

12 Koni, ye nambala ke ma yiri shyen wɔ wa Izirayeli cengèle ke ma yiri shyen ke ni, naŋa nuŋgbɑ mbe yiri cénle nuŋgbɑ ni.

13 Yawe Yenjelé na li yen tara ti ni fuun Fɔ, saraga wɔfenné mbele pe yen nali yɔn finliwɛ kesu wi tungu, na paga ka pe yɔngɔlɔ ke wa wa Zhuridèn gbaan wi tɔnmɔ pi ni sanga ḥa ni, pa gbaan wi tɔnmɔ pi yaa kɔn shyen. Tɔnmɔ mba pila yinrigi wa go na na fuun na tinri, pi yaa yere mbe gbogolo pi yee na paa mbogo yen.»

14 Kona, a leeple pè si yiri ma pe paara yinre ti kɔlɔgi mbe Zhuridèn gbaan wi kɔn mbe yiri. Saraga wɔfenné mbele pàa pye na yɔn finliwɛ kesu wi tungu, pàa keli leeple pe yegɛ na tanri.

15 Yarilire kɔnsanga wo lawi. Ki sanga wi ka gbɔn, ki ma yala Zhuridèn gbaan wì yin fɔ ma toro wi konجو ki na. Saraga wɔfenné mbele pàa pye na yɔn finliwɛ kesu wi tungu, naa pàa ka saa gbɔn wa gbaan wi konجو na sanga ḥa ni, ma pe yɔngɔlɔ ke wa wa tɔnmɔ pi ni,

¹⁶ tōnmō mba pìla pye na yinrigi wa gbaan wi go kεs̄ yeri na fuun na tinri, a pì si yere, mεs̄ gbogolo pi yεs̄ na paa mbogo yεn, ma kari lege, maga lε wa Adamu ca ki na, wa Zaritan ca ki tanla[†]. Ma si yala tōnmō mba pìla pye na fuun na tinri wa Araba tara kɔgɔje wi yeri, ko kɔrc̄ wo yεn wa Kɔgɔje kuwo wi yeri, a po si fo ma kari pew. A leeple pè si Zhuridεn gbaan wi kɔn ma yiri wa Zheriko ca ki yεsinmε yeri.

¹⁷ Saraga wɔfennε mbele pàa pye na Yawe Yεnŋεlε li yɔn finliwε kεsu wi tungu, a pè si gbegele ma yere jεnγε wa lafonjologo ɳga kila waga ki ni, wa gbaan wi nandogomō, ma yala Izirayεli woolo paa tooro na tanri tawara na, fɔ a leeple pe ni fuun pè saa gbaan wi kɔn ma yiri ma kɔ.

4

*Sinndεεrε ke ma yiri shyεn
nda ti kala li yεn na nandowo kaan*

¹ Naa Izirayεli woolo pe ni fuun pàa kaa Zhuridεn gbaan wi kɔn ma yiri ma kɔ, a Yawe Yεnŋεlε li si Zhozuwe wi pye fɔ:

² «Ye nambala ke ma yiri shyεn wɔ leeple pe sɔgɔwɔ, cεnle nunjba naŋa nunjba mbe yiri wa.

³ Maga yo pe kan fɔ pe sa sinndεεrε ke ma yiri shyεn lε wa Zhuridεn gbaan wi lafonjologo ki nandogomō, wa laga ɳga saraga wɔfennε pe

---

[†] **3:16 3.16:** Mbege lε le laga ɳga tōnmō pìla gbogolo wa Adamu ca ki na mbe sa gbɔn wa laga ɳga Izirayεli woolo pàa pye, ki fogo ki mbaa we culo nafa ma yiri ke yɔn ko na.

yen ma yere we. Ye yaa sinle laga ñga na nala yembine na li ni, pe sari tegé wa ki laga ki na.»

⁴ Nambala ke ma yiri shyen mbele Zhozuwe wila wo Izirayeli woolo pe sogo, cenle nunjba na ja nunjba, a Zhozuwe wi si pe yeri

⁵ mees pe pye fo: «Ye toro wa Yawe Yennjele, ye Yennjele li yon finliwe kesu wi yegé, ye kari wa Zhuriden gbaan wi nandogomo. Ye ni fuun nunjba nunjba, ye sinndeere nunjba nunjba le wa ye pajoro ti na, jango sinndelége nunjba mbe pye Izirayeli cenle nunjba pyew li wogo.

⁶ Ki sinndeere ti yaa koro paa tegere yen laga ye sogo. Puñgo na, na ye piile paga ka ye yewe mbe yo fo: <Ki sinndeere nda ti koro wo yen wiwiin?>

⁷ Kona ye pe yon sogo ye yo fo: <Zhuriden gbaan tonmo pila kon shyen wa Yawe Yennjele li yon finliwe kesu wi yegé, naa paà gbaan wi kon ma yiri wi ni we. Ki sinndeere nda ti yaa ti Izirayeli setirige piile paa nawa tuun ki na sanga pyew, fo Zhuriden gbaan tonmo pila kon shyen.> »

⁸ A Izirayeli woolo pe si ñga Zhozuwe wila yo ki pye. Paà sinndeere ke ma yiri shyen le wa Zhuriden gbaan wi nandogomo ma yiri, ma yala Izirayeli cengelé ke yon ki ni, paa yegé ñga na Yawe Yennjele laa ki yo Zhozuwe wi kan we. A pe si kari ti ni wa laga ñga paà wɔnlɔ we, mees saa ti tegé wa.

⁹ Saraga wɔfenne mbele paà pye na yon finliwe kesu wi tungu, paà pye ma yere wa Zhuriden gbaan wi nandogomo laga ñga na, a Zhozuwe wi si sinndeere ke ma yiri shyen yerege yerege

wa ki laga ki na fun. Ti yen wa ali ma pan ma gbɔn nala.

¹⁰ Saraga wɔfennɛ mbele pàa pye na kɛsu wi tungu, pàa koro ma yere wa Zhurideŋ gbaan wi nandogomɔ, fɔ ḥga Yawe Yenjɛlɛ làa yo Zhozuwe wi kan ma yo wi yo Izirayeli woolo pe kan, a pè saa ki ni fuun ki pye maga yɔn fili. Zhozuwe wìla tanga ma yala sɛnre nda fuun Moyisi wìla yo maa kan ti ni. Izirayeli woolo pàa fyɛɛlɛ ma gbaan wi kɔn ma yiri.

¹¹ Naa leeple pe ni fuun pàa kaa gbaan wi kɔn ma yiri ma kɔ, a saraga wɔfennɛ pè si toro ma keli pe yegɛ Yawe Yenjɛlɛ li yɔn finliwe kɛsu wi ni.

¹² A Urubɛn cɛnle woolo, naa Gadi cɛnle woolo konaa Manase cɛnle li walaga woolo pè si keli Izirayeli woolo sanmbala pe yegɛ na tanri pe maliŋgbɔnyaara ti ni, ma yala ḥga Moyisi wila yo pe kan ki ni.

¹³ Nambala mbele pàa toro Yawe Yenjɛlɛ li yegɛ sɔgɔwɔ ma kari wa Zheriko ca ki funwa lara falafala ti yeri, pàa lere waga nafa shyen (40 000) yɔn ko tin. Pàa pe maliŋgbɔnyaara ti le, ma gbegɛle mbe malaga gbɔn.

¹⁴ Ki pilige ki ni, a Yawe Yenjɛlɛ lì si Zhozuwe wi mege ki gbɔgo Izirayeli woolo pe ni fuun pe yegɛ sɔgɔwɔ. A pe nee wi gbogo paa yegɛ ḥga na pàa pye na Moyisi wi gbogo wi yinwege piliye yi ni fuun yi ni.

¹⁵ Gbaan wi kɔnŋɔlo, a Yawe Yenjɛlɛ lì si Zhozuwe wi pye fɔ:

¹⁶ «Saraga wɔfennɛ mbele paa yɔn finliwe sɛnre kɛsu wi tungu, ki yo pe kan fɔ pe yiri wi ni

wa Zhuridēn gbaan wi ni.»

¹⁷ A Zhozuwe wì si saraga wōfenne pe pye fō:
«Ye yiri wa gbaan wi ni.»

¹⁸ Saraga wōfenne mbele pàa pye na Yawe
Yenjelé li yōn finliwé késu wi tungu, naa pàa kaa
yiri wa gbaan wi nandogomō ma pe yōngōlō ke
kan wa tara ti na sanga ḥja ni, a gbaan wi tōnmō
pì si sōngōrō wa pi yōnlō kongbanna li ni naa,
na fuun, ma yin ma toro gbaan wi kongo ki ni
fuun ki na paa faa wi yēn.

¹⁹ Izirayeli woolo pàa Zhuridēn gbaan wi kōn
ma yiri yele li yēnge kongbanŋga ki pilige ke
wogo ko ni. A pè si saa pe paara yinre ti kankan
wa Giligali laga ki na, ma wa wa Zheriko ca tara
kōnlō li yōnlō yirisaga yeri.

²⁰ Sinndēere ke ma yiri shyen nda pàa le wa
Zhuridēn gbaan wi ni, Zhozuwe wila ti tagala ti
yēs na wa Giligali.

²¹ Kona, a wì si Izirayeli woolo pe pye fō:
«Puŋgo na, na ye setirige piile paga ka pe teele
pe yewe mbe yo ki sinndēere nda to kōrō wo yēn
wiwiin?

²² Kona yege yēgē yo pe kan paa yēgē ḥja
na Izirayeli woolo pàa tanga tawara na maga
Zhuridēn gbaan ḥja wi kōn ma yiri.

²³ Katugu Yawe Yenjelé, ye Yenjelé lì Zhuridēn
gbaan tōnmō pi waga wa ye yēgē, fō a ye ni fuun
yē saa gbaan wi kōn ma yiri, paa yēgē ḥja na
lāa Kōgōje yēen wi tōnmō pi waga wa we yēgē, a
wòò kōn ma yiri we.

²⁴ Lì ko pye ma, jaŋgo tara woolo pe ni fuun
pege jēn pe yo yawa gbōc yēn li ni, jaŋgo yoro

fun, yaa fyε Yawe Yenjεlε, ye Yenjεlε li yegε sanga pyew.»

5

¹ Amori cεnle woolo mbele pàa pye ma cεn wa Zhuridεn gbaan wi yɔnlɔ tosaga yeri pe wunlumbolo poro naa Kana tara fennε mbele pàa pye ma cεn wa Mediterane kɔgɔje yɔn ki na pe wunlumbolo pe ni fuun pàa ki logo ma yo Yawe Yenjεlε làa Zhuridεn gbaan tɔnmɔ pi waga wa Izirayeli woolo pe yegε, fɔ a pè saa gbaan wi kɔn ma yiri. Kì kaa pye ma, pe sila kotogo ta, kotogo kpe sila koro pe ni naa Izirayeli woolo pe yegε cωcɔs.

*Pàa Izirayeli setirige piile
pe kenrekεnre wa Giligali ca*

² Ki sanga nungba wi ni, a Yawe Yenjεlε lì sigi yo Zhozuwe wi kan ma yo fɔ: «Walaga sinndεerε le ma gbegele gbengele, ma Izirayeli setirige piile yirisaga fɔnnɔgo ñga kì yiri ki woolo pe kenrekεnre.»

³ Kona, a Zhozuwe wì si walaga sinndεerε le ma gbegele gbengele, ma Izirayeli woolo pe kenrekεnre wa Aralɔti tinndi wi na.

⁴ Zhozuwe wìla pe kenrekεnre go ñga na ki ñga: Naa Izirayeli woolo pàa yiri wa Ezhipiti tara, nambala mbele fuun pe yεlε yɔn kìla tin mbe malinqbonyaara le, pe ni fuun pàa ku wa kono, wa gbinri wi ni, pe yiringɔlɔ wa Ezhipiti tara.

⁵ Nambala mbele fuun pàa yiri wa Ezhipiti tara poro la kenrekεnre. Eεn fɔ, pinambiile mbele fuun pàa se ma pe ta kono wa gbinri wi ni,

pe yiringɔlɔ wa Ezhipiti tara, wo wa kpɛ sila kɛnrekɛnre.

⁶ Izirayeli woolo pàa tanga wa gbinri wi ni ma saa gbɔn fɔ yele nafa shyen. Ki sere woolo pe ni, nambala mbele pe mbaa ya kari malaga na pe yirisanga wi ni wa Ezhipiti tara, pe ni fuun pàa ku wa gbinri wi ni ma wɔ wa; katugu pe sila logo Yawe Yenjelè li yeri. Làa wugu ma yɔn fɔlɔ kɔn we teleye pe yeri mbe tara nda kan pe yeri konaa we yeri, to nda ti yɛn ma yin nɔnɔ naa sɛnregɛ[†] ni na fuun, Yawe Yenjelè làa wugu ma pe kan ma yo pe seri yan yenlɛ ni[†].

⁷ A lì si pe piile pe tegɛ wa pe yɔnlɔ. Poro wɛlɛ Zhozuwe wila kɛnrekɛnre, katugu pe sila kɛnrekɛnre ma pe ta pe kondangala li na wa gbinri wi ni.

⁸ Naa leeble pe ni fuun pàa kaa kɛnrekɛnre ma kɔ sanga ŋa ni, a pè si koro laga nunjba, wa paara yinre censaga ki ni, fɔ a pè saa sagala.

⁹ Ko puŋgo na, a Yawe Yenjelè lì si Zhozuwe wi pye fɔ: «Fere kala na yè yiri li ni wa Ezhipiti tara ma pan, mili laga ye na nala.»

Ko ki tì pe maa ki laga ki yinri Giligali (ko kɔrɔ wo yɛn mbe koŋgo) fɔ ali ma pan ma gbɔn nala.

*Paki feti konaa yaakara
nda pe yinri mane ti kowɔ*

¹⁰ Izirayeli woolo pàa pye ma cɛn wa pe paara yinre ti ni wa Giligali laga ki ni. Ma pe ta wa, a pè si Paki feti wi pye yenje ki pilige ke ma yiri

---

[†] **5:6 5.6** Nɔnɔ naa sɛnregɛ sɛnre nda tì yo ko yɛn naga nari ma yo yaayoro ti yaa yɔn jɛnje wa ki tara ti ni, naa tire nda ti maa sɛni ti ni.   [†] **5:6 5.6:** Nɔmbu 14.28-35

tijere wogo ki yonlokogo ki na, wa Zheriko funwa lara falafala ti ni†.

¹¹ Paki feti wi pyengolo, ki goto, a pè sigi tara ti yarilire ta ka, to la pye leve fu buru konaa yarilire pire nda pàa kala to ta.

¹² Pàa tara ti yarilire ti ka pilige ñga ni, ki goto, yaakara nda pe yinri mane, a ti si yere, ta si yiri wa naayeri mbe to naa. Izirayeli woolo pe sila mane wa ta naa, eñen fo, ki yele li ni, Kana tara yarilire to pàa pye na kaa†.

*Yenjèle li malingbɔɔnlɔ
ŋgbelege to wi kala*

¹³ Pilige ka, Zhozuwe wìla pye wa Zheriko ca ki tanla. A wì si kaa wi yegé ki yirige ma wele, mëe naña wa yan teere yeresaga wa wi yegé. Wi tokobi wìla pye wi këe, ma kow wa wi wofogo ki ni. A Zhozuwe wì si fulo wa wi tanla maa yewe ma yo fo: «Ma yen we ni lee nakoma ma yen we juguye poro ni?»

¹⁴ A ki naña wì suu yon sogo ma yo fo: «Ayoo, mi woro ye ni, mi si woro pe ni. Eñen fo, mi yen Yawe Yenjèle li malingbɔɔnlɔ ŋgbelege to. Mi pan fɔɔnfɔɔn ñga.»

Kona, a Zhozuwe wì si to maa yegé ki jiile wa tara maa gbogó, mëe wi pye fo: «Na tafó, mi yen ma tunmbyee, yinji maa jaa mbe yo na kan?»

¹⁵ A Yawe Yenjèle li malingbɔɔnlɔ ŋgbelege to wì suu yon sogo ma yo fo: «Ma sawira ti wo wa ma tɔɔrɔ ti na, katugu ma yen ma yere laga ñga na ki yen kpoyi.»

A Zhozuwe wì sigi pye ma.

---

† **5:10 5.10:** Eki 12.1-13   † **5:12 5.12:** Eki 16.35

6

*Izirayeli woolo
pàa Zheriko ca ki shɔ maga ta*

¹ Koni, mbogo ɳga kila Zheriko ca ki maga, pàa ki yeycngɔ kɔɔrɔ ti gbegele mari tɔn jɛŋge Izirayeli woolo pe yege fyere ti kala na. Lere na ya ye wa ca, lere nee ya yiri.

² A Yawe Yenjelé li si Zhozuwe wi pye fɔ: «Wele, mì Zheriko ca, naa ki wunlunana konaa ki maliŋgbɔɔnlɔ mbele kotogo ni pe le ma kεε.

³ Mboro naa ma maliŋgbɔɔnlɔ pe ni fuun pe ni, ye yaa ca ki maga magasaga nunjba pilige pyew sa gbɔn fɔ piliye kɔgɔlɔni.

⁴ Saraga wɔfennɛ kɔlɔshyɛn yaa keli yɔn finliwɛ kesu wi yege simbapɛnɛ yɛɛnre mbaanra kɔlɔshyɛn ni pe kεε. Pilige kɔlɔshyɛn wogo ki na, ye yaa ca ki maga magasaga kɔlɔshyɛn, saraga wɔfennɛ paa mbaanra ti wiin.

⁵ Na paga ka simbapɛnɛ yɛɛnre mbaanra ti win ɳgbanga mberi tile sanga ɳa ni, leeple pe ni fuun pe jɔrɔgɔ ɳgbanga. Pa kona mbogo ɳga kì ca ki maga ki yaa toori. Kona leeple pe ni fuun pe ye wa ca paa kee yesinmɛ na.»

⁶ Kì kaa pye ma, a Nuni pinambyɔ Zhozuwe wì si saraga wɔfennɛ pe yeri maga yo pe kan ma yo fɔ: «Ye yɔn finliwɛ kesu wi lε wa ye pajoro ti na. Ye ni, kɔlɔshyɛn mbe simbapɛnɛ yɛɛnre mbaanra kɔlɔshyɛn lε pe keli Yawe Yenjelé li yɔn finliwɛ kesu wi yege paa tanri.»

⁷ Ko puŋgo na, a wì si leeple pe pye fɔ: «Ye yiri, we tanga we ca ki maga. Maliŋgbɔɔnlɔ pe keli Yawe Yenjelé li yɔn finliwɛ kesu wi yege.»

8 A leeple pè sigi pye paa yegε ñga na Zhozuwe wìla ki yo. Saraga wɔfenne kɔlɔshyen mbele simbapεnε yεenre mbaanra kɔlɔshyen tìla pye pe yeri, a pè si toro wa Yawe Yεnjele li yɔn finliwε kesu wi yegε na kee, nεε pe mbaanra ti wiin. A pe nεε paan yɔn finliwε kesu wi ni pe punjo na.

9 Nambala mbele pàa maliŋgbɔnyara ti lε, pàa keli saraga wɔfenne mbele pàa pye na mbaanra ti wiin pe yegε. A puŋgofenne pè si taga yɔn finliwε kesu wi na. A pe nεε tanri na yala mbaanra ti winmε pi ni.

10 Ëen fɔ, Zhozuwe wìla ki yo leeple pe kan ma yo fɔ: «Yaga ka jɔrɔgɔ. Yaga ka si kakɔnɔ wa. Sεnpyɔ ka si ka yiri wa yɔn ye ni, fɔ sa gbɔn pilige ñga mi yaa kaga yo ye kan mbe yo ye jɔrɔgɔ ki na.»

11 A Zhozuwe wì si ti a pè ca ki maga magasaga nunjba yɔn finliwε kesu wi ni. Ko punjo na, a pè si sɔngɔrɔ wa paara yinre censaga ki ni ma saa wɔnlɔ wa.

12 Ki goto yirifaga ki na, a Zhozuwe wì si yiri. A saraga wɔfenne pè si Yawe Yεnjele li yɔn finliwε kesu wi lε naa wa pe pajoro ti na.

13 Saraga wɔfenne mbele simbapεnε yεenre mbaanra kɔlɔshyen tìla pye pe yeri, pè si keli Yawe Yεnjele li yɔn finliwε kesu wi yegε naa, nεε pe mbaanra ti wiin. Nambala mbele pàa maliŋgbɔnyara ti lε pè si keli pe yegε. A puŋgofenne pè si taga Yawe Yεnjele li yɔn finliwε kesu wi na. Ma pe ta paa tanri na kee, a saraga wɔfenne pe nεε mbaanra ti wiin.

14 Ki pilige shyen wogo ki na, a pè si ca ki maga

magasaga nunjba mæe sɔngɔrɔ ma kari wa pe paara yinre censaga ki ni. Pàa ki pye ma fɔ ma saa gbɔn piliye kɔgɔlɔni.

15 Pilige kɔlɔshyɛn wogo ki na, a pè si yiri pinliwɛ lawɔrɔ ti ni ma ca ki maga magasaga kɔlɔshyɛn, paa yɛgɛ ŋga na pàa pye naga piin we. Ko pilige nunjba pe ko layi pàa ca ki maga magasaga kɔlɔshyɛn.

16 Ki magasaga kɔlɔshyɛn wogo ki na, naa saraga wɔfɛnnɛ pàa kaa mbanлага ki win sanga ŋa ni, a Zhozuwe wì si leelee pe pye fɔ: «Ye jɔrɔgɔ, katugu Yawe Yenŋɛle lì ca ki le ye kɛɛ!

17 Ca konaa ki nawa yaara ti ni ti yaa tɛgɛ ti yɛ pew Yawe Yenŋɛle lo kan mbe tɔngɔ. Nanjaa Arahabu wo nunjba wi yaa koro yinwege na, wo naa mbele fuun pe yɛn wi ni wa wi go pe ni, katugu wìla we pitunmbolo pe lara kapege si pe ta.

18 Eɛn fɔ, ye ye yɛɛ yigi yaara nda ti yaa tɛgɛ ti yɛ pew Yawe Yenŋɛle li kan mbe tɔngɔ ti ni. Yaga ka ka kpɛ lɛ. Na yaga ka lɛ, pa ye yaa ti jɛgɔwɔ naa jɔlɔgɔ mbe to laga woro Izirayeli woolo we paara yinre censaga ki ni.

19 Warifuwe wi ni fuun, naa te wi ni fuun, konaa yaara nda fuun pè gbegele tuguyenre naa tuguwɔrɔ ni, to yaa tɛgɛ ti yɛ pew Yawe Yenŋɛle li kan. Pe yaa kari tɛgɛ wa laga ŋga pe maa li yarijɛndɛ ti teri.»

20 Kona, a pè si mbanлага ki win. Naa leelee pàa kaa ki logo, a pè si jɔrɔgɔ ŋgbanga. Mbogo ŋga kìla ca ki maga, a kì si toori. Le ki yɔngɔlɔ nunjba ke ni, a Izirayeli woolo pè si ye wa ca ki

ni, pe ni fuun nungba nungba na kee yesinme
na, ma ca ki shɔ maga ta†.

²¹ Yaraga ñga fuun kìla pye wa ca, nambala naa jëele, piile naa lelele, naa nere, naa simbaala konaa sofielele pe ni, a pè si pe ni fuun pe gbo tokobi ni mberi tègè ti yé pew Yawe Yenjelé li kan mberi tongo.

*Izirayeli woolo
pàa Arahabu naa wi go woolo
pe yaga yinwege na*

²² Nambala shyen mbele pàa saa tara ti kagalake yewe, Zhozuwe wìla pe pye fɔ: «Ye kari wananjaa Arahabu wi go, yoo yirige yoo wɔ wa goki ni mbe pinlɛ wi woolo pe ni, mbe yala wuguro nda yàa wugu wi kan ti ni.»

²³ Ki lefənmbələ shyen pàa kari ma saa Ara-habu, naa wi to, naa wi nō, naa wi yarijendə, naa wi nəsepiile nambala naa jēlə, konaa wi go woolo sanmbala pe ni fuun pe yirige ma pe wō wa go, mēe saa pe tēgə wa Izirayeli woolo pe paara yinre censaga ki puŋqo na.

24 Ca ko na, pàa ki sogo ko naa ki nawa yaara ti ni fuun ti ni. Eén fɔ, warifuwe wo naa te wi ni, naa yaara nda pè gbegele tuguyenre naa tuguwɔrɔ ni, pàa saa to tegɛ wa Yawe Yennjɛlɛ li yarijɛnde tegesaga ki ni, wa li go.

²⁵ Zhuzuwe wila nanjaa Arahabu wi yaga yinwege na, wo naa wi go woolo pe ni, konaa wi yarijende ti ni fuun ti ni, katugu nambala mbele Zhuzuwe wila tun ma yo pe sa Zheriko ca kagala ke yewe, wila pe lara kapege si pe ta. A

[†] 6:20 6.20: Ebu 11.30

Arahabu wì si cén wa Izirayeli woolo pe sɔgɔwɔ, wi setirige piile pe wa fɔ ma pan ma gbɔn nala[†].

²⁶ Ki sanga nunjba wi ni, a Zhozuwe wì sigi sɛnrɛ nda ti yo ma wugu ma taga ti na, ma yo fɔ: Lere o lere ka yiri mbe Zheriko ca ki kan naa fɔnɔŋgɔ,

wo mbe daŋga Yawe Yenjelé li yegɛ na.

Na wiga ki mbogo ki nɔgɔ le,
wi pinambyɔ kongbannja wi yaa ku.

Na wiga ki yeyɔngɔ kɔɔrɔ ti le,
wi pinambyɔ shyɛn woo wi yaa ku[†].

²⁷ Yawe Yenjelé làa pye Zhozuwe wi ni, a wi mɛgɛ kì si yiri wa ki tara ti ni fuun ti ni.

7

Nanja ɳà pàa pye na yinri Akan wi kapege kala

¹ Yaara nda Yawe Yenjelé làa yo pe tegɛ ti yɛ pew li kan mberi tɔŋgɔ, Izirayeli woolo pàa kapege pye ki yaara ti wogo na. Wa Zhuda cénlɛ li ni, naŋa ɳà pàa pye na yinri Karimi wi pinambyɔ Akan wila ki yaara ta lɛ. A Yawe Yenjelé lì si nawa ɳgban Izirayeli woolo pe ni. Akan wila pye Zabidi naa Zera pe setirige pyɔ.

² Ma pe ta wa Zheriko ca, a Zhozuwe wì si nambala pele tun wa Ayi ca, wa Bèti Avèni ca ki tanla, wa Betèli ca ki yɔnlɔ yirisaga yeri. Wila pe pye fɔ: «Ye kari ye sa ki tara ti kagala ke yewe.» A ki nambala pè si saa Ayi ca kagala ke yewe.

³ Naa pàa kaa sɔngɔrɔ ma pan Zhozuwe wi kɔrɔgɔ, a pè suu pye fɔ: «Go woro ki na mbe

† 6:25 6.25: Ebu 11.31 † 6:26 6.26: 1 Wunlu 16.34

leele pe ni fuun pe torogo wa. Nambala waga shyen (2 000) nakoma waga taanri (3 000) mbe ya Ayi ca ki ya. Maga ka leele pe te pe kari wa, katugu Ayi ca fenne pee legε.»

⁴ Kì kaa pye ma, a nambala waga taanri (3 000) si poro si kari pe ni, εεn fō, a pè si fe Ayi ca fenne pe yεgε.

⁵ Ayi ca fenne pàa lere nafa ma yiri kε ma yiri kogoloni si wo gbo pe ni, mεε pe puro maga lε wa ca ki mbogo yeysongo ki na, fō ma saa gbōn wa Shebarimu laga ki na, ma pe gbo wa yanwiga ki tigiwen pi ni. Kona, a Izirayeli woolo pe sunndo wì si kòn pe na fō a pè kotogo la.

⁶ A Zhozuwe wì suu yεera yaripɔrɔ ti walagi lawɔrɔ ti kala na, mεε wi yεgε ki jiile wa tara Yawe Yεnjele li yɔn finliwe kesu wi yεgε sɔgɔwɔ, fō ma saa gbōn ki yɔnlɔkɔgɔ. A Izirayeli leleelε pège kala nungba li pye ma fun. Pàa tara koli ma wo wa pe yεs yinre ti na lawɔrɔ ti kala na.

⁷ A Zhozuwe wì sho fō: «E! We Fɔ, Yawe Yεnjele, yinji na, a mà si ti ki leele mbele pè Zhuriden gbaan wi kòn ma yiri, mbe pan mbe we le Amɔri cεnle woolo pe kεs pe we tɔngɔ? Ndεs ki pye we ja koro wa gbaan wi kεs ñga na ko mbe ja mbɔnro.

⁸ Koni mila ma yenri Yawe Yεnjele, yinji mbe ya yo mbege ta Izirayeli woolo pè fe pe juguye pe yεgε we?

⁹ Kana tara fenne poro naa ki tara nda ti woolo pe ni fuun pe yaa ki wogo ñga ki logo. Pe yaa wa mbe we maga, mbe we gbo mbe we mεgε ki kɔ mbege wɔ laga tara ti ni. Ma mεgε ñga kì gbɔgɔ, ma yaa ki pye mεlε leele pee ki jεn?»

10 Kona, a Yawe Yenjelé lì si Zhozuwe wi pye fɔ: «Yiri ma yere. Yingi na, a mà si to mɔɔ yegɛ ki jiile wa tara?

11 Izirayeli woolo pè kapege pye. Yɔn finliwɛ mba mì le pe ni, pòò jɔgɔ. Yaara nda tì tɛgɛ ti yɛ pew mbe tɔngɔ, pège yaara ta lɛ, mari yu, mari lara, mari le wa pe yaara ti ni.

12 Ki kala na, Izirayeli woolo pe se ya yere mbe pe juguye pe sige, pe yaa la fee pe yegɛ; katugu poro jate mìgi tɛgɛ mbe pe tɔngɔ mbe pe wɔ wa. Mi se koro ye ni naa, mbaa ye sari, fɔ ndɛɛ yaraga ŋga kì tɛgɛ ki yɛ pew, mbe tɔngɔ yege tɔngɔ mbege wɔ wa ye yɛɛ sɔgɔwɔ.

13 Koni, yiri ma leeble pe pye kpozi na yegɛ na. Ma pe pye fɔ: ‹Ye ye yɛɛ pye kpozi goto pilige ki mɛgɛ ni, katugu mi ŋa Yawe Yenjelé, yoro Izirayeli woolo Yenjelé le, mì yo fɔ: Yoro Izirayeli woolo, yaraga ŋga kì tɛgɛ ki yɛ pew na kan mbe tɔngɔ, ki yɛn wa ye sɔgɔwɔ. Ye se ya yere ye juguye pe yegɛ, fɔ ndɛɛ ye ko yaraga ko wɔ wa ye yɛɛ sɔgɔwɔ.›

14 Goto pinliwɛ ni, ye pan laga na yegɛ sɔgɔwɔ cɛnle cɛnle. Mi ŋa Yawe Yenjelé, na mi ka cɛnle na naga, ki woolo pe pan setirige setirige. Mi ka setirige ŋga naga, ki woolo pe pan sege sege. Mi ka sege ŋga naga, ki woolo pe pan nambala nambala.

15 Mi ka ka naŋa ŋa naga mbe yo wo wì yaara nda tì tɛgɛ ti yɛ pew na kan mbe tɔngɔ ka lɛ, ko fɔ wo naa wi kɛɛ yaara ti ni fuun ti daga mbe sogo kason ni; katugu mi ŋa Yawe Yenjelé wìlan yɔn finliwɛ pi jɔgɔ, ma kajaaga pye laga Izirayeli woolo pe sɔgɔwɔ.»

16 Ki goto, a Zhuzuwe wì si yiri pinliwé pi ni faa, mæs Izirayeli woolo pe pye, a pè pan cénle cénle. Zhuda cénle lo Yawe Yenjelé làa naga.

17 A wì si Zhuda cénle woolo pe pye, a pè pan setirige setirige. Zera setirige ko Yawe Yenjelé làa naga. A wì si Zera setirige woolo pe pye, a pè pan sege sege. Zabidi sege ko Yawe Yenjelé làa naga.

18 A wì si Zabidi sege woolo pe pye, a pè pan nambala nambala. Karimi pinambyɔ Akan wo Yawe Yenjelé làa naga. Wìla pye Zabidi naa Zera pe setirige pyɔ, ma yiri wa Zhuda cénle li ni.

19 A Zhuzuwe wì si Akan wi pye fo: «Na pinambyɔ, mila ma yenri, Yawe Yenjelé, Izirayeli woolo Yenjelé li gbɔgɔ mali sɔn. Kala na mà pye, li yo na kan, maga kali lara na na.»

20 A Akan wi si Zhuzuwe wi yɔn sogo ma yo fo: «Kaselege ko na, mì kapege pye Yawe Yenjelé, Izirayeli woolo Yenjelé li na. Kala na mì pye li na.

21 Mì Sineyari tara[†] derigbɔgɔ tiyɔngɔ ka yan wa yaara nda tì koli ti ni, naa warifuwe pyɔ cénme shyen, konaa tε kuru nunjba ni, wi nuguwɔ pi yɛn culo walaga. Na yɛgɛ yiri ti na, a mì siri lε. Ti yɛn ma lara wa tara ti ni, wa na paraga go ki nandogomɔ, warifuwe wi yɛn wa ti nɔgɔ.»

22 A Zhuzuwe wì si leeble tun wa Akan wi paraga go ki ni. A pè si fyɛsle ma kari mæs saa ti yan ti yɛn ma lara wa tara ti ni, wa paraga go ki ni, warifuwe wi ni wa ti nɔgɔ.

[†] **7:21 7.21:** Sineyari tara to nunjba to pe maa yinri Babiloni tara.

²³ A pè si ti ni fuun ti lε ma yiri ti ni, mεε pan ti ni Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo sanmbala pe ni fuun pe kɔrɔgɔ, mεε ti tege Yawe Yenjelε li yegε sɔgɔwɔ.

²⁴ A Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni fuun pe ni, pè si Zera pinambyɔ Akan wi yigi, naa warifuwe wo naa derigbɔgɔ ko naa tε kuru wi ni, naa wi pinambiile, naa wi sumborombiile, naa wi nere, naa wi sofielele, naa wi simbaala, naa wi paraga go konaa wi kεε yaara ti ni fuun ti ni, mεε kari pe ni wa Akɔri gbunlundεgε ki ni.

²⁵ A Zhozuwe wì si Akan wi pye fɔ: «Yingi na, a mà si ti jɔlɔgɔ to we na? Yawe Yenjelε li yaa jɔlɔgɔ wa ma na fun nala.» Kona, a Izirayeli woolo pe ni fuun pè suu wa sinndεere ni maa gbo. A pè suu woolo pe wa sinndεere ni fun ma pe gbo, mεε pe sogo kassɔn ni.

²⁶ Ko puŋgo na, a pè si sinndεere legerε gbogolo Akan wi na. Ti yεn wa ali ma pan ma gbɔn nala. Ko pyengɔlo, a Yawe Yenjelε li naŋbanwa pì si kɔ. Ko ki ti pe maa ki laga ki yinri Akɔri[†] gbunlundεgε fɔ ma pan ma gbon nala.

8

Izirayeli woolo pàa Ayi ca ki shɔ maga ta

¹ Kona, a Yawe Yenjelε lì sigi yo Zhozuwe wi kan ma yo fɔ: «Maga ka fyε, ma sunndo wiga si ka kɔn ma na. Yiri ma malingbɔɔnlɔ pe ni fuun pe lε ye sa to Ayi ca ki na. Wele, mì Ayi ca

---

† 7:26 7.26: **Akɔri ko kɔrɔ wo yεn jɔlɔgɔ.**

wunlunanja, naa wi ca woolo, naa wi ca kona
wi tara ti ni fuun ti le ma kεε.

² Nga mà pye Zheriko ca kona ki wunlunanja
wi na, maga nunjba ki pye Ayi ca kona ki
wunlunanja wi na. Eεn fɔ, ye ca ki yarijendε
naa ki yaayoro ti koli ti pye ye woro. Ma
malingboonlɔ pele lara paa malaga ki singi wa
ca ki puŋgo na.»

³ Kì kaa pye ma, a Zhozuwe wì si yiri wo naa
wi malingboonlɔ pe ni mbe sa to Ayi ca ki na.
A wì si malingboonlɔ wεlimbεlε waga nafa ma
yiri ke (30 000) wɔ pe ni ma pe torogo, a pè kari
yembine li ni.

⁴ Wila pe pye fɔ: «Ye kari ye sa lara yaa malaga
ki singi wa ca ki puŋgo na. Yaga ka lali ca ki
ni jεŋge. Ye ni fuun ye gbεgεlε mbe ta mbe ye
malaga ki ni.

⁵ Mi wo na, leeple sanmbala mbele fuun pe yεn
na ni, mi naa poro ni, we yaa fulo wa ca ki
tanla. Na paga yiri mbe we fili malaga ni paa
kongbanŋga wogo ki yεn, pa we yaa la fee pe
yεgε.

⁶ Pa pe yaa taga we na mbaa we puro, kona
we yaa pe nege mbe pe lali ca ki ni; katugu pe
yaa laga jate ndεε we yεn na fee pe yεgε paa
kongbanŋga wogo ki yεn.

⁷ Kona ye fyεelε ye yiri wa ye larasaga ki ni,
ye ca ki shɔ, katugu Yawe Yεnŋεlε, ye Yεnŋεlε li
yaa ca ki le ye kεε.

⁸ Na yaga ca ki shɔ mbege ta sanga ḥa ni, ye
kasɔn le ki ni, yege pye paa yεgε ḥja na Yawe
Yεnŋεlε lìgi yo we. Sεnre nda ti yεn na yeri mbe
yo ye kan tori yεεn.»

⁹ Kona, a Zhozuwe wì si pe torogo paa kee. A pè si kari ma saa lara na singi wa Beteli ca naa Ayi ca sɔgɔwɔ pi ni, wa Ayi ca ki yɔnlɔ tosaga yeri. Eεn fɔ, a Zhozuwe wo si sinlɛ wa leeble sanmbala pe ni ki yembine li ni.

¹⁰ Ki goto pinliwɛ pi ni, a Zhozuwe wì si yiri faa maa malingbɔɔnlɔ pe welewele na kaa pye pe gbegelɛ. Ko pungo na, a wo naa Izirayelilelɛɛlɛ pe ni, pè si keli leeble pe yegɛ; a pe nɛɛ tanri na kee Ayi ca ki mɛgɛ ni.

¹¹ Malingbɔɔnlɔ mbele fuun pàa pye Zhozuwe wi ni, a pè si fulo wa ca ki tanla, mɛɛ malingbɔɔnlɔ censaga kan ma cɛn wa Ayi ca ki yɔnlɔparawa kamɛŋge kɛɛ yeri. Yanwira ti gbunlundɛgɛ kila pye poro naa ca ki sɔgɔwɔ.

¹² Zhozuwe wìla nambala waga kaŋgurugo (5 000) si poro wɔ ma pe pye ma yo pe lara paa singi wa Beteli ca naa Ayi ca fogo ki ni, wa Ayi ca ki yɔnlɔ tosaga yeri.

¹³ Malingbɔɔnlɔ ŋbelege ŋga kila gbɔgɔ ko la pye ma cɛn wa ca ki yɔnlɔparawa kamɛŋge kɛɛ yeri, ma si yala leeble mbele pàa lara na singi poro la pye wa ca ki yɔnlɔ tosaga yeri. Ki yembine li ni, a Zhozuwe wì si kari wa yanwira ti gbunlundɛgɛ ki ni.

¹⁴ Ki goto pinliwɛ pi ni, naa Ayi ca wunlunaŋa wìla kaa Izirayeli woolo pe yan ma, a wì suu ca nambala pe ni fuun pe pye a pè fo ma yiri, mɛɛ fyɛɛlɛ ma yiri wa ca ma kari wa malaga gbɔnsaga, wa Araba tara ti yeri, mbe sa malaga gbɔn Izirayeli woolo pe ni. Wunlunaŋa wi sila ki jɛn mbe yo leeble la pye ma lara na singi wa ca ki puŋgo na wi mɛgɛ ni.

¹⁵ A Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo sanmbala pe ni fuun pe ni, pè sigi pye ndεε pè pe ya, a pe nεε fee na kee wa gbinri wi yeri.

¹⁶ Pàa Ayi ca woolo nambala pe ni fuun pe yeri ma yo pe yiri pe taga Izirayeli woolo pe puŋgo na. A pè si yiri ma taga Zhozuwe naa Izirayeli woolo pe puŋgo na, na pe puro fɔ ma lali ca ki ni.

¹⁷ Naŋa kpe sila koro wa Ayi ca konaa Beteli ca ki ni, ḥa wi sila yiri mbe taga Izirayeli woolo pe na la pe puro. Kì pye ma, a pè si ca ki mbogo yeŋɔŋgɔ ki yaga yelegé ma taga Izirayeli woolo pe na, na pé puro.

¹⁸ Kona, a Yawe Yεnŋεlε lì si Zhozuwe wi pye fɔ: «Njanraga ḥga ki yεn ma kεε, ki yirige maga sin wa Ayi ca ki yeri, katugu mi yaa ca ki le ma kεε.» A Zhozuwe wì si njanraga ki yirige maga sin wa ca ki yeri.

¹⁹ Naa wila kaa wi kεε ki sanga wagati ḥa ni, le ki yɔŋgɔlɔ nungba ke ni, nambala mbele pàa pye ma lara na singi, a pè si fyεεlε ma yiri wa pe larasaga, mεε fe ma ye wa ca ki ni maga sho, mεε kasɔn le ki ni teere.

²⁰ A Ayi ca fenne pè si kanŋga ma wele wa pe puŋgo na, mεε pe ca ki sogowo wirige ki yan kila yinrigi na kee wa naayeri. Pyelɔmɔ sila pye pe yeri naa pe fe pe kari kεε ka kpe na, katugu Izirayeli woolo mbele pàa pye na fee na kee wa gbinri wi ni pàa wa ma kanŋga pe purɔfenne pe kɔrɔgɔ ma yere mara na.

²¹ Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo mbele fuun pàa pye wi ni, naa pàa kaa ki yan leeple mbele pàa lara na singi pè ca ki sho maga ta sanga ḥa ni, ma

nuru ma ca ki sogowo wirige ki yan kila kee wa naayeri, a pè si sɔngɔrɔ ma to Ayi ca fennɛ pe na.

²² A Izirayeli woolo sanmbala pè si yiri wa ca nawa ma pan ma to pe na fun. A Izirayeli woolo pè si Ayi ca woolo pe jori kεε ki ni fuun ki na, mεε pe gbo ma pe kɔ pew. Lere pyɔ wo sila shɔ pe ni.

²³ Ayi ca wunlunaŋa wo na, pàa wi yigi wee ma pan wi ni Zhozuwe wi kɔrɔgɔ.

²⁴ Izirayeli woolo pàa Ayi ca woolo pe ni fuun pe gbo ma pe kɔ wa wasele li ni, wa gbinri ŋa pàa yiri na Izirayeli woolo pe puro wi ni. Pàa pe ni fuun pe gbo tokobi ni fɔ ma saa ki wa pe punjofɔ wi na. Ko pyenɔgɔlɔ, a Izirayeli woolo pe ni fuun pè si sɔngɔrɔ wa Ayi ca ma saa leeble sanmbala pe ni fuun pe gbo.

²⁵ Ki pilige ki ni, leeble mbele pàa gbo, mbe nambala poro naa jeele pe pinle, pàa pye lere waga kε ma yiri shyen (12 000), ko kɔrɔ wo yen Ayi ca fennɛ pe ni fuun.

²⁶ Zhozuwe wìla wi kεε ki yaga yirigesaga njanraga ki ni, wi yen maga sin wa Ayi ca ki yeri, fɔ a pè saa Ayi ca woolo pe ni fuun pe tɔngɔ pew.

²⁷ Eεn fɔ, a Izirayeli woolo pè si yaayoro to naa yarijende nda tìla pye wa ca ki ni ti koli mari ta, ma yala Yawe Yenjεlε làa senre nda yo Zhozuwe wi kan ti ni.

²⁸ Zhozuwe wìla Ayi ca ki sogo maga yaga kataga, ma pye laga ŋga lere woro wa fɔ sanga pyew. Pa ki yen ma, fɔ ma pan ma gbɔn nala.

²⁹ Ayi ca wunlunaŋa wo na, pàa wi to tige na, a wi gboo wì koro wa fɔ ma saa gbɔn ki

yɔnlɔkɔgɔ ki na. Naa yɔnlɔ kìla kaa na jaa mbe to, a Zhozuwe wì si konɔ kan ma yo pe gboo wi tirige poo wɔ wa tige ki na. A pè suu tirige ma saa wi wa wa ca ki mbogo yeɔɔngɔ ki yɔn na, mɛɛ sinndɛɛrɛ wulo ma gbogolo wi na. Ti yɛn wa ali ma pan ma gbɔn nala.

*Pàa Yenjɛlɛ li lasiri sɛwɛ wi kara
wa Ebali yanwiga ki na*

³⁰ Kona, a Zhozuwe wì si saraga wɔsaga kan wa Ebali yanwiga ki na, Yawe Yenjɛlɛ, Izirayeli woolo Yenjɛlɛ li kan.

³¹ Wila ki kan ma yala sɛnre nda Yawe Yenjɛlɛ li tunmbyee Moyisi wìla yo Izirayeli woolo pe kan ti ni, paa yɛgɛ ŋga na ti yɛn ma yɔnlɔgɔ wa Moyisi wi lasiri sɛwɛ wi ni we. Pàa ki saraga wɔsaga ki kan sinndɛɛrɛ nda ni, pe sila ti tɛ. Tugurɔn yaraga sila si tegɛ mbe ka gbɔn. A pè si saara sogoworo wɔ Yawe Yenjɛlɛ li yeri wa ki na konaan nayinmɛ saara nit[†].

³² Lasiri sɛnre nda Moyisi wìla yɔnlɔgɔ Izirayeli woolo pe yɛgɛ na, a Zhozuwe wì siri nunjba ti yɔnlɔgɔ ki sinndɛɛrɛ ta na[†].

³³ Ko sanga wo ni, Izirayeli woolo pe ni fuun, ma pinlɛ pe leleɛɛlɛ, naa pe teele konaan pe kitikɔnfɛnnɛ pe ni, nambanja o, tara pyɔ o, pe ni fuun pè si yere Yawe Yenjɛlɛ li yɔn finliwɛ kesu wi kanjgɔlɔyɔ shyɛn yi na, wa Levi setirige piile mbele pàa pye saraga wɔfɛnnɛ pe yɛgɛ sɔgɔwɔ, poro mbele pàa pye na yɔn finliwɛ kesu wi tungu we. Leele pe walaga la pye ma yere wa Garizimu yanwiga ki kɛɛ yeri, a walaga sanŋga kì yere wa

[†] 8:31 8.31: Eki 20.25   [†] 8:32 8.30-32: Dete 27.2-8

Ebali yanwiga ki kεε yeri, paa yεgε ḥga na Yawe Yenjεle li tunmbyee Moyisi wìla ki yo faa ma yo pe daga mbege pye we, mbe si duwaw wi pye Izirayeli woolo pe kan.

³⁴ Ko puŋgo na, a Zhozuwe wì si Yenjεle li lasiri sεnre ti ni fuun ti kara ḥgbanga, nda ti yεn na para duwaw sεnre na konaa nda ti yεn na para daŋga sεnre na, paa yεgε ḥga na ti yεn ma yɔnlɔgɔ wa lasiri sewε wi ni we.

³⁵ Sεnre nda fuun Moyisi wìla yɔnlɔgɔ, Zhozuwe wìla ti ni fuun ti kara Izirayeli woolo pe ni fuun pe yεgε na, ta kpe sila koro. Tìla kara jεεlε, naa piile konaa nambanmbala mbele pàa pye ma cεn wa pe sɔgɔwɔ pe yεgε na[†].

9

Gabawɔn ca fennε pàa Izirayeli woolo pe fanla

¹ Koni, wunlumbolo mbele fuun pàa pye wa tara nda wa Zhuridεn gbaan wi yɔnlɔ tosaga yeri, yanwira tara wunlumbolo, naa mbele pàa pye wa yanwira tigiwεn tara to naa Mediterane kɔgɔje yɔn tara ti ni, fɔ ma saa gbɔn wa Liban tara ti na, Hεti cεnle woolo, naa Amɔri cεnle woolo, naa Kana tara fennε, naa Perezi cεnle woolo, naa Hεvi cεnle woolo konaa Zhebusi cεnle woolo pe wunlumbolo pàa Ayi ca tɔngɔwɔ pi sεnre logo.

² Kì kaa pye ma, a pè si gbogolo ma yɔn wa nunjba mbe sa malaga gbɔn Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni.

[†] 8:35 8.33-35: Dete 11.29; 27.11-14

³ Nga Zhozuwe wìla pye Zheriko ca naa Ayi ca woolo pe na, Gabawon ca woolo poro fun pàa ki logo,

⁴ mèe tanga tijinliwè pee ni. A pè si kari paa pitunmbolo yèn, ma kasha lere le mari taga pe sofiele pe na, naa duven lefooro lere ni, nda tila walagi, a pèri yɔliyɔli.

⁵ A pè si sawira lere lele, nda pàa yaara taga ti na mari yɔliyɔli, ma yaripɔrɔ lere le, nda tila kɔɔnlɔ. Buru ḥa pàa le pe kondangala yaakara wìla waga fɔ na mugumugu.

⁶ A pè si kari Zhozuwe wi kɔrɔgɔ wa paara yinre censaga ḥga kìla pye wa Giligali. A pè si saa ki yo wo naa Izirayeli woolo pe ni fuun pe kan fɔ: «Wè yiri taleere ta ni mbe pan mbe ye yenri ye yɔn finliwè le we ni.»

⁷ A Izirayeli woolo pè si ki Hèvi cènle woolo pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Kana ye yèn ma cèn na we tanla tɔɔn. Mèle wee yɔn finliwè po le ye ni†?»

⁸ A pè si Zhozuwe wi pye fɔ: «We yèn ma tunmbyeele.» Èen fɔ, a Zhozuwe wì si pe yewe ma yo fɔ: «Ambènè wèlè yoro? Ye yiri se yeri?»

⁹ A pè suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Woro mbele ma tunmbyeele, wè yiri taleere ta ni ma pan, Yawe Yenjèlè, ma Yenjèlè na li mège kì gbogɔ ki kala na; katugu wèli senre ti logo konaa ḥga lì pye wa Ezhipiti tara ki ni.

¹⁰ Amɔri cènle woolo pe wunlumbolo shyen mbele pàa pye wunluwɔ pi na wa Zhuridèn gbaan wi kεε ḥga na, ḥga lì pye pe na wège jen; poro pe yèn Èshibon ca wunlunaŋa Sihon wo naa

---

† 9:7 9.7: Eki 23.32; 34.12; Dete 7.2

Bazan tara wunlunaña Ḍgi wi ni, wo ḥja wìla pye ma cén wa Ashitarɔti ca we[†].

11 Ki kala na, we lelelele poro naa we tara woolo pe ni fuun pège yo we kan ma yo fɔ: <Ye yaakara lε ye kondangala li na, ye saga yo Izirayeli woolo pe kan fɔ: We yɛn na jaa mbe pye ye tunmbyeele, ye yɔn finliwε le we ni.»

12 Ye we buru wi wele! Pilige ḥja ni wè yiri wa we yinre ti ni mbaa paan laga ye yeri, wàa wi lε wɛrɛwε mboo pye we kondangala yaakara. Koni wì waga na mugumugu.

13 Yege duvɛn lefooro nda ti wele! Tìla pye fɔnnɔ, a wè siri yin duvɛn wi ni. Koni tì walagi. We yaripɔrɔ naa we sawira tì lεle kondɔnlɔgɔ ḥja wè tanga ki kala na.»

14 A Izirayeli woolo pè si yɛnlε ma ki leeble pe kondangala yaakara ta shɔ ma ka mbege naga fɔ pè ye pe yee kεs, εen fɔ, pe sila Yawe Yenŋεle li yewe ki wogo ki pyewe pi ni.

15 A Zhozuwe wì si yeyinŋje le poro naa ki leeble pe ni, mεs yɔn fɔlɔ kɔn pe yeri ma yo pe yaa koro yinwege na. A Izirayeli woolo teeble pè si yere ki na ma wugu ma taga wa.

16 Pe yɔn fɔlɔ li lεŋgɔlɔ, ki pilige taanri wogo ki na, a Izirayeli woolo pè sigi logo ma yo ki leeble pe yɛn pe cenyɛenlε, fɔ pe yɛn ma cén wa tara nunjba tì ni.

17 Kì kaa pye ma, a Izirayeli woolo pè si lε nεs kee. Piliye taanri toronŋɔlɔ, a pè si saa gbɔn wa ki leeble pe cara ti na. Pe cara ti mεrε to lari nda

---

[†] **9:10 9.10:** Nɔmbu 21.21-35

Gabawɔn, naa Kefira, naa Beerɔti, konaa Kiriyati Yeyarimu.

¹⁸ Σεν fɔ, Izirayeli woolo pe sila pe gbo, katugu Izirayeli woolo teele pàa wugu ma pe kan Yawe Yenjelé, Izirayeli woolo Yenjelé li mègè ki na. A Izirayeli woolo pe ni fuun pe nèè kɔngɔri Izirayeli woolo teele pe na.

¹⁹ Izirayeli woolo teele pè sigi yo Izirayeli woolo pe ni fuun pe kan fɔ: «Wè wugu ma pe kan, Yawe Yenjelé, woro Izirayeli woolo Yenjelé li mègè ki na, ki kala na we se ya kapege pye pe na.

²⁰ Σεν fɔ, we yaa pe pye yègè ñga na ki ñga: «We yaa pe yaga yinwege na wuguro nda wè wugu ti kala na, jaŋgo Yenjelé li naŋgbanwa kala liga ka to we na.»

²¹ A pè sho naa fɔ: «Ye ti we pe yaga yinwege na. Σεν fɔ, pe yaa pye kanŋgejaala naa tɔnmɔ kofenne woro Izirayeli woolo we ni fuun we kan.»

Izirayeli woolo teele pàa yere ñga na ko layi yεεn.

²² A Zhozuwe wì si Gabawɔn ca fennè pe yeri mèè pe yewe ma yo fɔ: «Yinji na, a yè si we fanla ma yo yè yiri lalerege na, ma si yala pa ye yen ma cèn na we tanla?

²³ Koni, yè danga, ye se wɔ wa kulowo pi ni naa fyew. Ye yaa pye na Yenjelé li go ki kanŋgejaala naa tɔnmɔ kofenne.»

²⁴ A Gabawɔn ca fennè pè si Zhozuwe wi yɔn sogo ma yo fɔ: «Wè ko pye ma, katugu pège yo maga filige we kan ma yo Yawe Yenjelé, ma Yenjelé le, làa konɔ kan li tunmbyee Moyisi wi

yeri ma yo wigi tara nda ti ni fuun ti kan ye yeri, mbe tara woolo pe ni fuun pe tɔngɔ wa ye yegɛ, na yaga fulo yegɛ sanga o sanga. Ko ki ti na yè kaa pan, a wè si fyɛ ye yegɛ fɔ jɛŋge, we yinwege ŋga ki mbe ka kɔ ki kala na, mɛɛ ki pye yɛɛn.

²⁵ Koni we yɛn ma kɛɛ na, ŋga kɔɔn ndanla, ma sin ma yegɛ na, ta ko piin we na.»

²⁶ Pa Zhozuwe wìla ki pye ma. Wìla pe shɔ Izirayeli woolo pe yeri, pee ta mbe pe gbo.

²⁷ Ki pilige nunjba ki ni, a Zhozuwe wì si pe pye, a paa kanŋgire jaa, na kori Izirayeli woolo pe ni fuun pe kan konaa Yawe Yennelé li saraga wɔsaga ki mɛgɛ ni, wa laga ŋga li mbaa ka naga ki ni. Pe setirige piile pe yɛn naga tunŋgo ki piin ali ma pan ma gbɔn nala.

10

*Izirayeli woolo pàa malaga gbɔn
Amɔri cɛnle woolo pe ni
ma ya pe ni*

¹ Koni, a Zheruzalem̄ ca wunlunaŋa Adoni Zedeki wì sigi logo ma yo Zhozuwe wìla Ayi ca ki shɔ maga ta, maga tɔngɔ pew; fɔ ŋga wìla pye Zheriko ca konaa ki wunlunaŋa wi na, ko nunjba ko wìla pye Ayi ca naa ki wunlunaŋa wi na. Wìla ki logo fun ma yo Gabawɔn ca fenne pàa saa yeyinŋge lagaja Izirayeli woolo pe ni ma cɛn wa pe sɔgɔwɔ.

² Kì kaa pye ma, a wì si fyɛ fɔ jɛŋge, katugu Gabawɔn ca kìla pye kagbɔgɔ yɔn paa wunluwɔ cara tugbɔɔrɔ ti yɛn; kila gbɔgɔ ma wɛ Ayi ca

ki na. Nambala mbele pàa pye wa pàa pye malingbɔɔnlɔ wèlimbèlɛ.

³ Kona, a Zheruzalemu ca wunlunanja Adoni Zedeki wì si tunŋgo torogo wa Eburon ca wunlunanja Ohamu wi yeri, naa Yarimuti ca wunlunanja Pireyamu, naa Lakishi ca wunlunanja Yafiya konaa Egilɔn ca wunlunanja Debiri pe yeri, mæs pe pye fɔ:

⁴ «Ye pan yanla saga we sa to Gabawon ca ki na, katugu ki ca woolo pè yeyinŋge lagaja Zhozuwe naa Izirayeli woolo pe ni.»

⁵ Kì kaa pye ma, Amɔri cенlɛ woolo pe wunlumbolo kangurugo wele, Zheruzalemu ca wunlunanja, naa Eburon ca wunlunanja, naa Yarimuti ca wunlunanja, naa Lakishi ca wunlunanja, konaa Egilɔn ca wunlunanja wi ni, pe ni fuun pè si pe yεε gbogolo mæs kari pe malingbɔɔnlɔ ŋgbeleye yi ni ma saa cен wa Gabawon ca ki tanla mbe malaga gbɔn ki ni.

⁶ A Gabawon ca fennɛ pè si tunŋgo torogo Zhozuwe wi yeri wa paara yinrɛ censaga ki ni, wa Giligali ca, maa pye fɔ: «Woro mbele ma tunmbyeele, maga ka we wa. Fyeɛlɛ ma pan we kɔrɔgɔ, ma pan ma we saga, ma we shɔ. Katugu Amɔri cенlɛ woolo pe wunlumbolo mbele fuun pe yen ma cен wa yanwira laga ki ni, pè pe yεε gbogolo ma yiri we kɔrɔgɔ.»

⁷ Kì kaa pye ma, a Zhozuwe wì si yiri wa Giligali ma kari wo naa wi malingbɔɔnlɔ ŋgbelege ki ni fuun ki ni, konaa wi malingbɔɔnlɔ wèlimbèlɛ pe ni.

⁸ A Yawe Yεŋŋɛlɛ lì si Zhozuwe wi pye fɔ: «Maga ka fyɛ ki wunlumbolo mbele pe yεgɛ. Mi

yaa pe le ma kεε. Wa kpe se ya yere pe ni mbɔɔn sige.»

⁹ Zhozuwe wo naa wi malingbɔɔnlɔ̄ pe ni pàa yiri wa Giligali ca ma tanga yembine li ni fuun li ni, mεε saa pe fo ma to pe na.

¹⁰ A Yawe Yenjεlε lì si Amɔri cεnle woolo pe gbɔ̄n ma pe jaraga wa Izirayεli woolo pe yεgε. A lì si pe lεgεrε gbo wa Gabawɔn ca, ma taga pe na ma pe purɔ̄ ma toro wa Bεti Horɔn ca yanwiga kologo ki ni, na pe kuun na kee fɔ̄ ma saa gbɔ̄n wa Azeka ca naa Makeda ca ki na.

¹¹ Ma Amɔri cεnle woolo pe ta pàa pye na fee Izirayεli woolo pe yεgε na Bεti Horɔn yanwiga ki tingi, a Yawe Yenjεlε lì si ti a yaanŋgumbire tugbɔɔrɔ̄ tisaga yiri wa naayeri ma toori pe na fɔ̄ ma saa gbɔ̄n wa Azeka ca. Yaanŋgumbire tisaga kìla mbele gbo poro la lεgε ma wε mbele Izirayεli woolo pàa gbo tokobi ni poro na.

¹² Yawe Yenjεlε làa Amɔri cεnle woolo pe le Izirayεli woolo pe kεε pilige ɳga ni, a Zhozuwe wì sili yenri Izirayεli woolo pe ni fuun pe yεgε na, ma para ɳgbanga ma yo fɔ̄:

Yɔnlɔ̄, sa yere wa Gabawɔn ca ki go na.

Mboro yenje, sa yere wa Ayalɔn ca gbunlundεgε ki go na.

¹³ A yɔnlɔ̄ kì si yere, a yenje kì yere fɔ̄ Izirayεli woolo pe sa pe juguye pe gbɔ̄n pe ya pe ni. Paa yεgε ɳga na ki kala li yεn ma yɔnlɔ̄gɔ̄ wa Yashari^{††} sewε wi ni, fɔ̄ yɔnlɔ̄ kìla saa gbɔ̄n go

---

† 10:13 10.13: 2 Sami 1.18   † 10:13 10.13: Eburuye sεnre tì ni maga logo Yashari ko kɔrɔ wo yεn fɔ̄ ɳa wì sin. Yashari sewε wi yaa pye malingbɔɔnlɔ̄ pe cew tawa yuuro tila pye wa wi ni, ɳa wìla punjo.

na mǣ yere ma pilige nun̄gba poni si ko pye, kii
fyeele mbe to.

¹⁴ Male ki wogo ñga ka fa pye ki pilige ki yegé, ka se si pye ki puñgo na, ko pilige koyi Yawe Yenjelé làa logo sénwee yeri. Lo jate làa pye na malaga ki gboçon Izirayeli woolo pe kan.

15 Ko punjo na, a Zhozuwe wì si sɔngɔrc Izirayeli woolo pe malingbɔɔnlɔ ḡbelege ki ni fuun ki ni wa paara yinre censaga ki ni, wa Giligali ca.

*Zhozuwe wìla Amori cènle woolo
pe wunlumbolo kañgurugo
pe yigi ma pe gbo*

¹⁶ Ma si yala, malaga gbønsanga wi ni, Amøri cënle woolo pe wunlumbolo kaŋgurugo pàa fe ma saa lara wa Makeda ca waliwege ki ni.

¹⁷ A pèle si saa ki wunlumbolo kaŋgurugo peyan pè lara wa ki waliwege ki ni, mee pan magayo Zhozuwe wi kan.

¹⁸ A Zhozuwe wì si pe pye fɔ: «Ye sa sinndærε tugbɔɔrɔ kongo ye taga wa waliwege ki yɔn na yege tɔn, ye leeple tegɛ le paa ki wele.

19 Εξην φό, yaga ka mɔ lē. Ye taga ye juguye pena yaa pe puro, ye pe punjo kεε ki shɔ pe yeri. Yaga ka ti pe ye wa pe cara ti ni, katugu Yawe Υενηελε, ye Υενηελε li pe le ye kεε.»

20 A Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni, pè si Amori cénle woolo pe tɔngɔ ma ya pe ni pew, kaawɔ pele pàa fe ma shɔ ma saa ye wa pe caranda pàa malaga sigemboro kan mari maga ti ni.

²¹ Ko puŋgo na, a Izirayeli woolo pè si sɔngɔrɔ ma pan yinŋe Zhozuwe wi kɔrɔgɔ wa paara

yinre censaga ki ni, wa Makeda ca. Kona lere kpe si soro naa mbe senre yo Izirayeli woolo pe na.

²² Kona, a Zhozuwe wì si konɔ kan ma yo pe sa waliwege ki yengɛ pe wunlumbolo kaŋgurugo pe yirige pe pan pe ni wi kan.

²³ A pè sigi pye ma, mɛɛ saa ki wunlumbolo kaŋgurugo pe yirige wa waliwege ki ni ma pan pe ni Zhozuwe wi kan. Poro pàa pye Zheruzalem̄ ca wunlunaña, naa Eburon̄ ca wunlunaña, naa Yarimuti ca wunlunaña, naa Lakishi ca wunlunaña, konaa Egilon̄ ca wunlunaña we.

²⁴ Sanga ḥa ni pàa kari sa wunlumbolo pe yirige mbe pan pe ni, a Zhozuwe wì si Izirayeli woolo nambala pe ni fuun pe yeri. Pè kaa pan wunlumbolo pe ni, a wì sigi yo malingbɔɔnlɔ teele mbele pàa malaga ki gbɔn wi ni ja pe kan fɔ: «Ye fulo laga ye ye tɔɔrɔ ti tagataga wa ki wunlumbolo mbele pe yɔɔrɔ ti na[†].»

A malingbɔɔnlɔ teele pè si fulo wa, mɛɛ ki pye ma.

²⁵ A Zhozuwe wì si pe pye fɔ: «Yaga ka fyɛ. Ye sunndo wiga si ka kɔn ye na. Ye fanŋga le ye yɛɛ ni, ye kotogo ta, katugu ye yaa malaga ki gbɔn ye juguye mbele fuun ni, pa Yawe Yenŋele li yaa pe pye yɛɛn.»

²⁶ Ko pungo na, a Zhozuwe wì sigi wunlumbolo pe gbo, ma ti a pè pe to tire kaŋgurugo na[†]. A

[†] **10:24 10.24:** Pe tɔɔrɔ nda pàa tagataga wa wunlumbolo pe yɔɔrɔ ti na, ko la pye naga nari ma yo pàa ya pe ni pew. [†] **10:26**

10.26: Pàa wunlumbolo pe to tige na jaŋgo mbe pe tifaga.

pè koro wa tozaga wa tire ti na, fɔ ma saa gbɔn yɔnlɔkɔgɔ ki na.

²⁷ Naa yɔnlɔ kila kaa na tuun, a Zhozuwe wì si pe pye ma yo pe pe gboolo pe tirige, pe pe wɔ wa tire ti na. Pàa lara waliwege ñga ni, a pè si pe tirige mεε saa pe wa wa ki ni. Ko punjo na, a pè si waliwege ki yɔn tɔn sinndεεrε tugbɔɔrɔ ta ni. Ti wa bere ali ma pan ma gbɔn nala.

*Zhozuwe wìla Amɔri cεnle woolo
pe tara ti yɔnlɔparawa kalige kεε
ki shɔ maga ta*

²⁸ Ki pilige nunjba ki ni, a Zhozuwe wì si Makeda ca ki shɔ maga ta, maga ya tokobi ni, maga wunlunaja wi gbo. Wìla leeple pe ni fuun pe gbo ma pe kɔ. Wi sila lere kpε wo yaga yinwege na. Ñga wìla pye Zheriko ca wunlunaja wi na, ko nunjba ko wìla pye Makeda ca wunlunaja wi na.

²⁹ Kona, a Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni fuun pè si yiri wa Makeda ma kari wa Libina ca ma saa to ki woolo pe na.

³⁰ A Yawe Yεnñεle lì si Libina ca konaa ki wunlunaja wi le fun Izirayeli woolo pe kεε. A pè si ca ki ya tokobi ni ma ca woolo pe ni fuun pe gbo ma pe kɔ, pe sila lere kpε wo yaga yinwege na. Ñga pàa pye Zheriko ca wunlunaja wi na, ko nunjba ko pàa pye ki wunlunaja wi na fun.

³¹ Kona, a Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni fuun pè si yiri wa Libina ca ma kari wa Lakishi ca, ma saa yere malinje na wa ca ki yεgε, mεε to ki na.

³² A Yawe Yenjelé lì si Lakishi ca ki le Izirayeli woolo pe kεε. A pè sigi shɔ maga ta pilige shyen wogo ki na, mεε ki ya tokobi ni, ma ca woolo pe ni fuun pe gbo ma pe kɔ, paa yεgε ñga na pàa ki pye Libina ca ki na we.

³³ Ki sanga wi ni, a Gezéri ca wunlunana Oramu wì si pan mbe saga Lakishi ca ki na. Èen fɔ, a Zhozuwe wì si wo naa wi malingbɔɔnlɔ pe ni fuun pe gbo. Wi sila wa kpe yaga pe ni yinwege na.

³⁴ Kona, a Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni fuun pè si yiri wa Lakishi ca mεε kari wa Egilɔn ca, ma saa yere malinje wi na wa ca ki yεgε, mεε to ki na.

³⁵ A pè si ca ki shɔ maga ta ki pilige nungba ki ni, maga ya tokobi ni, ma ca woolo pe ni fuun pe gbo ma pe kɔ pilige nungba ki ni, paa yεgε ñga na pàa ki pye Lakishi ca ki na we.

³⁶ Kona, a Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni fuun pè si yiri wa Egilɔn ca ma kari wa Eburoñ ca ma saa to ki na.

³⁷ A pè si ca ki shɔ maga ta, mεε ki wunlunana wi gbo konaa ca woolo pe ni fuun pe ni. Pàa kanŋgara na cara ti shɔ mari ta fun, mari woolo pe ni fuun pe gbo ma pe kɔ. Lere kpe sila koro yinwege na, paa yεgε ñga na pàa ki pye wa Egilɔn ca we. Zhozuwe wìla ca ko naa ca woolo pe ni fuun pe tɔngɔ ma pe kɔ, wi sila wa kpe yaga yinwege na.

³⁸ Ko puŋgo na, a Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni fuun pè si sɔŋgɔrɔ ma pan wa Debiri ca, mεε to ki na.

³⁹ A pè si ca ki shɔ maga ta ma pinlε ki kanjgara na cara ti ni, mεε wunlunaŋa wi yigi. A pè si cara ti ya tokobi ni, ma cara ti woolo pe ni fuun pe gbo ma pe kɔ. Pe sila lere kpε yaga yinwege na. Nga Zhozuwe wìla pye Eburoŋ naa Libina cara to naa ti wunlumbolo pe na, ko nuŋba ko wìla pye Debiri ca naa ki wunlunaŋa wi na.

⁴⁰ Zhozuwe wìla ya ki tara ti ni fuun ti ni mari shɔ. Wunlumbolo mbele fuun pàa pye ma cεn wa yanwira tara ti ni, wìla pe gbɔn ma ya pe ni, naa mbele pàa pye ma cεn wa Negevu tara pe ni, naa yanwira tigiwén tara to naa yanwira tigiwén lara ti na pe ni. Wi sila lere kpε wo yaga yinwege na. Wila yaara nda fuun tìla pye yinwege na ti tɔngɔ mari kɔ pew, paa yεgε ñga na Yawe Yenŋεlε, Izirayeli woolo Yenŋεlε làa ki yo maa kan we.

⁴¹ Wìla leeple pe gbo maga lε wa Kadεshi Barineya tara, fɔ ma saa gbɔn wa Gaza ca ki na, naa Gosheni ca[†] tara ti ni fuun, fɔ ma saa gbɔn wa Gabawɔn ca ki na.

⁴² Zhozuwe wila ki wunlumbolo pe ni fuun pe gbɔn ma ya pe ni yɔnlɔ nuŋba, mεε pe tara ti shɔ pe yeri mari ta, katugu Yawe Yenŋεlε, Izirayeli woolo Yenŋεlε làa pye na malaga ki gbɔɔn Izirayeli woolo pe kan.

⁴³ Ko puŋgo na, a Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni fuun pè si sɔngɔrɔ ma kari wa paara yinre censaga ki ni, wa Giligali ca.

[†] **10:41 10.41:** Gosheni ca ñga ki senre tì yo laga ki verise ña wi ni ki yεn ki yε Gosheni tara nda ti senre tì yo wa Ezhipiti tara ti ni; Zhene 45.10; 47.1,11,27.

11

*Zhozuwe wìla malaga gbɔn
ma ya Kana tara ti yɔnlɔparawa
kameŋge kεe wunlumbolo pe ni*

¹ Naa Hazɔri ca wunlunaŋa Yabini wìla kaa ki logo ma yo Zhozuwe wìla malaga ki gbɔn ma ya, a wì si leeple tun wa Madɔ ca wunlunaŋa Yobabu, naa Shimirɔn ca konaa Akishafu ca wunlumbolo pe yeri.

² Wunlumbolo mbele pàa pye ma cεn wa yanwiga tara ti ni, wa yɔnlɔparawa kameŋge kεe yeri, konaa wa Araba tara ti ni, wa Kinereti[†] lɔgbɔgɔ ki yɔnlɔparawa kalige kεe yeri, naa wa yanwira tigiwɛn tara ti ni, konaa wa tinndi wi na, wa Dɔri ca ki tanla, wa yɔnlɔ tosaga yeri, wìla tun pe yeri fun.

³ Kana tara fennɛ mbele pàa pye ma cεn wa yɔnlɔ yirisaga naa yɔnlɔ tosaga yeri, poro naa Amɔri cεnle woolo, naa Hεti cεnle woolo, naa Perezi cεnle woolo, naa Zhebusi cεnle woolo mbele pàa pye ma cεn wa yanwiga laga ki ni, konaa Hεvi cεnle woolo mbele pàa pye ma cεn wa Erimɔ yanwira ti tanla, wa Mizipa tara, wìla tun pe yeri fun.

⁴ A ki wunlumbolo pe ni fuun pè si yiri pe malinjgbɔɔnlɔ pe ni fuun pe ni. Pàa legɛ jɛŋge paa kɔgɔje yɔn taambugɔ ki yɛn. Pe shɔnye naa malaga gbɔnwotoroye pàa legɛ fɔ jɛŋge.

⁵ A ki wunlumbolo pe ni fuun pè si gbogolo nunjgbɑ mεe kari ma saa yere malinjɛ na wa laga

† **11:2 11.2:** Kinereti nja senre ti yo laga ki verise nja wi ni, pele maa ki jate ma yo ca layi, nga kila pye wa lɔgbɔgɔ ki yon na.

ŋga pàa pye na yinri Merɔmu ki tɔnmɔ pi yɔn na, mbe ta mbe to Izirayeli woolo pe na.

⁶ A Yawe Yenjelé lì si Zhozuwe wi pye fɔ: «Maga ka fye pe yεgε, katugu goto amε yεgε, mi yaa pe ni fuun pe le Izirayeli woolo pe kεε, pe yaa pye mbe wεlεgε mbe ku. Ma pe shɔnye pe pannda ti kɔɔnlɔ, ma pe wotoroye pe sogo.»

⁷ Kì pye ma, a Zhozuwe wo naa wi malingbɔɔnlɔ pe ni, pè si kari mεε saa pe juguye pe fo ma to pe na wa Merɔmu laga tɔnmɔ pi tanla, ma malaga gbɔn pe ni.

⁸ A Yawe Yenjelé lì si pe le Izirayeli woolo pe kεε. A Izirayeli woolo pè si pe gbo, ma taga pe na, na pe puro fɔ ma saa gbɔn wa Sidɔn kagbɔgɔ ki na; fɔ wa Misirefoti Mayimu laga ki na; fɔ ma saa gbɔn wa Mizipe tara gbunlundεgε ki na. A pè si pe gbo ma pe kɔ. Pe sila lere kρε wo yaga pe ni.

⁹ Nga Yawe Yenjelé làa yo Zhozuwe wi kan, a wì sigi pye pe na. Wila pe shɔnye pe pannda ti kɔɔnlɔ ma pe wotoroye pe sogo.

*Zhozuwe wìla wunlumbolo
mbele pàa gbogolo
pe cara ti shɔ mari ta*

¹⁰ Ki sanga nungba wi ni, Zhozuwe wi sɔngɔrɔsaga, a wì si Hazɔri ca ki shɔ maga ta, mεε ki wunlunanya wi gbo tokobi ni. Faa ki ca ko kìla pye ki lara ti ni fuun ti wunluwɔ ca ye.

¹¹ A wì si ti a pè ca woolo pe gbo tokobi ni, ma pe tɔngɔ ma pe kɔ, pe sila wa kρε yaga. Ko puŋgo na, a wì si ca ki sogo.

¹² Wunlumbolo mbele fuun pàa gbogolo, Zhozuwe wìla pe cara ti shɔ mari ta, ma wunlumbolo pe gbo tokobi ni. Wila cara ti woolo pe tɔngɔ pew ma pe kɔ, paa yεgε ɳga na Yawe Ƴenjεlε li tunmbyee Moyisi wila ki yo we.

¹³ Ma si yala, cara nda tìla pye wa tinndiye pe na, Izirayeli woolo pe sila ko ka kpe sogo, kaawɔ Hazɔri ca ɳga Zhozuwe wìla ti a pè sogo ko.

¹⁴ A Izirayeli woolo pè si ki cara ti yarijendε pyew naa ti yaayoro ti koli mari ta, εen fɔ, pàa leele pe ni fuun pe gbo tokobi ni ma pe kɔ, pe sila lere kpe wo yaga.

¹⁵ Senre nda Yawe Ƴenjεlε làa yo li tunmbyee Moyisi wi kan, Moyisi wila ti yo Zhozuwe wi kan. A Zhozuwe wì sigi pye ma. Senre nda fuun Yawe Ƴenjεlε làa yo Moyisi wi kan, wi sila ta kpe yaga na wii tanga ti na.

Tara nda Zhozuwe wila shɔ ma ta

¹⁶ Pa Zhozuwe wìla tara ti ni fuun ti shɔ mari ta yεen, to ti yen yanwiga laga ye, naa Negevu tara ti ni fuun, naa Gosheni tara ti ni fuun, naa yanwira tigiwɛn tara ti ni, naa Araba tara ti ni, naa Izirayeli yanwira tara ti ni konaa ti funwa lara falafala ti ni, wa yɔnlɔparawa kamεŋgε kεε yeri.

¹⁷ Wila wunlumbolo pe ni fuun pe yigi ma pe gbo, poro mbele pàa pye ma cen wa tara nda tìla lε wa Alaki yanwiga ki na, wa Seyiri tara ti tanla, wa yɔnlɔparawa kalige kεε yeri, fɔ ma saa gbɔn wa Baali Gadi tara ti na, wa Liban tara yanwiga ki gbunlundeŋgε ki ni, wa Erimɔ yanwira ti tanla, wa yɔnlɔparawa kamεŋgε kεε yeri.

18 Zhozuwe wìla malaga ki gbɔn ki wunlumbolo pe ni, fɔ ma yegelé legere pye ki na.

19 Ca ka kpe woolo sila yeyinŋge lagaja Izirayeli woolo pe ni, kaawɔ Hevi cɛnlɛ woolo mbele pàa pye ma cɛn wa Gabawɔn ca poro. Mbe wɔ ko ca woolo poro ni, Izirayeli woolo pàa malaga ki gbɔn ma cara sannda pyew ti shɔ marita.

20 Katugu Yawe Yenŋele lo jate làa ki tara woolo pe kotoro ti ŋgban ŋgban pe na, a paa malaga gbɔɔn Izirayeli woolo pe ni, jaŋgo poro mbe ta pe pe gbo pe pe kɔ. Izirayeli woolo pe pe gbo paga ka pe yinriwɛ ta, mbe pe kɔ pew mbe pe wɔ wa, paa yegɛ ŋga na Yawe Yenŋele làa ki yo Moyisi wi kan we†.

21 Ki sanga nunjba wi ni, a Zhozuwe wì si kari ma saa Anaki setirige piile pe gbo ma pe kɔ, poro la pye ma cɛn wa yanwira ti na, wa Eburɔn ca, naa Debiri ca, naa Anabu ca konaa wa Zhuda yanwiga naa Izirayeli yanwiga tara ti ni. Zhozuwe wìla pe gbo ma pe cara ti tɔngɔ pew.

22 Anaki setirige pyɔ wa kpe sila koro wa Izirayeli tara, kaawɔ wa Gaza, naa Gati konaa Asidɔdi cara ti ni.

23 Kì pye ma, a Zhozuwe wì si fanŋga ta ma tara ti ni fuun ti shɔ, paa yegɛ ŋga na Yawe Yenŋele làa ki yo Moyisi wi kan we. A wì siri kan Izirayeli woolo pe yeri kɔrɔgɔ, mari yeele pe cengelé ke na, pe ni fuun naa pe tasaga. A malaga kì si kɔ wa tara ti ni, a leele paa wogo.

12

---

† **11:20 11.20:** Dete 7.16

*Wunlumbolo mbele Izirayeli
woolo pàa malaga ki gbɔn
ma ya pe ni*

¹ Wunlumbolo mbele Izirayeli woolo pàa malaga ki gbɔn ma ya pe ni wa Zhuridèn gbaan wi yɔnlɔ yirisaga yeri, ma pe tara ti shɔ pe yeri, maga le wa Arinɔ lafogo ki na fɔ ma saa gbɔn wa Erimɔ yanwira ti na, ko kɔrɔ wo yɛn Araba tara ti ni fuun wa yɔnlɔ yirisaga kɛɛ yeri, pe mɛre ti nda:

² Wi konɔgbanɔna wo lawi ŋa Amɔri cɛnle woolo pe wunlunaŋa Sihɔn. Pa wìla pye ma cɛn wa Eshibɔn ca. Wila pye wunluwɔ pi na tara nda go na, tìla le wa Aroyeri ca ki na, ma pinle Arinɔ gbunlundege ki walaga ni, naa Galaadi tara ti walaga ni, fɔ ma saa gbɔn wa Yabɔki lafogo ki na, ko ŋga kìla pye na Amɔ cɛnle woolo pe tara ti kɔnlɔ li nari we.

³ Wila pye wunluwɔ pi na fun Araba tara ti go na wa yɔnlɔ yirisaga kɛɛ yeri, maga le wa Zhenezareti lɔgbɔgɔ ki na, fɔ ma saa gbɔn wa Kɔgoje kuwo wi na, ma wa wa Bèti Yeshimɔti ca ki yeri, fɔ ma saa gbɔn wa Pisiga yanwiga ki tigiwɛn pi na, wa yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri.

⁴ Izirayeli woolo pàa Bazan tara wunlunaŋa ɔgi wi tara ti shɔ fun. Erefayi cɛnle woolo mbele pàa koro, wo wa lawi. Pa wìla pye ma cɛn wa Ashitarɔti ca konaa Edireyi ca ki ni.

⁵ Wila pye wunluwɔ pi na tara nda go na, to tìla pye Erimɔ yanwira to naa Salika tara, naa Bazan tara ti ni fuun, fɔ ma saa gbɔn wa Geshuri tara fenne naa Maaka tara fenne pe tara kɔngɔlɔ ke na, naa Galaadi tara ti walaga ni, fɔ ma saa gbɔn

wa Eshibon ca wunlunaña Sihon wi tara kɔnlɔ li na.[†]

⁶ Yawe Yenjelə li tunmbyee Moyisi wo naa Izirayeli woolo pe ni, pàa malaga gbɔn ma ya ki wunlumbolo pe ni. A Moyisi wì si pe tara ti kan Uruben cènle woolo, naa Gadi cènle woolo konaa Manase cènle li walaga woolo pe yeri ti pye pe woro.[†]

⁷ Wunlumbolo mbele pàa pye wa Zhuriden gbaan wi yɔnlɔ tosaga yeri, a Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo pe ni, pè malaga gbɔn ma ya pe ni, poro wεlε yεen. Pa pe tara tìla lε wa Baali Gadi ca ki na, wa Liban tara yanwiga gbunlundege ki ni, fɔ ma saa gbɔn wa Alaki yanwiga ki na, ko ɔga kì lε ma yagara ma kari wa Seyiri tara ti yeri we. A Zhozuwe wì sigi tara ti kan Izirayeli cengelə ke yeri ti pye ke woro, ma siri yεelə cengelə ke ni fuun nujba nujba ke na.

⁸ Ko tara to tìla pye yanwira tara re, naa yanwira tigiwèn tara ti ni, naa Araba tara ti ni, naa yanwiga tigiwèn lara ti ni, naa Zhuda tara gbinri wi ni konaa Negevu tara ti ni. Heti cènle woolo, naa Amori cènle woolo, naa Kana tara fennè, naa Perezi cènle woolo, naa Hèvi cènle woolo konaa Zhebusi cènle woolo pa pàa pye ma cèn wa ki tara ti ni.

⁹ Pàa ya wunlumbolo mbele ni, poro la wεlε Zheriko ca wunlunaña we, naa Ayi ca wunlunaña wi ni, wa Beteli ca ki tanla;

¹⁰ naa Zheruzalemu ca wunlunaña wi ni, naa Eburon ca wunlunaña wi ni;

[†] **12:5 12.1-5:** Nombu 21.21-35; Dete 2.26-3.11   [†] **12:6 12.6:** Nombu 32.33; Dete 3.12

¹¹ naa Yarimuti ca wunlunaña wi ni, naa Lakishi ca wunlunaña wi ni;

¹² naa Egilɔn ca wunlunaña wi ni, naa Gezéri ca wunlunaña wi ni;

¹³ naa Debiri ca wunlunaña wi ni, naa Gedéri ca wunlunaña wi ni;

¹⁴ naa ɔrima ca wunlunaña wi ni, naa Aradi ca wunlunaña wi ni;

¹⁵ naa Libina ca wunlunaña wi ni, naa Adulamu ca wunlunaña wi ni;

¹⁶ naa Makeda ca wunlunaña wi ni, naa Beteli ca wunlunaña wi ni;

¹⁷ naa Tapuwa ca wunlunaña wi ni, naa Eferi ca wunlunaña wi ni;

¹⁸ naa Afeki ca wunlunaña wi ni, naa Lasharon ca wunlunaña wi ni;

¹⁹ naa Madɔ ca wunlunaña wi ni, naa Hazɔri ca wunlunaña wi ni;

²⁰ naa Shimirɔn Merɔn ca wunlunaña wi ni, naa Akishafu ca wunlunaña wi ni;

²¹ naa Taanaki ca wunlunaña wi ni, naa Megido ca wunlunaña wi ni;

²² naa Kedeshi ca wunlunaña wi ni, naa Yokineyamu ca wunlunaña wi ni, wa Karimeli yanwira ti na;

²³ naa Dɔri ca wunlunaña wi ni, wa Dɔri tinndi wi na, naa Goyimu ca wunlunaña wi ni, wa Giligali[†] ca ki tanla;

[†] **12:23 12.23:** Ki Giligali ca ɳga ki yaa pye ki ye Giligali ca ɳga kila pye wa Zheriko ca ki tanla ki ni. Gireki senre sewe lęe wi yen naga nari ma yo ki Giligali ca ɳga ki yaa pye ko kila pye wa Galile tara.

²⁴ konaa Tiriza ca wunlunaŋa wi ni. Ki wunlumbolo pe ni fuun pàa pye wunlumbolo nafa ma yiri kε ma yiri nuŋgba.

TARA TI YΕΕΛΕΚΑЛА

13

13-21

*Kana tara ti lara nda tìla koro
Izirayeli woolo peri shɔ peri ta*

¹ Koni Zhozuwe wìla le fo jεŋge. Pilige ka, a Yawe Yεnŋεle lì suu pye fo: «Wele, mà le yinŋɔ fo jεŋge, ma si yala, tara nda tì koro mbe shɔ mbe ta bere, tì gbɔgo.

² Tara nda tì koro mbe shɔ mbe ta, to ti yen Filisiti tara fenne pe tara ti ni fuun, naa Geshuri tara fenne pe woro ti ni.

³ Pa tì le wa Shikɔri gbaan njego ki na, ko ŋga ki maa fuun na toro wa Ezhipiti tara ti yesinme na, fo ma saa gbɔn wa Ekirɔn ca tara ti na, wa yɔnlɔparawa kamεŋge kε yeri. Ko tara nda to ti ni fuun to yen na jate paa Kana tara yen. Filisiti tara fenne pe wunlumbolo kangurugo pàa pye ma cεn cara nda ni, pa tìla pye wa. To ti yen Gaza, naa Asidɔdi, naa Asikalɔn naa Gati konaa Ekirɔn cara re. Avi cεnle woolo pàa pye ma cεn wa ti ni fun, wa yɔnlɔparawa kalige kε yeri.

⁴ Kana tara fenne pe tara ti ni fuun tì koro mbe shɔ mbe ta fun, mbege le wa Meyara laga ki na, ko ŋga ki yen Sidɔn ca fenne pe wogo, fo sa gbɔn wa Afeki ca ki na, wa Amɔri cεnle woolo pe tara ti kɔnlɔ li na;

⁵ mbe pinle Gebali tara woolo pe tara ti ni, naa Liban tara ti yɔnlɔ yirisaga kε ki ni fuun

ki ni, mbege le wa Baali Gadi tara ti na wa Erimo yanwira ti tanla, fɔ sa gbɔn wa Lebo Hamati ca ki na;

⁶ konaa yanwira tara nda fuun ti yen Liban tara naa Misirefɔti Mayimu lɔgɔ ki ni ti sɔgɔwɔ pi ni, to nda Sidon ca fenné pe yen ma cɛn wa ti ni we. Sanga o sanga Izirayeli woolo pe kaa kee yεgε, mi yaa la ki tara woolo pe puro la pe yinrigi wa pe yεgε. Ma pɛtɛ gbɔn maga tara ti yεele Izirayeli woolo pe na gbɛn, ti pye pe kɔrɔgɔ, paa yεgε ŋga na mìgi yo ma kan we[†].

⁷ «Ki kala na, ki tara nda mari yεele cengelé kɔlɔjere koro naa Manase cɛnle li walaga woolo mbele pe fa tara ta ta pe na, ti pye pe woro.»

*Tara nda wa Zhuridɛn gbaan
wi yɔnlɔ yirisaga kεe yeri
ti yεelekala*

⁸ Manase cɛnle li walaga kɔngbanŋga ki woolo poro naa Urubɛn cɛnle woolo pe ni, naa Gadi cɛnle woolo pe ni, paa tara ta ta kɔrɔgɔ makɔ wa Zhuridɛn gbaan wi yɔnlɔ yirisaga yeri. Yawe Yenjɛle li tunmbyee Moyisi wo wila ti kan pe yeri[†].

⁹ Tila le wa Aroyɛri ca ki na, wa Arinɔ lafogo ki yɔn na, fɔ ma saa gbɔn wa ca ŋga ki yen wa gbunlundege ki nandogomɔ ki na, konaa Medeba funwa laga falafala ki ni fuun ki ni, fɔ ma saa gbɔn wa Dibɔn ca ki na;

¹⁰ konaa Amɔri cɛnle woolo pe wunlunaŋa Sihɔn ŋa wila pye ma cɛn wa Eshibɔn ca wi cara

---

† **13:6 13.6:** Nɔmbu 33.54   † **13:8 13.8:** Nɔmbu 32.33; Dete 3.12

ti ni fuun ti ni, fō ma saa gbōn wa Amō cēnlē
woolo pe tara kōnlō li na.

¹¹ Tila Galaadi tara ti pinle fun, naa Geshuri
tara fennē naa Maaka tara fennē pe tara ti ni,
naa Erimō yanwira to naa Bazan tara ti ni fuun
ti ni, fō ma saa gbōn wa Salika tara ti na.

¹² Bazan tara to tila pye wunlunaja Ḍgi wi tara
ti ni fuun. Wo nūn̄gbā wila koro ma yiri wa
Erefayi cēnlē li ni. Wila pye ma cēn wa Ashitarotí
ca naa Edireyi ca ki ni. Moyisi wila malaga gbōn
ma ya ki wunlumbolo pe ni, mēε pe tara ti shō
pe yeri.

¹³ Konaa ki ni fuun, Izirayeli woolo pe sila
Geshuri tara fennē naa Maaka tara fennē pe puro
mbe pe yirige; ki kala na, pè koro ma cēn wa
Izirayeli woolo pe sōgōwō fō ma pan ma gbōn
nala.

¹⁴ Levi cēnlē lo nūn̄gbā làa koro Moyisi wi sila
tara kan li yeri kōrōgo. Ḫen fō, saara sogoworo
nda pe ma wō Yawe Yēn̄jēlē, Izirayeli woolo
Yēn̄jēlē li yeri, pa pe tasaga ki yaa la yinrigi wa
ti ni, paa yēgē ñga na làa ki yo Moyisi wi kan
we†.

Urubēn cēnlē woolo pe tara re

¹⁵ Tara nda Moyisi wila kan Urubēn cēnlē
woolo pe yeri ma yala pe setiriye yi ni

¹⁶ tila lē wa Aroyeri ca ki na, wa yōnlōparawa
kalige kēε yeri, wa Arinō lafogo ki yōn na,
konaa wa ca ñga kīla pye wa ki gbunlundēgē ki
nandogomō ki na; naa funwa laga falafala ñga
fuun kīla pye ma Medeba ca ki maga ki ni,

---

† **13:14 13.14:** Dete 18.1-2

¹⁷ naa Eshibon ca konaa ki funwa laga falafala ki cara ti ni fuun ti ni. To lari nda Dibon, naa Bamoti Baali, naa Beti Baali Meyon,

¹⁸ naa Yaza, naa Kedemoti, naa Mefaati,

¹⁹ naa Kiriyatayimu, naa Sibima, naa Zereti Ashahari ca ki ni wa yanwiga ki na, ko nga ki yagara ma yiri gbunlundege ki go na we;

²⁰ naa Beti Pewori, naa Pisiga yanwiga tigiwen lara ti ni konaa Beti Yeshimoti ca ki ni,

²¹ ma pinle cara nda fuun tila pye wa funwa laga falafala ki ni ti ni, naa Amori cenle woolo pe wunlunaja Sihon ja wila pye ma cen wa Eshibon ca wi wunluwo tara ti ni fuun ti ni. Moyisi wila Sihon wi gbo ma pinle Madiyan tara fennee teele mbele paa go sogo maa kan pe ni. Paa pye ma cen wa tara ti ni. Poro la wel Evi, naa Erekemu, naa Zuri, naa Huri konaa Ereba.

²² Izirayeli woolo paa leeble mbele gbo tokobi wi ni, Bewori pinambyo Balaamu ja wila pye na jele, wila pye pe ni.

²³ Uruben setirige piile pe tara ti kono lo laa pye Zhuriden gbaan wo naa tara nda tila pye mari maga ti ni. Tara nda tila yeele Uruben cenle woolo pe na, ma yala pe setiriye yi ni, ma pinle ti cagboroo naa ti kapire ti ni, to lari yeeen.

Gadi cenle woolo pe tara re

²⁴ Moyisi wila Gadi cenle woolo pe tasaga kan pe yeri, ma yala pe setiriye yi ni.

²⁵ Tara nda paa ta to tila pye Yayezeri ca tara re, naa Galaadi tara cara ti ni fuun, konaa Amo cenle pe tara ti walaga ni, fo ma saa gbom wa Aroyeri ca ki na, wa Araba ca ki tanla.

26 Tila le wa Eshibon ca ki na fo ma saa gbɔn wa Aramati Mizipe ca ko naa Betonimu ca ki na, konaa maga le wa Mahanayimu ca ki na fo ma saa gbɔn wa Debiri ca tara ti kɔnlɔ li na.

27 Wa Zhuridɛn gbaan gbunlundɛgɛ ki ni, tila Beti Haramu ca ki pinlɛ, naa Beti Nimira ca, naa Sukɔti ca konaa Zafɔn ca ki ni; to tila pye Eshibon ca wunlunanja Sihɔn wi wunluwɔ tara ti cara sannda re. Ki tara tila pye wa Zhuridɛn gbaan wi yɔnlɔ yirisaga yeri, ma pye tara ti kɔnlɔ, fo ma saa gbɔn wa Zhenezareti lɔgbɔgɔ ki na.

28 Tara nda tila yeele Gadi cɛnle woolo pe na, ma yala pe setiriye yi ni, ma pinlɛ ti cagbɔrɔ naa ti kapire ti ni, to lari yeeen.

*Tara nda tila kan Manase cɛnle
li walaga woolo pe yeri*

29 Moyisi wìla Manase cɛnle li walaga woolo pe tasaga kan pe yeri, ma yala pe setiriye yi ni.

30 Tara nda pàa ta tila le wa Mahanayimu ca[†] ki na, ma pinlɛ Bazan tara ti ni fuun ti ni, to nda tila pye Bazan tara wunlunanja Ogi wi wunluwɔ tara ti ni fuun ti ni we, ma pinlɛ naŋa ña pàa pye na yinri Yayiiri wi kapire nafa taanri ti ni, wa Bazan tara;

31 naa Galaadi tara ti walaga ni, ma pinlɛ Ashitarɔti naa Edireyi cara ti ni, to tila pye faa Bazan tara wunlunanja Ogi wi wunluwɔ cagbɔrɔ re. Ki tara ti ni fuun tila kan Manase wi pinambyɔ Makiri wi setirige piile pe walaga yeri, ma yala pe setiriye yi ni.

[†] **13:30 13.30:** Manase cɛnle li walaga ki woolo pàa tara nda ta, Mahanayimu ca ko kìla pye ti kɔnlɔ le wa yɔnlɔparawa kaligé kɛɛ yeri.

³² Ki tara nda to Moyisi wìla yeele, maa ta wa Mowabu tara funwa lara falafala ti ni, wa Zhuridèn gbaan wi yonlo yirisaga këe yeri, wa Zheriko ca ki yesinmë na.

³³ Wi sila tara kan Levi cënle woolo poro yeri, eën fō, Yawe Yenjelé, Izirayeli woolo Yenjelé lo làa pye pe körögö ye[†].

14

*Tara nda wa Zhuridèn gbaan
wi yonlo tosaga këe yeri
ti yeelekala*

¹ Tara nda Izirayeli woolo pàa ta wa Kana tara ti ni körögö tori nda yeesen. Saraga wofo Eleyazari wo naa Nuni pinambyo Zhozuwe wi ni, naa Izirayeli cengelé ke seye teele pe ni, poro pàa ti yeele pe na.

² Pàa pëte gbón maga tara ti yeele cengelé kólójere naa cënle na li walaga ki woolo pe sila pe tasaga ta pe na, paa yegé ñga na Yawe Yenjelé làa ki kono kan Moyisi wi yeri ma yo pege pye we[†].

³ Moyisi wìla cengelé shyen naa cënle nunjba walaga woolo kan pe körögö ni makö wa Zhuridèn gbaan wi yonlo yirisaga yeri. Eén fō, wi sila tara kan körögö Levi setirige piile poro yeri.

[†] **13:33 13.33:** Yawe Yenjelé lo làa pye pe körögö ye, konaa saara yaara nda Izirayeli woolo pe yaa la paan ti ni, ti pye pe tasaga: Ko körö wo yen fō pe yaa la tunjgo piin li kan; Nombu 18.20; Dete 18.2.   [†] **14:2 14.1-2:** Nombu 26.52-56; 34.13

⁴ Katugu Zhozefu pinambiile shyen, Manase naa Efirayimu pàa poro jiri paa cengelé shyen yen ma pe taga wa. Ki kala na, pe sila tara ta kan Levi setirige piile pe yeri wa Kana tara, kaawo cara tari pàa kan pe yeri pe cen wa ti ni, ma pinle lara nda tìla pye mari maga ti ni, ti pye pe yaayoro ti kasara naa pe yarijendé ti tègesara[†].

⁵ Pa Izirayeli woolo pàa ki pye yeeen ma tara ti yeele, paa yegé n̄ga na Yawe Yennjelé làa ki yo Moyisi wi kan we.

Pàa Eburon ca ki kan Kalebu wi yeri

⁶ Pilige ka, a Zhuda cenle woolo pèle si pan Zhozuwe wi kɔrɔgɔ wa Giligali ca. A Yefune pinambyo Kalebu ña wìla pye Kenazi setirige pyɔ, wì si Zhozuwe wi pye fɔ: «N̄ga Yawe Yennjelé làa yo li tunmbyee Moyisi wi kan mi naa mboror we senre na, ma we ta wa Kadèshi Barineya tara, nde màga jen[†].

⁷ Kila yala mì ta yele nafa shyen, a Yawe Yennjelé li tunmbyee Moyisi wì silan tun ma yiri wa Kadèshi Barineya tara, mbe pan mbege tara nda yeeen ti kagala ke yewe mbe ke jen. Naa mila kaa sɔngɔrɔ ma kari, kagala n̄gele mila yan, a mì si ke yegé yo wi kan nawa jatere jenjé ni.

⁸ Ma si yala, nambala mbele pàa pinle na ni, pàa leeble pe kotogo ki gbo pe na, eен fɔ, mi wo

[†] **14:4 4.3-4:** Levi setirige piile pàa pe jiri ma pe pinle Zhakɔbu pinambiile pe ni, eен fɔ naa pàa tara ti yele pe sila tara ta ta paa kɔrɔgɔ yen. Zhozefu pinambiile Manase naa Efirayimu poro pàa tara ta ta kɔrɔgɔ pe yonlɔ; Nɔmbu 32.33; 34.14-15; Dete 3.12-17.

[†] **14:6 14.6:** Nɔmbu 14.30

na, mì taga Yawe Yenjelé, na Yenjelé li na, na nawa pi ni fuun pi ni†.

⁹ Ki pilige ki ni, a Moyisi wì si wugu ma yo fo: <Kaselege ko na, tara nda mà saa yanri mari kagala ke yewe ma ke jen, ti yaa ka pye mbororaa ma setirige piile ye woro fo sanga pyew, katugu mà taga Yawe Yenjelé, na Yenjelé li na, ma nawa pi ni fuun pi ni†.>

¹⁰ Koni, kì ta yele nafa shyen ma yiri kanjurugo male lìgi senre ti yo Moyisi wi kan, sanga ḥa ni woro Izirayeli woolo wàa pye na tanri wa gbinri wi ni we. Yawe Yenjelé lìlan yaga yinwege na, ma yala li yon fòlò na làa lè na yeri li ni. Wele, mì ta yele nafa tijere ma yiri kanjurugo yingò.

¹¹ Mi yen fanῆga ni bere paa yegé ḥga na mìla pye fanῆga ni, sanga ḥa ni Moyisi wìla na tun we. Fanῆga yen na ni paa faa wi yen, mbe ya mbe malaga gbɔn nakoma mbaa kagala ke ni fuun piin.

¹² Ki kala na, yanwiga tara laga ḥga Yawe Yenjelé làa yon fòlò kòn mbe kan na yeri ki sanga wi ni, ki kan na yeri yingò. Ki sanga wi ni, màa sigi logo ma yo letitɔɔnrɔ, Anaki setirige piile wele, pe yen ma cén wa ki laga ki cagborɔ gbɔrɔ ti ni, to nda malaga sigemboro yen mari maga we. Na Yawe Yenjelé liga na saga, mi yaa pe purɔ mbe pe yirige wa, paa yegé ḥga na làa ki yo we.»

¹³ Kona, a Zhozuwe wì si duwaw pye Yefune pinambyɔ Kalεbu wi kan, mεε Eburɔn ca ki kan

---

† **14:8 14.7-8:** Nømbu 13.1-30   † **14:9 14.9:** Nømbu 14.24

wi yeri kɔrɔgɔ.

¹⁴ Ki kala na, Yefune pinambyɔ Kalɛbu ḥa wìla pye Kenazi setirige pyc, Eburɔn ca kì pye wi setirige piile pe kɔrɔgɔ, ali ma pan ma gbɔn nala, katugu wìla taga Yawe Yenjɛlɛ, Izirayɛli woolo Yenjɛlɛ li na, wi nawa pi ni fuun pi ni.

¹⁵ Faa, pàa pye na Eburɔn ca ki yinri Kiriyati Ariba. Ariba wo wìla pye Anaki setirige piile pe ni fuun pe mɛgbɔgɔfɔ we.

Kona, a malaga kì si kɔ wa tara ti ni.

15

Zhuda cɛnle woolo pe tara re

¹ Tara nda pàa pɛtɛ gbɔn ma kan Zhuda cɛnle woolo pe yeri, ma yala pe setiriye yi ni, tìla lè ma gbɔgɔ ma kari wa yɔnlɔparawa kalige kɛɛ ki yeri, ma saa gbɔn fɔ wa Edɔmu tara ti kɔnlɔ li na, wa Zen gbinri wi na, wa yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri, fɔ wa tara nda wa yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri ti kɔsaga ki na.

² Pe tara ti kɔnlɔ na wa yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri, làa lè wa tara ti laga ɲga kì kunnu ma ye wa Kɔgɔje kuwo wi ni ki na, wa yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri,

³ mɛɛ toro ma yiri wa Akirabimu tinndi wi yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri, ma sin wa Zen gbinri wi ni, ma saa toro wa Kadɛshi Barineya tara ti yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri, mɛɛ kari wa Hezirɔn ca ki yeri fɔ ma saa gbɔn wa Adari ca ki na; kona mɛɛ ke ma kari wa Karika ca ki yeri.

⁴ Mbe lè lema, a lì si toro ma yiri wa Azimɔ ca, ma saa gbɔn wa Ezhipiti tara lafogo ki na,

mεε toro ma saa gbɔn wa Mediterane kɔgɔje wi na. Pe tara ti kɔnlɔ lo lali yεen wa yɔnlɔparawa kalige kεe ki yeri.

⁵ Wa yɔnlɔ yirisaga yeri, Kɔgɔje kuwo wo wila pye tara ti kɔnlɔ le, fɔ ma saa gbɔn wa laga nɔga Zhuridɛn gbaan wi maa fuun na yiin wa wi ni ki na.

Wa yɔnlɔparawa kamεŋge kεe yeri, tara kɔnlɔ làa lε wa Zhuridɛn gbaan wo naa Kɔgɔje kuwo wi ni pe filisaga ki na,

⁶ mεε toro ma kari wa Bεti Ogila ca ki yeri, ma saa toro wa Bεti Araba ca ki yɔnlɔparawa kamεŋge kεe yeri, fɔ ma saa gbɔn wa sinndelεgε nɔga pàa pye na yinri Bohan ki na. Bohan wo la pye Urubεn setirige pyɔ.

⁷ Ko puŋgo na, a tara ti kɔnlɔ lì si lε wa Akɔri gbunlundege ki ni ma kari wa Debiri ca ki yeri, mεε sin ma kari wa yɔnlɔparawa kamεŋge kεe yeri, wa Giligali ca ki yeri, wa tinndi nɔ pàa pye na yinri Adumimu wi yesinmε na, ma wa lafogo ki yɔnlɔparawa kalige kεe yeri. Kona, a lì si toro wa Eni Shemeshi ca tɔnmɔ laga ki tanla ma saa gbɔn wa Eni Oroguweli ca ki na,

⁸ mεε toro wa Bεni Hinɔmu gbunlundege ki ni, wa Zhebusi cεnle woolo pe yanwiga ki tigiwen pi yɔnlɔparawa kalige kεe ki yeri, wa laga nɔga Zheruzalemu ca ki yεn we. A lì si lugu ma kari wa yanwiga ki go na, ma wa Hinɔmu gbunlundege ki yɔnlɔ tosaga yeri, ma saa gbɔn Erefayi cεnle woolo pe funwa laga falafala ki kɔsaga ki na, wa yɔnlɔparawa kamεŋge kεe ki yeri.

9 A tara kɔnlɔ lì si le wa ko yanwiga ko go na, ma kε ma kari wa Nεfitowa ca puluyo yi yeri, mεε saa gbɔn wa cara nda tìla pye wa Efirɔn yanwiga ki na ti na, mεε jen ma kε ma kari wa Baala ca ki yeri, pàa pye naga yinri fun Kiriyati Yeyarimu.

10 A lì si le le Baala mεε ke ma kari wa yɔnlɔ tosaga yeri, wa Seyiri yanwiga ki yeri, mεε toro wa Yeyarimu yanwiga gbunlundege ki yɔnlɔparawa kamεŋge kεε yeri, pàa pye naga yanwiga ki yinri fun Kesalɔn yanwiga; kona, a lì si tigi ma kari wa Bεti Shemeshi ca, mεε saa toro ma kari wa Timina ca.

11 A lì si le lema ma kari wa Ekirɔn ca gbunlundege ki yɔnlɔparawa kamεŋge kεε yeri, mεε ke ma kari wa Shikirɔn ca ki yeri, ma saa toro wa Baala yanwiga ki na, mεε kari wa Yabineyeli ca, ma saa gbɔn wa Mediterane kɔgɔje wi na.

12 Wa yɔnlɔ tosaga yeri Mediterane kɔgɔje wo wìla pye tara ti kɔnlɔ le.

Tara nda tìla kan Zhuda cεnlε woolo pe yeri, ma yala pe setiriye yi ni, pa ti kɔngɔlɔ kàa torotoro yεεn.

Kalebu wìla wi tara ti shɔ mari ta

13 Pàa tara ta kan Yefune pinambyɔ Kalebu wi yeri wa Zhuda cεnlε woolo pe tara ti ni, paa yεgε ñga na Yawe Yεnñεlε làa ki konɔ kan Zhozuwe wi yeri. Eburɔn ca ko pàa kan wi yeri, pàa pye naga yinri fun Kiriyati Ariba. Ariba wo wìla pye Anaki setirige piile pe tεlε we.

14 A Kalεbu wì si saa Anaki setirige piile taanri pe puro ma pe yirige wa; pe mère to lari nda Sheshayi, naa Ahima konaa Talimayi†.

15 A wì si kaa yiri lema mée saa to Debiri ca woolo pe na. Faa pàa pye na Debiri ca ki yinri Kiriyati Seferi.

16 Kona, a Kalεbu wì sho fɔ: «Lere ḥa ka ya mbe Kiriyati Seferi ca woolo pe puro mbege sho, mi yaa na sumborombyɔ Akisa wi kan ki fɔ wi yeri wuu pori wi jo.»

17 A Kalεbu wi nɔsepyɔ Kenazi wi pinambyɔ Otiniyeli wì si saa ya ca woolo pe ni maga sho. A Kalεbu wì suu sumborombyɔ Akisa wi kan wi yeri, a wùu pori.

18 Naa Akisa wìla ka saa gbɔn wa Otiniyeli wi tanla, a wì si Otiniyeli wi pye ma yo wi kere laga ka yenri wi to Kalεbu wi yeri. Kona, a Akisa wì si yiri wa wi sofile wi na ma tigi. A wi to Kalεbu wì suu yewe ma yo fɔ: «Yingi maa jaa?»

19 A wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Kajenjɛ pye mala kan, ma puluyo ya kan na yeri, katugu tara laga ḥga mà kan na yeri wa yɔnlɔparawa kalige kɛɛ ki yeri, tɔnmɔ woro wa ti ni.»

Zhuda cɛnle woolo pe tara cara

Kona, a Kalεbu wì si gona puluyo yo naa nɔgɔna puluyo yi kan wi yeri.

20 Tara nda Zhuda cɛnle woolo pàa ta, ma yala pe setiriye yi ni, to lari nda yɛɛn.

21 Cara nda tìla pye wa Zhuda cɛnle woolo pe tara ti yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri, wa Edɔmu

---

† **15:14 15.13-14:** Kiti 1.20

tara kənlə li tanla, to lari nda: Kabiseyəli, naa Edəri, naa Yaguri,

²² naa Kina, naa Dimona, naa Adada,

²³ naa Kedəshi, naa Hazəri, naa Itan,

²⁴ naa Zifu, naa Teləmu, naa Beyaləti,

²⁵ naa Hazəri Hadata, naa Keriyəti Həzirən, pàa pye naga ca ki yinri naa fun Hazəri,

²⁶ naa Amamu, naa Shema, naa Molada,

²⁷ naa Hazari Gada, naa Eshimo, naa Bəti Paləti,

²⁸ naa Hazari Shuwali, naa Bərisheba, naa Biziyyotiya,

²⁹ naa Baala, naa Iyimu, naa Azəmu,

³⁰ naa Elitoladi, naa Kesili, naa Ərimə,

³¹ naa Zikilagi, naa Madimana, naa Sansana,

³² naa Lebayəti, naa Shilimu, naa Ayini konaa Irimo. Ki cara ti ni fuun tila pye nafa ma yiri kələjərə, ma pinlə ti kanğara na kapire ti ni.

³³ Cara nda tıla pye wa Shefela tara ti ni, to lari nda: Eshitawəli, naa Zoreya, naa Ashina,

³⁴ naa Zanowa, naa Eni Ganimu, naa Tapuwa, naa Enamu,

³⁵ naa Yarimuti, naa Adulamu, naa Soko, naa Azeka,

³⁶ naa Shaarayimu, naa Aditayimu, naa Gedera konaa Gederotayimu. Ki cara tıla pye ke ma yiri tijərə, ma pinlə ti kanğara na kapire ti ni.

³⁷ Cara nda tıla taga wa naa, to lari nda: Zena, naa Hadasha, naa Migidali Gadi,

³⁸ naa Dileyan, naa Mizipe, naa Yokiteyəli,

³⁹ naa Lakishi, naa Bozikati, naa Egilən,

⁴⁰ naa Kabən, naa Lamasi, naa Kitilishi,

⁴¹ naa Gederɔti, naa Bɛti Dagɔn, naa Naama konaa Makeda. Ki cara tìla pye ke ma yiri kɔgɔlɔni, ma pinlɛ ti kanŋgara na kapire ti ni.

⁴² Cara nda tìla taga wa naa, to lari nda: Libina, naa Eteri, naa Ashan,

⁴³ naa Yifita, naa Ashina, naa Nezibu,

⁴⁴ naa Keyila, naa Akizibu konaa Maresha. Ki cara tìla pye kɔlojere, ma pinlɛ ti kanŋgara na kapire ti ni.

⁴⁵ Cara nda tìla taga wa naa, to lari nda: Ekiron ca kìla pye wa fun ma pinlɛ ki kanŋgara na cara naa ki kapire ti ni.

⁴⁶ Naa Asidɔdi ca ki kanŋgara na cara ti ni fuun konaa ki kapire ti ni fuun ti ni; tìla pye Ekirɔn ca ko naa Mediterane kɔgɔje wi sɔgɔwɔ pi ni.

⁴⁷ Naa Asidɔdi konaa Gaza ma pinlɛ ti cagbɔrɔ naa ti kapire ti ni, fɔ ma saa gbɔn wa Ezhipiti tara gbaan njege ki na, fɔ ma saa gbɔn wa Mediterane kɔgɔje wi na, wo ɔna wìla pye tara ti kɔnlɔ le.

⁴⁸ Cara nda tìla pye wa yanwira tara lara ti ni, to lari nda: Shamiri, naa Yatiri, naa Soko,

⁴⁹ naa Dana, naa Kiriyyati Sana, pàa pye naga ca ki yinri fun Debiri,

⁵⁰ naa Anabu, naa Eshitemo, naa Animu,

⁵¹ naa Goshèni, naa Olɔn konaa Gilo. Ki cara tìla pye ke ma yiri nuŋba, ma pinlɛ ti kapire ti ni.

⁵² Cara nda tìla taga wa naa, to lari nda: Arabu, naa Duma, naa Esheyen,

⁵³ naa Yanumu, naa Bɛti Tapuwa, naa Afeka,

⁵⁴ naa Umota, naa Kiriyyati Ariba ca ɔnga pàa pye na yinri fun Eburɔn konaa Ziyɔri. Ki cara

tìla pye kolojere ma pinlə ti kanŋgara na kapire ti ni.

⁵⁵ Cara nda tìla taga wa naa, to lari nda: Mawɔn, naa Karimeli, naa Zifu, naa Yuta,

⁵⁶ naa Zhizireyeli, naa Yokideyamu, naa Zanowa,

⁵⁷ naa Kayen, naa Gibeya konaa Timina. Ki cara tìla pye ke, ma pinlə ti kanŋgara na kapire ti ni.

⁵⁸ Cara nda tìla taga wa naa, to lari nda: Aluli, naa Bèti Zuri, naa Gedɔri,

⁵⁹ naa Maarati, naa Bèti Anòti, naa Elitekɔn. Ki cara tìla pye kogoloni, ma pinlə ti kanŋgara na kapire ti ni.

⁶⁰ Cara nda tìla taga wa naa, to lari nda: Kiriyati Baali ca ñga pàa pye na yinri fun Kiriyati Yeyarimu konaa Araba. Ki cara tìla pye shyen, ma pinlə ti kanŋgara na kapire ti ni.

⁶¹ Cara nda tìla pye wa gbinri wi ni, to lari nda: Bèti Araba, naa Midèn, naa Sekaka,

⁶² naa Nibishan, naa Iri Amela konaa Eni Gedi. Ki cara tìla pye kogoloni, ma pinlə ti kanŋgara na kapire ti ni.

⁶³ Zhuda setirige piile pe sila ya mbe Zhebusi cénle woolo mbele pàa pye ma cén wa Zheruzalem̄u ca pe purɔ mbe pe yirige. Zhebusi cénle woolo pe yen ma cén wa Zhuda cénle woolo pe ni, wa Zheruzalem̄u ali ma pan ma gbɔn nala[†].

[†] **15:63 15.63:** Kiti 1.21; 2 Sami 5.6; 1 Kuro 11.4-5; wunlunaja Davidi sanga wi na ko Zhuda cénle woolo pàa ya ma Zhebusi cénle woolo pe cara ti shɔ mari ta.

16

Zhozefu cénle woolo pe tara re

¹ Pàa pètè wi gbɔn ma tara nda kan Zhozefu setirige piile pe yeri, ti kɔnlɔ na làa pye wa yɔnlɔparawa kalige kεs yeri, làa lε wa Zhuridɛn gbaan wi na, wa Zheriko ca ki tanla, wa ca ki puluyo yi yɔnlɔ yirisaga yeri. Alì si lε wa Zheriko ca ki ni, ma lugu yanwiga ki na wa gbinri wi ni, ma wa Beteli ca ki yeri,

² kona mεs le le Beteli ma saa gbɔn wa Luzi ca ki na, mεs toro Ariki cénle woolo pe tara ti kɔnlɔ li tanla wa Atarɔti ca.

³ Ko punjo na, a lì si tigi ma kari wa yɔnlɔ tosaga yeri, wa Yafeleti setirige piile pe tara kɔnlɔ li yeri, ma saa gbɔn wa Beti Horɔn ca tara ti na, wa tigiwɛn pi ni, fɔ ma saa gbɔn wa Gezɛri ca ki na, mεs saa kan wa Mediterane kɔgɔje wi na.

⁴ Tara nda tìla kan Zhozefu pinambiile Manase naa Efirayimu pe setiriye piile pe yeri, to lari yεen.

Efirayimu cénle woolo pe tara re

⁵ Efirayimu setirige piile pe tara tori nda yεen, ma yala pe setiriye yi ni. Pe tara ti yɔnlɔ yirisaga yeri, tara ti kɔnlɔ làa lε wa Atarɔti Adari ca ki na, fɔ ma saa gbɔn wa Beti Horɔn ca, wa go na,

⁶ fɔ ma saa gbɔn wa Mediterane Kɔgɔje wi na. Wa yɔnlɔparawa kamɛŋje kεs yeri, làa toro wa Mikimetati ca mεs kε ma kari yɔnlɔ yirisaga kεs yeri, ma wa Taanati Silo ca ki yeri, mεs yεgε le wa Yanowa ca ki yeri.

⁷ A lì si lε wa Yanowa mεs tigi ma kari wa Atarɔti ca naa Naara ca ki ni, ma saa gbɔn

Zheriko ca ki na, mεε saa gbɔn Zhuridɛn gbaan wi na.

⁸ A lì si lε wa Tapuwa ca ma kari wa yɔnlɔ tosaga yeri wa Kana lafogo ki ni, mεε saa gbɔn wa kɔgɔje wi na. Efirayimu cɛnle woolo pe tara to lari yεεn, ma yala pe setiriye yi ni,

⁹ ma pinlε ti cagbɔrɔ naa ti kapire ti ni; to la wɔ wa Manase cɛnle woolo pe tara ti ni ma kan pe yeri.

¹⁰ Efirayimu cɛnle woolo pe sila ya mbe Kana tara fennɛ mbele pàa pye ma cɛn wa Gezéri ca pe purɔ mbe pe yirige. Ki woolo pàa koro ma cɛn wa Efirayimu cɛnle woolo pe sɔgɔwɔ ali ma pan ma gbɔn nala, a Efirayimu cɛnle woolo pè si jɔlɔgɔ tunndo kan pe yeri[†].

17

*Tara nda tìla kan
Manase cɛnle li walaga sanŋga
ki woolo pe yeri*

¹ Kona, a pè si pεtε gbɔn ma Manase cɛnle woolo pe tara kan pe yeri. Manase wo wila pye Zhozɛfu wi pinambyɔ konɔbanŋa we. Manase pinambyɔ konɔbanŋa Makiri ḥa wila pye Galaadi wi to, konaa ma pye malaga gbɔnfɔ wεlewε, wo wila Galaadi naa Bazan tara ti ta.

² Pàa tara kan fun Manase setirige piile sanmbala pe yeri ma yala pe setiriye yi ni. Poro wεlɛ Abiyezéri setirige piile, naa Elɛki setirige piile, naa Asiriyeli setirige piile, naa Sishemu setirige piile, naa Eferi setirige piile konaa Shemida

---

[†] **16:10 16.10:** Kiti 1.29

setirige piile pe ni. Poro pàa pye Zhozefu wi pinambyo Manase wi pinambiile wele.

³ Eféri pinambyo Zelofadi wo sila pinambiile se. Sumborombiile wìla se, pe mère to lari nda: Mala, naa Nowa, naa Ogila, naa Milika konaa Tiriza. Òrima to wo lawi ña Galaadi; Galaadi to wo lawi ña Makiri; Makiri to wo lawi ña Manase.

⁴ A ki sumborombiile pè si kari ma saa saraga wɔfɔ Eleyazari wi yan, naa Nuni pinambyo Zhozuwe wo naa Izirayeli woolo teele pe ni, mèe pe pye fɔ: «Yawe Yenjèle làa ki kono kan Moyisi wi yeri ma yo wi tara ta kan we yeri kɔrɔgɔ, paa we cènle woolo nambala pe wogo ki yɛn.»

Kì kaa pye ma, a pè si tara ta kan pe yeri kɔrɔgɔ, paa pe to wi nɔsepiile nambala pe wogo ki yɛn, ma yala Yawe Yenjèle làa kono na kan li ni[†].

⁵ Manase cènle woolo pàa ta tasaga ke ma taga Galaadi tara naa Bazan tara nda tìla pye wa Zhuridèn gbaan wi yɔnlɔ yirisaga yeri ti ni,

⁶ katugu Manase wi setirige piile jèelé pàa tara ta ta kɔrɔgɔ wa wi setirige piile nambala pe sɔgɔwɔ. A Galaadi tara to pye Manase wi setirige piile sanmbala poro woro.

⁷ Manase tara tìla le wa Aséri ca ki na ma saa gbɔn wa Mikimetati ca ki na, wa Sishemu ca ki yesinmè na. Kona, a tara ti kɔnlɔ lì si kari yɔnlɔparawa kalige kεε yeri, mèe saa gbɔn wa Eni Tapuwa ca woolo pe na.

⁸ Tapuwa tara to la pye Manase setirige piile poro woro, εen fɔ, Tapuwa ca jate, ko ñga kila

---

† **17:4 17.4:** Nɔmbu 27.1-7

pye wa Manase tara kɔnlɔ li na, pàa ki kan Efirayimu setirige piile poro yeri.

9 Kona, a tara ti kɔnlɔ lì si tigi wa lafogo nga pàa pye na yinri Kana ki ni, mεε kari wa ki yɔnlɔparawa kalige kεε kongo ki yeri. Cara nda tìla pye wa ki laga ki na tìla pye Efirayimu cènle woolo poro woro, ma si yala pa tìla pye wa Manase cènle woolo pe woro ti sɔgɔwɔ. Manase cènle woolo pe tara kɔnlɔ làa toro wa lafogo ki yɔnlɔparawa kamεŋge kεε ki yeri, mεε kari ma saa gbɔn wa Mediterane kɔgɔje wi na.

10 Kì pye ma, tara nda tìla pye wa yɔnlɔparawa kalige kεε yeri, to la pye Efirayimu cènle woolo poro woro, nda tìla pye wa yɔnlɔparawa kamεŋge kεε yeri, a to pye Manase cènle woolo poro woro. Kɔgɔje wo wìla pye tara shyen ti kɔnlɔ le. Manase cènle woolo pe tara kɔnlɔ làa saa gbɔn wa Aseri cènle woolo pe tara ti na, wa yɔnlɔparawa kamεŋge kεε yeri, ma saa gbɔn wa Isakari cènle woolo pe tara ti na wa yɔnlɔ yirisaga yeri.

11 Wa Isakari cènle lo naa Aseri cènle woolo pe tara ti ni, Manase cènle woolo poro pàa Bèti Sheyan ca ki ta konaa ki kanŋgara na kapire ti ni, ma Yibileyamu ca ki ta konaa ki kanŋgara na kapire ti ni, ma taga Dɔri ca naa ki ca woolo konaa ki kanŋgara na kapire ti ni; naa Eni Dɔri ca naa ki ca woolo konaa ki kanŋgara na kapire ti ni; naa Taanaki ca naa ki ca woolo konaa ki kanŋgara na kapire ti ni; naa Megido ca naa ki ca woolo konaa ki kanŋgara na kapire ti ni, a tì

pye tara taanri[†].

¹² Ma si yala Manase cénle woolo pe sila ya mbege cara ti woolo pe puro mbe pe yirige. Ki Kana tara woolo pàa koro ma cén wa tara ti ni.

¹³ Ali naa Izirayeli woolo pàa kaa fannga ta sanga ña ni, pe sila Kana tara woolo pe puro mbe pe yirige, eën fō, joləgo tunndo Izirayeli woolo pàa kan pe yeri[†].

¹⁴ A Zhozefu setirige piile pè si pan ma Zhozuwe wi pye fō: «Yinji na, a mà si tara ti laga nunjba kan we yeri kɔrɔgɔ, woro mbele Yawe Yenjelé lì duwaw we na fō ma pan ma gbɔn nala, a wè lege we?»

¹⁵ A Zhozuwe wì si pe yon sogo ma yo fō: «Na kaa pye ye lege, a Efirayimu yanwira tara tì kologo ye na, ye kari wa Perezi cénle naa Erefayi cénle woolo pe tara kɔrɔ ti ni, ye sa laga ka kɔn ye yee kan.»

¹⁶ A Zhozefu setirige piile pè sho fō: «Ki yen kaselege fō yanwira tara tì kologo we na, eën fō, Kana tara fenne mbele pe yen ma cén wa Beti Sheyan ca naa ki kanngara na cara ti ni, naa mbele pe yen ma cén wa Zhizireyeli gbunlundege ki ni, tugurɔn wotoroye[†] yen pe yeri mbaa malaga gbɔɔn, we se ya mbe pe puro.»

¹⁷ Kona, a Zhozuwe wì sigi yo Zhozefu setirige piile pe kan, poro mbele pàa pye Efirayimu naa

---

[†] **17:11 17.11:** Nga kì yo fō: *A tì pye tara taanri*, Eburuye senre ti ni, ki senre ti woro ma filige, ki mbe ya logo fō tara taanri nakoma Nafati Dɔri ca. [†] **17:13 17.12-13:** Kiti 1.27-28 [†] **17:16 17.16:** Tugurɔn wotoroye senre nda tì yo ko ki naga ma yo pàa pye na fyere waa Zhozefu setirige piile pe na.

Manase cengelə woolo, ma yo fɔ: «Ye yen ma legɛ konaa ma pye fanŋga ni jɛŋgɛ. Ki kala na, laga nunŋba ma ye yaa ta wa tara ti ni.

¹⁸ Eɛn fɔ, yanwira tara ti yaa pye ye woro, ali mbege ta kɔlɔgɔ yi o. Ye yaa ki kɔn mbe ki ni fuun ki ta, fɔ sa gbɔn wa ki kɔsara ti na. Ye yaa Kana tara fennɛ pe purɔ mbe pe yirige wa, ali mbege ta tugurɔn wotoroye yen pe yeri, konaa ali mbege ta pe yen fanŋga ni.»

18

*Tara sannda ti yeele kala
cengelə kɔlɔshyɛn sanŋgala ke na*

¹ Kona, a Izirayeli gbogolomɔ woolo pe ni fuun pè si gbogolo wa Silo ca. A pè si filisaga paraga go ki sanga maga kan, katugu pàa fanŋga ta tara ti ni fuun ti na.

² Eɛn fɔ, cengelə kɔlɔshyɛn la koro wa Izirayeli woolo pe ni, poro sila tara ta ta gbɛn kɔrɔgɔ.

³ A Zhozuwe wì si Izirayeli woolo pe pye fɔ: «Yawe Yenŋɛlɛ, we tɛleye Yenŋɛlɛ lì tara nda kan ye yeri, ye yaa la sambalawa piin sa gbɔn wagati wiwiin si jɛn mberi shɔ mberi ta?

⁴ Ye nambala taanrindaanri wɔ cɛnle nunŋba nunŋba pyew li ni. Mi yaa pe tun pe sa tara ti yanri peri wele, peri kɔngɔlo ke gbɔn mberi yɔnlɔgɔ mbe yala pe cengelə ke tasara ti ni, ko puŋgo na, pe sɔŋɔrɔ pe pan pege yɛgɛ naga na na.

⁵ Pe yaa tara ti yeele ti yiri tegɛsaga kɔlɔshyɛn. Zhuda cɛnle woolo poro yaa koro wa pe tara ti ni, wa yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri. Zhozefu

woolo pe koro wa pe woro ti ni wa yɔnlɔparawa kamεŋjε kε yeri.

6 Ye tara ti kɔngɔlɔ ke gbɔn yeri yεεlε ti yiri tegesaga kɔlɔshyεn, yeri yɔnlɔgɔ ye pan yeri kan na yeri. Mi yaa pεtε gbɔn laga Yawe Yεnŋεlε, we Yεnŋεlε li yεgε sɔgɔwɔ, mbe cεngεlε ke ni fuun nuŋgbα nuŋgbα ke tasaga ki naga.

7 Eεn fɔ, Levi setirige piile poro se tara ta ta laga ye sɔgɔwɔ, katugu saraga wɔgɔtunngο nja paa piin Yawe Yεnŋεlε li kan, ko ki yεn pe tasaga ye. Gadi cεnle woolo, naa Urubεn cεnle woolo konaa Manase cεnle li walaga woolo poro na, pàa pe tasara ta makɔ wa Zhuridεn gbaan wi yɔnlɔ yirisaga yeri. Yawe Yεnŋεlε li tunmbyee Moyisi wo wila ti kan pe yeri.»

8 Nambala mbele pàa wɔ pe sa tara ti kɔngɔlɔ ke gbɔn, a pε si kari. Sanni pe saa kee, a Zhozuwe wì sigi konɔ na li kan pe yeri ma yo fɔ: «Ye kari ye sa tara ti yanri yeri kɔngɔlɔ ke gbɔn, ye sɔngɔrɔ ye pan yeri kɔngɔlɔ gbɔnsewε wi kan na yeri. Mi yaa pεtε gbɔn ti wogo na ye kan, laga Silo ca, Yawe Yεnŋεlε li yεgε sɔgɔwɔ.»

9 A ki nambala pε si kari ma saa tara ti yanri, mari kɔɔnlɔ, a tì yiri kɔnsaga kɔlɔshyεn, mεε ti yɔnlɔgɔ sεwε wa ni ma yala ti cagbɔrɔ ti ni. Ko puŋgo na, a pε si sɔngɔrɔ ma pan Zhozuwe wi kɔrɔgɔ wa paara yinre censaga ki ni, wa Silo.

10 Kona, a Zhozuwe wì si pεtε gbɔn pe kan Yawe Yεnŋεlε li yεgε sɔgɔwɔ wa Silo, mεε tara ti yεεlε Izirayεli woolo pe na, ma cεngεlε ke ni fuun nuŋgbα nuŋgbα ke tasara kan ke yeri.

Tara nda Benzhamε cεnle woolo

pàa ta

¹¹ Pàa pte gbɔn ma tara ti tegesaga kongbannga ki kan Benzhamε cεnle woolo poro yeri, ma yala pe setiriye yi ni. Tara nda pàa ta tìla pye Zhuda setirige woolo pe woro to naa Zhozefu setirige woolo pe woro ti sɔgɔwɔ pi ni.

¹² Pe tara ti kɔnlɔ na làa pye wa yɔnlɔparawa kamεŋge kεs yeri, làa le wa Zhuridεn gbaan wi na, mεs toro ma kari wa Zheriko ca, wa yɔnlɔparawa kamεŋge kεs yeri, mεs yanwira tara ti kɔn ma yiri wa yɔnlɔtosaga yeri, fɔ ma saa gbɔn wa Bεti Aveni gbinri wi na.

¹³ A tara ti kɔnlɔ lì si le lema, ma kari wa Luzi ca ki yeri, pe maa ki ca ki yinri fun Beteli, mεs ki sɔlɔgɔ ma toro wa ki yɔnlɔparawa kalige kεs yeri; kona, a lì si tigi ma kari wa Atarɔti Adari ca, mεs toro wa yanwiga ki go na, wa Bεti Horɔn ca ɔga wa tigiwεn pi ni ki yɔnlɔparawa kalige kεs yeri.

¹⁴ Wa ki yanwiga ki yɔnlɔtosaga yeri, a tara ti kɔnlɔ lì si ke ma kari yɔnlɔparawa kalige kεs yeri, mεs saa gbɔn wa Kiri�ati Baali ca ki na, ko ca ko pàa pye na yinri fun Kiri�ati Yeyarimu. Ki ca kìla pye Zhuda cεnle woolo poro wogo. Tara ti kɔnlɔ na làa pye wa yɔnlɔtosaga yeri, pa làa toro yεen we.

¹⁵ Wa yɔnlɔparawa kalige kεs yeri, tara ti kɔnlɔ làa le wa Kiri�ati Yeyarimu ca ki na, mεs yεgε le wa yɔnlɔtosaga yeri, ma saa gbɔn wa Nεfitowa ca pulugo tɔnmɔ pi na.

¹⁶ Kona, a lì si le lema mεs tigi ma kari wa yanwiga ki tanla, ko ɔga kì yagara ma wε

Beni Hin̄omu gbunlundeḡe ki na we, wa Erefayi c̄enle woolo pe gbunlundeḡe ki ni, ȳonl̄parawa kamēn̄ge k̄ēs̄ yeri; a l̄i si toro Hin̄omu gbunlundeḡe ki tanla, wa Zhebusi tara fenne pe tinndi wi tigiw̄en pi ȳonl̄parawa kalige k̄ēs̄ yeri, f̄ ma saa gb̄n̄ Eni Oroguweli pulugo ki na.

¹⁷ Kona, a k̄onl̄o l̄i si kē ma kari wa ȳonl̄parawa kamēn̄ge k̄ēs̄ yeri, m̄ee saa gb̄n̄ wa Eni Shemeshi ca ki na, kona m̄ee kari ma saa gb̄n̄ wa laga ḥ̄ga p̄ā pye na yinri Gelil̄ti ki na, wa Adumimu laga ki tinndi wi yesinm̄e na. A l̄i si lē lema m̄ee saa gb̄n̄ wa sinndeleḡe ḥ̄ga p̄ā pye na yinri Bohan ki na; Bohan w̄ila pye Urub̄en setirige pyo.

¹⁸ A k̄onl̄o l̄i si toro wa yanwiga ki tigiw̄en pi ni wa ȳonl̄parawa kamēn̄ge k̄ēs̄ yeri, Araba tara gbunlundeḡe ki yesinm̄e na, m̄ee tigi wa ki Araba tara gbunlundeḡe ki ni.

¹⁹ A l̄i si toro wa B̄eti Ogila ca ki ȳonl̄parawa kamēn̄ge k̄ēs̄ yeri m̄ee saa gb̄n̄ wa K̄ogoje kuwo wi k̄osaga ḥ̄ga wa ȳonl̄parawa kamēn̄ge k̄ēs̄ yeri ki na, wa laga ḥ̄ga Zhuriden gbaan wi maa fuun na yiin wa k̄ogoje wi ni we. Wa ȳonl̄parawa kalige k̄ēs̄ yeri, pa tara ti k̄onl̄o làa toro ȳeen.

²⁰ Zhuriden gbaan wo w̄ila pye tara ti k̄onl̄o wa ȳonl̄o yirisaga yeri.

Tara nda t̄ila kan Benzhamē c̄enle woolo pe yeri ma yala pe setiriye yi ni, pa ti k̄ongol̄o k̄àa pye ȳeen k̄ēs̄ ki ni fuun ki na.

²¹ Cara nda t̄ila kan Benzhamē c̄enle woolo pe setiriye yi yeri ti nda: Zheriko, naa B̄eti Ogila, naa Em̄eki Kezizi,

²² naa Bëti Araba, naa Zemarayimu, naa Beteli,

²³ naa Avimu, naa Para, naa Ofira,

²⁴ naa Kefari Amɔnayi, naa Ofini konaa Geba.

Tila pye ca ke ma yiri shyen ma pinle ti kanŋgara na kapire ti ni.

²⁵ Naa Gabawon, naa Arama, naa Beerɔti,

²⁶ naa Mizipe, naa Kefira, naa Moza,

²⁷ naa Erekemu, naa Yiriþeyeli, naa Tareyala,

²⁸ naa Zela, naa Elefu, naa Zhebusi, ko kɔrɔ wo yɛn Zheruzalem, naa Gibeya konaa Kiriyati.

Tila pye ca ke ma yiri tijere ma pinle ti kanŋgara na kapire ti ni. To ti ni fuun nda to la pye Benzhamɛ setirige piile pe kɔrɔgo, ma yala pe setiriye yi ni.

19

Tara nda Simeyɔn cɛnle woolo pàa ta

¹ Pàa pɛtɛ wi gbɔn tara ti tɛgesaga shyen wogo ñga na pàa ki kan Simeyɔn cɛnle woolo poro yeri, ma yala pe setiriye yi ni. Pe tara tila pye wa Zhuda cɛnle woolo pe woro ti nandogomɔ.

² Pe tara ti cara to lari nda yɛen: Bërisheba, naa Sheba, naa Molada,

³ naa Hazari Shuwali, naa Bala, naa Azɛmu,

⁴ naa Elitoladi, naa Betuli, naa ɔrima,

⁵ naa Zikilagi, naa Bëti Marikabɔti, naa Hazari Suza,

⁶ naa Bëti Lebayɔti konaa Sharuhɛni. Tila pye ca ke ma yiri taanri ma pinle ti kanŋgara na kapire ti ni.

⁷ Naa Ayini, naa Irimɔ, naa Eteri konaa Ashan. Tila pye ca tijere naa ti kanŋgara na kapire ti ni;

⁸ naa kapire nda tìla ki cara ti maga ti ni, fɔ ma saa gbɔn wa Baalati Béri ca, ko ca ko pàa pye na yinri fun Aramatí, wa yɔnlɔparawa kamēnge kès yeri. To ti ni fuun nda to la pye Simeyɔn cénle woolo poro kɔrɔgɔ, ma yala pe setiriye yi ni[†].

⁹ Pe tara pa tìla pye wa Zhuda setirige piile pe woro ti nawa, katugu Zhuda setirige piile pe tasaga kìla gbɔgɔ ma wε pe na. Ko ki ti Simeyɔn setirige piile pe tara tìla pye wa Zhuda woolo pe woro ti nandogomo.

Tara nda Zabulɔn cénle woolo pàa ta

¹⁰ Pàa pete wi gbɔn tara ti tegesaga taanri wogo ñga na pàa ki kan Zabulɔn cénle woolo poro yeri, ma yala pe setiriye yi ni. Pe tara tìla lε ma saa gbɔn fɔ wa Saridi ca.

¹¹ Mbe lε lema, a pe tara ti kɔnlɔ lì si kari wa yɔnlɔ tosaga yeri ma saa gbɔn wa Mareyala ca ki na, mεε saa gbɔn wa Dabesheti ca ki na kona wa lafogo ñga ki yεn wa Yokineyamu ca yεsinmε na ki na.

¹² A lì si lε wa Saridi ca mεε yεgε le wa yɔnlɔ yirisaga yeri ma saa gbɔn wa Kisilɔti Tabɔri tara ti na, kona, a lì si yεgε le wa Dabirati ca ki yeri, mεε toro ma kari wa Yafiya ca.

¹³ Kona, a lì si yiri wa mεε toro ma kari wa yɔnlɔ yirisaga yeri, fɔ ma saa gbɔn wa Gati Eféri ca kona laga ñga pàa pye na yinri Eti Kazen ki na, mεε toro ma kari wa Irimɔ ca, ma kε ma saa gbɔn wa Neya ca ki na.

[†] **19:8 19.2-8:** 1 Kuro 4.28-33

¹⁴ Wa yənləparawa kaməŋe kəε yeri, tara ti kənlə làa Hanatɔn ca ki sələgə ma toro məε saa kan wa Yifita Eli gbuṇlundəgə ki na.

¹⁵ Tara ti cara tila pye ke ma yiri shyen ma pinlə ti kanŋgara na kapire ti ni. To ta lari nda Katati, naa Nahalali, naa Shimiron, naa Yideyali konaa Betileemū.

¹⁶ Ki cara nda to naa ti kanŋgara na kapire ti ni, tila pye Zabulon cənle woolo poro kərəgə, ma yala pe setiriye yi ni.

*Tara nda Isakari cənle woolo
pàa ta*

¹⁷ Pàa pətə wi gbən tara ti tegesaga tijere wogo ḥga na pàa ki kan Isakari cənle woolo poro yeri, ma yala pe setiriye yi ni.

¹⁸ Cara nda tila pye wa pe tara ti ni to lari nda Zhizireyeli, naa Kesuləti, naa Sunəmu,

¹⁹ naa Hafarayimu, naa Shiyon naa Anaharati,

²⁰ naa Arabiti, naa Kishiyon, naa Abezi,

²¹ naa Eremeti, naa Eni Ganimu, naa Eni Ada konaa Bəti Pazəzi.

²² Tara ti kənlə làa saa gbən cara nda na to lari nda Tabɔri, naa Shahazima konaa Bəti Shemeshi, məε saa gbən wa Zhuridən gbaan wi na. Tila pye ca ke ma yiri kəgələni ma pinlə ti kanŋgara na kapire ti ni.

²³ Ki cara to naa ti kanŋgara na kapire ti ni, tila pye Isakari cənle woolo poro kərəgə, ma yala pe setiriye yi ni.

*Tara nda Aseri cənle woolo
pàa ta*

²⁴ Pàa pëte wi gbòn tara ti tegesaga kañgurugo wogo ñga na pàa ki kan Aserì cènle woolo poro yeri, ma yala pe setiriye yi ni.

²⁵ Pe tara ti cara to lari nda Elikati, naa Hali, naa Beten, naa Akishafu,

²⁶ naa Alameleki, naa Ameyadi konaa Misheyali. Wa yonlo tosaga yeri, tara ti kónlo làa saa gbòn wa Karimeli yanwiga ki na kona Shikori Libinati lafogo ki na.

²⁷ Kona, a lì si ke ma kari yonlo yirisaga yeri, wa Beti Dagón ca ki yeri, mëe saa gbòn Zabulòn tara to naa Yiftita Eli gbunlundege ki na, wa Beti Emekì ca naa Neyiyeli ca ti yonlopawawa kamengé kës yeri. Kona, a lì si yegé kan wa Kabuli ca ki yeri, ma wa kamengé na,

²⁸ mëe toro wa Eburon, naa Erehabu, naa Hamo kona Kana cara ti yeri, fò ma saa gbòn wa Sidon kagbogó ki na.

²⁹ Kona, a tara ti kónlo lì si ke ma kari wa Arama ca naa Tiri ca ki yeri, ko ñga pàa malaga sigembogo kan maga maga we. Kona lì si yegé kan wa Hosa ca ki yeri, ma toro ma yiri wa Mahalebu ca, ma saa toro wa Akizibu tara mëe saa gbòn wa Mediterane kogóje wi na.

³⁰ Mbe taga wa ko na, làa toro fun wa Uma, naa Aféki kona Erehabu cara ti ni. Ca nafa ma yiri shyen tìla pye wa tara ti ni ma pinlé ti kanngara na kapire ti ni.

³¹ Ki cara to naa ti kanngara na kapire ti ni, tìla pye Aserì cènle woolo poro kòrògo, ma yala pe setiriye yi ni.

Tara nda Neftali cènle woolo

pàa ta

³² Pàa pete wi gbɔn tara ti tegesaga kogɔloni wogo ñga na pàa ki kan Nefitali cénle woolo poro yeri, ma yala pe setiriye yi ni.

³³ Pe tara ti kɔnlɔ là le wa Elefu ca konaa Zaananimu ca tigbɔgo ki na, kona mɛɛ toro wa Adami Nekəbu ca naa Yabineyeli ca ki ni, ma kari wa Lakumi ca, mɛɛ saa gbɔn wa Zhuridən gbaan wi na.

³⁴ A lì si ke wa yɔnlɔ tosaga yeri ma kari wa Azinɔti Tabɔri ca ki yeri, mɛɛ le lema ma yegɛ kan wa Hukɔki ca ki yeri; a lì si saa gbɔn Zabulon cénle woolo pe tara ti na, wa yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri; konaa ma gbɔn wa Aséri cénle woolo naa Zhuda cénle woolo pe woro ti na, wa yɔnlɔ tosaga yeri. Wa yɔnlɔ yirisaga[†] yeri, Zhuridən gbaan wo wìla pye tara ti kɔnlɔ le.

³⁵ Cara nda pàa malaga sigemboro kan mari maga, to lari nda Zidimu, naa Zéri, naa Hamati, naa Arakati, naa Kinereti,

³⁶ naa Adama, naa Arama, naa Hazɔri,

³⁷ naa Kedeshi, naa Edireyi, naa Eni Hazɔri,

³⁸ naa Yireyɔni, naa Migidali Eli, naa Horɛmu, naa Beti Anati konaa Beti Shemeshi. Tila pye ca ke ma yiri kɔlɔjere ma pinle ti kanŋgara na kapire ti ni.

³⁹ Ki cara to naa ti kanŋgara na kapire ti ni tila pye Nefitali cénle woolo poro kɔrɔgo, ma yala pe

---

[†] **19:34 19.34:** Ñga kì yo fo: *Wa yɔnlɔ yirisaga kɛɛ yeri*, pa to yen ma yɔnlɔgo wa Yenjɛle senre sewe lée ña wi yen Gireki senre ni wi ni. Wa Yenjɛle senre sewe ña wi yen Eburuye senre ni wo ni, pège yɔnlɔgo wa ma yo fo: *Wa yɔnlɔ tosaga kɛɛ yeri*, wa Zhuda tara. Ki senre ti censaga ki woro ma yala laga ki laga ñga ki na.

setiriye yi ni.

Tara nda Dan cénle woolo pàa ta

⁴⁰ Pàa pètè wi gbòn tara ti tegesaga kòlòshyèn wogo ñga na pàa ki kan Dan cénle woolo poro yeri, ma yala pe setiriye yi ni.

⁴¹ Tara nda pàa ta kòrògò, cara nda tìla pye wa ti ni, to lari nda yéen: Zoreya, naa Èshitawòli, naa Irishemèshi;

⁴² naa Shaalabèn, naa Ayalòn, naa Yitila;

⁴³ naa Elòn, naa Timina, naa Ekiròn;

⁴⁴ naa Eliteke, naa Gibetòn, naa Baalati;

⁴⁵ naa Yehudi, naa Bene Beraki, naa Gati Irimò;

⁴⁶ naa Yarikòn lafogo ki ni konaa Arakòn†, ma pinlé tara nda tìla pye Zhafa† ca yesinmè pi na ti ni.

⁴⁷ Èen fò, a Dan cénle woolo pe tara tì si kaa shò pe yeri. Kona, a pè si saa to Leshèmu ca ki na maga shò maga ta, ma ca woolo pe gbo, mèè ki pye pe wogo, ma cén wa ki ni. A pè si pe tèlè mèègè ki taga Leshèmu ca ki na naga yinri Dan†.

⁴⁸ Ki cara nda to naa ti kanñgara na kapire ti ni, tìla pye Dan cénle woolo poro kòrògò, ma yala pe setiriye yi ni.

Tara nda pàa kan Zhozuwe wi yeri

⁴⁹ Naa Izirayèli woolo pàa kaa tara ti yéelè pe yéé na mari kóngolo ke gbòn ma kò, a pè si tara

† **19:46 19.46:** Laga ki vèrise ña wi ni, ñga kì yo laga ma yo fò: *Naa Yarikòn lafogo ki ni konaa Arakòn*, wa Yenjèlè sènre sèwé ña wi yen Gireki sènre ni wi ni, kì yo wa ma yo fò: Wa Yarikòn lafogo ki yònlo tosaga kée yeri konaa tara nda ti yen ki yesinmè na. Arakòn mèè ko woro wa.   † **19:46 19.46:** Zhafa ca ko nunjba ko pe yinri Zhope; Kapye 9.36.   † **19:47 19.47:** Kiti 18.27-29

ta kan Nuni pinambyo Zhozuwe wi yeri kɔrɔgɔ wa pe yee sɔgɔwɔ.

⁵⁰ Ca ɳga wila yenri, ko ɳga paa pye na yinri Timinati Sera, wa Efirayimu yanwira tara ti ni, a pè sigi kan wi yeri, ma yala Yawe Yenjelé li senyoro ti ni. A Zhozuwe wì sigi ca ki kan naa fɔnŋɔ, mɛe cen wa.

⁵¹ Saraga wɔfɔ Eleyazari, naa Nuni pinambyo Zhozuwe konaa Izirayeli cengelé ke seye teele pe ni, pa paa pɛtɛ gbɔn ma tara ti yeele yeeen Yawe Yenjelé li yegɛ sɔgɔwɔ, wa Silo ca, wa filisaga paraga go ki yɔn na. Pa paa tara ti yeele mari kɔ yeeen.

20

*Cara kɔgɔlɔni nda
lere mbe ya fe sa karafa ka ni*

(Nɔmbu 35.6-34; Dete 4.41-43; 19.1-13)

¹ Yawe Yenjelé làa para Zhozuwe wi ni ma yo

² wigi sɛnre nda ti yo Izirayeli woolo pe kan fɔ: «Cara nda lere mbe ya fe sa karafa ka ni, yeri wɔ ye yee kan wa ye cara ti sɔgɔwɔ, to nda mila ti sɛnre yo Moyisi wi kan, a wiri yo ye kan we[†].

³ Na lere ka fara lere ni mbooo gbo, na wi sigi siligi, wi mbe ya fe mbe kari wa ki ca ka ni sa karafa wa, pa wi yaa shɔ ɳa wi yaa kufɔ wi gbowo pi kayaŋga wɔ wi kɛɛ.

⁴ Na wì lere wi gbo, wi yaa fe mbe kari wa ki ca nuŋgbɑ ni, mbe sa yere wa mbogo ɳga kì ca ki maga ki yeyɔngɔ ki na, mbooo kala li yegɛ yo ki ca ki leleɛle pe kan. Poro yaa ye wi ni pe yee

---

† 20:2 20.2: Nɔmbu 35.6-32; Dete 4.41-43; 19.1-13

kɔrɔgɔ wa ca, mbe sa censaga kan wi yeri wi cen
wa pe ni.

⁵ Na wi yaa kufɔ wi gbowo pi kayaŋga wɔ,
na wiga taga wi puŋgo na sa gbɔn wa, paga ka
ŋa wì lere wi gbo wi le wi kεε; katugu wi sigi
siligi mboo lewee yεnle wi gbo, mà jεn wi sila wi
panra.

⁶ Na wì lere wi gbo wi yaa koro wa ki ca ki ni,
fɔ leleɛɛle gbogolomɔ pi sa wi kití wi kɔn, konaa
fɔ saraga wɔfennε to ŋa wi yεn tunŋgo ki na ki
wagati wi ni, wi sa ku. Ko puŋgo na, wìla fe ma
yiri ca ŋga ni, wi mbe ya sɔngɔrɔ mbe kari wa
ki ni, wa wi go.»

⁷ Cara nda Izirayεli woolo pàa wɔ ki wogo ki
na, to lari nda yεen: Kedeshi, wa Galile tara,
wa Nefitali yanwira tara ti ni, naa Sishemu, wa
Efirayimu yanwira tara ti ni, naa Kiriyati Ariba,
ko ca ko pàa pye na yinri fun Eburɔn, wa Zhuda
yanwira tara ti ni.

⁸ Wa Zhuridεn gbaan wi kεε sanŋga ki na, wa
Zheriko ca ki yɔnlɔ yirisaga yeri, pàa Bezeri ca
ki wɔ, kìla pye wa Urubεn cεnle woolo pe gbinri
funwa laga falafala ki na; naa Aramɔti ca ki ni,
wa Galaadi tara, ko ca ko la pye Gadi cεnle woolo
poro wogo; konaa Golan ca ki ni, wa Bazan tara,
ko ca ko la pye Manase cεnle woolo poro wogo.

⁹ Pàa ki cara ti wɔ mari tεge Izirayεli woolo
naa nambanmbala mbele pàa pye ma cεn wa pe
sɔgɔwɔ pe kan, jango na lere ka lere gbo, na wi
sigi siligi, wi fe wi sa lara ka ni, pa wi yaa shɔ
ŋa wi yaa kufɔ wi gbowo pi kayaŋga wɔ wi kεε,
sanni leleɛɛle gbogolomɔ pi sa wi kala li yεgε wɔ.

21

Cara nda tìla kan Levi setirige piile pe yeri ti kala
(1 Kuro 6.39-66)

¹ Koni, Levi setirige piile[†] pe seye teele pè si kari ma saa saraga wɔfɔ Eleyazari, naa Nuni pinambyɔ Zhozuwe konaa Izirayeli cengelə sanŋgala ke seye teele pe yan.

² Wa Silo ca, wa Kana tara, mɛɛs pe pye fɔ: «Yawe Yɛnŋele làa konɔ kan Moyisi wi yeri ma yo wi cara ta kan we yeri we cen wa ti ni, mbe pinlɛ ti kanŋgara na lara ti ni, we ta waa we yaayoro ti kaan tila kaa wa.»

³ Kì kaa pye ma, a Izirayeli woolo pè si cara ta wɔwɔ to naa ti kanŋgara na lara ti ni wa tara nda pàa ta ta kɔrɔgɔ ti ni, mberi kan Levi setirige piile pe yeri, ma yala Yawe Yɛnŋele li sɛnyoro ti ni.

⁴ A pè si pete koŋgbanja wi gbɔn a wì Kehati setirige seye woolo pe wɔ. Wa pe ni, Levi setirige piile mbele pàa yiri wa saraga wɔfɔ Arɔn wi setirige ki ni, pàa ta ca kɛ ma yiri taanri pete gbɔngɔ ki fanŋga na. Pa ki cara tìla pye wa Zhuda cɛnlɛ, naa Simeyɔn cɛnlɛ konaa Benzhamɛ cɛnlɛ woolo pe tara ti ni.

⁵ Kehati setirige piile sanmbala pàa ta ca kɛ pete gbɔngɔ ki fanŋga na ma yiri wa Efirayimu

---

[†] **21:1 21.1:** Levi pinambiile pàa pye taanri: Gərishɔn, naa Kehati konaa Merari. Saraga wɔfennɛ to Arɔn pa wila yiri wa Kehati setirige ki ni. Ki Arɔn wi setirige piile poro pàa kaa pye saraga wɔfennɛ wa Izirayeli tara. Levi setirige piile sanmbala poro la pye na tunndo ta yɛgɛ piin.

cenle, naa Dan cenle konaa Manase cenle li walaga ki woolo pe tara ti ni.

⁶ Gerishon setirige piile pàa ta ca ke ma yiri taanri pete gbongó ki fanjga na ma yiri wa Isakari cenle, naa Aséri cenle, naa Nefitali cenle konaa Manase cenle li walaga sanjga ki woolo pe tara ti ni wa Bazan tara.

⁷ Merari setirige piile pàa ta ca ke ma yiri shyen ma yala pe setiriye yi ni. Pa tìla pye wa Urubén cenle, naa Gadi cenle konaa Zabulón cenle woolo pe tara ti ni.

⁸ Izirayéli woolo pàa ki cara to naa ti kanjgara na lara ti kan Levi setirige piile pe yeri pete gbongó ki fanjga na, paa yegé ñga na Yawe Yenjèle làa ki yo Moyisi wi kan wigi yo we.

*Cara nda tìla kan
saraga wɔfɔ Arɔn
wi setirige piile pe yeri*

⁹ Cara nda pàa wɔ wa Zhuda cenle naa Simeyón cenle woolo pe tara ma kan, ti mère ti nda.

¹⁰ Tìla pye Arɔn setirige piile poro woro, poro mbele pàa pye Levi pinambyɔ Kehati wi setirige piile pe seye woolo wele. Poro wele pete gbongó kongbannga kìla wɔ.

¹¹ A pè si Kiriyati Ariba ca ki kan pe yeri naa ki kanjgara na lara ti ni, ko ca ko pàa pye na yinri fun Ariba; Ariba wìla pye Anaki setirige piile poro tele. Ki ca pàa pye naga yinri fun Eburón, kìla pye wa Zhuda yanwira tara ti ni.

¹² Ki ca ki kanjgara na lara naa ki kanjgara na kapire ti ni pàa ti kan Yefune pinambyɔ Kalébu wo yeri.

¹³ Cara nda pàa kan saraga wɔfɔ Arɔn wi setirige piile pe yeri, ma pinle ti kanŋgara na lara ti ni, to lari nda yεen: Eburɔn, ko la pye ca ɔga legboleele pe yaa la karafa wa ki ni, naa Libina

¹⁴ naa Yatiri, naa Eshitemowa

¹⁵ naa Olɔn, naa Debiri,

¹⁶ naa Ayini, naa Yuta konaa Bεti Shemeshi. Tìla pye ca kɔlɔjere naa ti kanŋgara na lara ti ni, ma yiri wa Zhuda cεnle naa Simeyɔn cεnle woolo pe tara ti ni.

¹⁷ Wa Benzhamε cεnle woolo pe tara ti ni, cara nda pàa ta ma pinle ti kanŋgara na lara ti ni, to lari nda yεen: Gabawɔn, naa Geba,

¹⁸ naa Anatɔti, konaa Alimo. Tìla pye ca tijere.

¹⁹ Saraga wɔfennε mbele pàa pye Arɔn wi setirige piile, cara nda fuun pàa ta, ma pinle ti kanŋgara na lara ti ni, tìla pye ca ke ma yiri taanri.

*Cara nda tìla kan
Kehati setirige piile sanmbala
pe yeri*

²⁰ Levi setirige piile sanmbala mbele pàa pye Kehati wi setirige piile pàa cara ta ta pete gbɔngɔ ki fanŋga na, wa Efirayimu cεnle woolo pe tara.

²¹ Pàa Sishemu ca ki kan pe yeri naa ki kanŋgara na lara ti ni, ko la pye ca ɔga legboleele pe yaa la karafa wa ki ni, wa Efirayimu yanwira tara ti ni, naa Gezéri ca naa ki kanŋgara na lara ti ni,

²² naa Kibizayimu ca naa ki kanŋgara na lara ti ni konaa Bεti Horɔn ca naa ki kanŋgara na lara ti ni. Tìla pye ca tijere.

23 Wa Dan cënle woolo pe tara, cara nda pàa kan pe yeri, to lari nda Eliteke ca naa ki kanŋgara na lara ti ni, naa Gibetɔn ca naa ki kanŋgara na lara ti ni,

24 naa Ayalɔn ca naa ki kanŋgara na lara ti ni konaa Gati Irimɔ ca naa ki kanŋgara na lara ti ni. Tila pye ca tijere.

25 Wa Manase cënle li walaga ki woolo pe tara, cara nda pàa kan pe yeri, to lari nda Taanaki ca naa ki kanŋgara na lara ti ni konaa Gati Irimɔ ca naa ki kanŋgara na lara ti ni. To la pye ca shyen.

26 Cara nda fuun Kehati setirige piile sanmbala pe seye yìla ta, tila pye ca kε, ma pinle ti kanŋgara na lara ti ni.

*Cara nda tila kan
Gerishɔn setirige piile pe yeri*

27 Levi setirige piile mbele pàa pye Gerishɔn setirige piile, pàa Golan ca ki kan pe yeri naa ki kanŋgara na lara ti ni, wa Bazan tara, wa Manase cënle li walaga sanŋga ki woolo pe tara. Ko la pye ca ñga legboleele pe yaa la karafa wa ki ni, konaa Beeshitira ca naa ki kanŋgara lara ti ni. Tila pye ca shyen.

28 Wa Isakari cënle woolo pe tara, cara nda pàa kan pe yeri, to lari nda Kishiyɔn ca naa ki kanŋgara na lara ti ni, naa Dabirati ca naa ki kanŋgara na lara ti ni,

29 naa Yarimuti ca naa ki kanŋgara na lara ti ni konaa Eni Ganimu ca naa ki kanŋgara na lara ti ni. Tila pye ca tijere.

30 Wa Aséri cënle woolo pe tara, cara nda pàa kan pe yeri, to lari nda Misheyali ca naa ki

kanŋgara na lara ti ni, naa Abidɔn ca naa ki kanŋgara na lara ti ni,

³¹ naa Elikati ca naa ki kanŋgara na lara ti ni konaa Ereħħbu ca naa ki kanŋgara na lara ti ni. Tila pye ca tijere.

³² Wa Nefitali cenle woolo pe tara, cara nda pàa kan pe yeri, to lari nda Kedeshi ca naa ki kanŋgara na lara ti ni, wa Galile tara, ko la pye ca n̄ga legboleele pe yaa la karafa wa ki ni, naa Hamotí Dōri ca naa ki kanŋgara na lara ti ni konaa Karitan ca naa ki kanŋgara na lara ti ni. Tila pye ca taanri.

³³ Cara nda fuun Gerishon setirige piile pàa ta, ma yala pe setiriye yi ni, tila pye ca ke ma yiri taanri, ma pinle ti kanŋgara na lara ti ni.

*Cara nda tila kan
Merari setirige piile pe yeri*

³⁴ Levi setirige piile sanmbala mbele pàa pye Merari setirige piile, cara nda pàa kan pe yeri, wa Zabulon cenle woolo pe tara, to lari nda Yokineyamu ca naa ki kanŋgara na lara ti ni, naa Karita ca naa ki kanŋgara na lara ti ni,

³⁵ naa Dimina ca naa ki kanŋgara na lara ti ni konaa Nahalali ca naa ki kanŋgara na lara ti ni. Tila pye ca tijere.

³⁶ Wa Urubēn cenle woolo pe tara ti ni, cara nda pàa kan pe yeri, to lari nda Bezeri ca naa ki kanŋgara na lara ti ni, (ko la pye ca n̄ga legboleele pe yaa la karafa wa ki ni), naa Yaza ca naa ki kanŋgara na lara ti ni,

37 naa Kedemoti ca naa ki kanŋgara na lara ti ni konaa Mefaati ca naa ki kanŋgara na lara ti ni. Tila pye ca tijere[†].

38 Wa Gadi cenle woolo pe tara, cara na pàa kan pe yeri, to lari nda Aramoti ca naa ki kanŋgara na lara ti ni, wa Galaadi tara, ko la pye ca ŋga legbolele pe yaa la karafa wa ki ni, naa Mahanayimu ca naa ki kanŋgara na lara ti ni,

39 naa Eshibɔn ca naa ki kanŋgara na lara ti ni konaa Yayezeri ca naa ki kanŋgara na lara ti ni. Tila pye ca tijere.

40 Cara nda fuun Levi setirige piile sanmbala mbele pàa pye Merari setirige piile pàa ta pete gbɔngɔ ki fanŋga na, ma yala pe setiriye yi ni, tila pye ca ke ma yiri shyen.

41 Cara nda fuun Levi setirige piile pàa ta, ma pinle ti kanŋgara na lara ti ni wa Izirayeli woolo sanmbala pe tara ti ni, tila pye ca nafa shyen ma yiri kɔlotaanri.

42 Ki cara ti ni fuun nunjba nunjba tila kan pe yeri ma pinle ti kanŋgara na lara ti ni. Ti cenlɔmɔ pila si pye nunjba.

43 Kì pye ma, tara nda Yawe Yenŋele làa wugu ma yo li yaa kan Izirayeli woolo pe teleye pe yeri, a li si ti ni fuun ti kan Izirayeli woolo pe yeri. A pè siri sho mari pye pe woro, mèe cen wa ti ni.

44 A Yawe Yenŋele li si yeyinŋge kan pe yeri pe tara ti kɛs ki ni fuun ki na, paa yegɛ ŋga na làa

---

[†] **21:37 21.36-37:** Ki veriseye shyen mbele pe senre ti woro wa Yenŋele senre sewe leelé mbele pe yen Eburuye senre ni pe ni. Èen fo pa ti yen wa Yenŋele senre sewe leelé mbele pe yen Gireki senre naa laten senre ni pe ni. Ti yen fun wa 1 Kuro 6.63-64laga ki ni.

ki yɔn fɔlɔ kɔn pe tɛlɛye pe yeri ma wugu pe kan we. Làa fanŋga kan pe yeri, a pè ya pe juguye pe ni fuun pe ni. Wa kpe sila ya mbe yere mbe pe sige.

⁴⁵ Ki pye ma, yɔn fɔgɔlɔ ŋgele fuun Yawe Yenŋjɛlɛ làa lɛ mbe kajɛŋgɛ ŋga fuun pye Izirayeli woolo pe kan, ka kpe sila koro na lii ŋga pye. Ke ni fuun kàa pye ma yɔn fili.

ZHOZUWE WI KAPYEGERELE PUNGO WOGOLO WELE

22

22-24

*Cengèle ŋgele kàa pye
wa Zhuridén gbaan
wi yɔnlɔ yirisaga yeri*

¹ Kona, a Zhozuwe wì si Urubɛn cɛnle woolo, naa Gadi cɛnle woolo konaa Manase cɛnle walaga ki woolo pe yeri

² mɛɛ pe pye fɔ: «Iŋga fuun Yawe Yenŋjɛlɛ li tunmbyee Moyisi wìla yo ye kan, ki ni fuun yègɛ pye; a yè logo na yeri ma ŋga fuun mì yo ye kan ki pye[†].

³ Maga lɛ wa wagati titɔnlɔwɔ ŋa wì toro wi ni fɔ ma pan ma gbɔn nala, yee je ye sefennɛ pe na. Ŋga fuun Yawe Yenŋjɛlɛ, ye Yenŋjɛlɛ lì yo ye kan, a yè ki ni fuun ki pye.

⁴ Koni, lì yeyinŋge kan ye sefennɛ pe yeri laga tara ti ni paa yegɛ ŋga na làa ki yo pe kan we. Ye sɔngɔrɔ yaa kee wa ye tara, ye sa cɛn wa ti ni, to nda Yawe Yenŋjɛlɛ li tunmbyee Moyisi wìla

† 22:2 22.2: Nɔmbu 32.20-32; Zhozu 1.12-15

kan ye yeri wa Zhuridən gbaan wi yɔnlɔ yirisaga yeri we.

⁵ Eεn fɔ, ŋgasele naa lasiri ḥa Yawe Yenjelə li tunmbyee Moyisi wìla yo ye kan, yeri yigi jɛŋgɛ yaa tanri ti na. Yawe Yenjelə, ye Yenjelə li ye ndanla. Yaa tanri li konjolo ke ni fuun ke na, yeli ŋgasegele ke yigi yaa tanri ke na, ye mara li na yaa tunjgo piin li kan ye kotogo ki ni fuun konaa ye nawa pi ni fuun ni.»

⁶ Ko punjgo na, a Zhozuwe wì si duwaw pye pe kan mɛɛ pe torogo. A pè si sɔngɔrɔ ma kari wa pe paara yinre ti ni.

⁷ Moyisi wìla tara ta kan Manase cénlə li walaga konjbanjga ki woolo pe yeri kɔrɔgɔ wa Bazan tara. Walaga sanjga ki woolo poro na, Zhozuwe wìla tara ta kan pe yeri wa Zhuridən gbaan wi yɔnlɔ tosaga yeri ma pinlə pe sefennɛ, Izirayeli woolo sanmbala pe ni. Naa Zhozuwe wìla kaa pe torogo paa kee wa pe paara yinre ti ni, a wì si duwaw pye pe kan.

⁸ Wìla pe pye fɔ: «Ye sɔngɔrɔ yaa kee ye yarijendɛ legere nda yè ta ti ni: Ye yaayoro ŋgbeleye, naa warifuwe, naa tɛ, naa tuguyenrɛ, naa tuguwɔrɔ konaa yaripɔrɔ legere ti ni. Ye juguye pe yaara nda yè koli, yeri yɛɛlɛ ye yɛɛ na, yoro naa ye sefennɛ sanmbala pe ni.»

Saraga wɔsaga ŋga pàa kan wa Zhuridən gbaan wi tanla

⁹ Kona, a Urubən cénlə woolo naa Gadi cénlə woolo konaa Manase cénlə li walaga woolo pe ni, poro mbele pàa pye wa yɔnlɔ yirisaga yeri, pè si sɔngɔrɔ ma kari wa pe yeri. Pàa yiri wa

Izirayeli woolo sanmbala pe tanla wa Silo ca, wa Kana tara, ma kari wa Galaadi tara, to nda pàa ta kɔrɔgɔ, ma yala Yawe Yenjɛlɛ li sɛnyoro ti ni Moyisi wi kan.

¹⁰ Naa pàa ka saa gbɔn wa Zhuriden gbaan yon tara ti ni, ma pe ta wa Kana tara bere, a Urubɛn cɛnle woolo naa Gadi cɛnle woolo konaa Manase cɛnle li walaga woolo pè si kafɔnnɔ saraga wɔsaga gbenje ka kan wa gbaan wi yon na.

¹¹ A leeple pè si saa ki yo Izirayeli woolo sanmbala pe kan ma yo fɔ: «Ye wele, Urubɛn cɛnle woolo, naa Gadi cɛnle woolo konaa Manase cɛnle li walaga woolo mbele pe wa yɔnlɔ yirisaga kɛɛ yeri pè saraga wɔsaga ka kan wa Zhuriden gbaan wi yɔn na, ma wa laga we kɛɛ yeri, laga Kana tara.»

¹² Naa Izirayeli woolo pàa kaa ki sɛnre ti logo ma, a pè si pe yεɛ gbogolo wa Silo ca, ma pe yεɛ gbegɛlɛ mbe sa to cɛngelɛ ŋgele wa yɔnlɔ yirisaga kɛɛ yeri ke na mbe malaga gbɔn ke ni.

¹³ A pè si saraga wɔfɔ Eleyazari wi pinambyo Fineyasi wi tun wa Galaadi tara, wa Urubɛn cɛnle woolo, naa Gadi cɛnle woolo konaa Manase cɛnle li walaga woolo pe yeri.

¹⁴ Izirayeli teele kɛ la pinlɛ wi ni. To nungba la yiri seye yi ni fuun nungba nungba ni wa Izirayeli cɛngelɛ ke ni fuun ke ni. Pe ni fuun pàa pye sege teele.

¹⁵ A pè si kari wa Galaadi tara, wa Urubɛn cɛnle woolo, naa Gadi cɛnle woolo konaa Manase cɛnle li walaga woolo pe yeri ma saa pe pye fɔ:

¹⁶ «Dga Yawe Yenjɛlɛ li gbogolomɔ woolo pè

yo ki ɳga fɔ: <Yinji na, a yè sigi kapegbɔgɔ ɳga ki pye woro Izirayeli woolo we Yenjelé li na? Yinji na, a yè si je ma puŋgo le Yawe Yenjelé li ni, ma saraga wɔsaga ka kan ye yεs wogo? Ko ki naga ma yo yè yiri ma je Yawe Yenjelé li na.[†].

17 Wa Pewɔri laga ki na, wàa kapegbɔgɔ ɳga pye, ki kapege ki fa wɔ laga we sɔgɔwɔ fɔ ma pan ma gbɔn nala, ali maga ta Yawe Yenjelé làa tifelège yama wa woro mbele li woolo we na. Ko si ye bɔ bere[†]?

18 Ki ɳga, koni yè je ma yo ye se logo li yeri. Na nala yaga yiri mbe je Yawe Yenjelé li na, goto li yaa nawa ɳgban Izirayeli gbogolomɔ woolo pe ni fuun pe ni.

19 Na kaa pye tara nda tì kan ye yeri ti yen fyɔŋgo ni Yenjelé konɔ li ni ye yegɛ na, ye sɔngɔrɔ wa tara nda ti yen Yawe Yenjelé li woro ti ni, to nda li censaga paraga go ki yen ma kan wa ti ni we, ye cɛn wa we sɔgɔwɔ. Èen fɔ, yaga ka yiri mbe je li na, yaga si ka laga we na, mbe saraga wɔsaga ka kan ye yεs kan Yawe Yenjelé li wogo ko puŋgo na.

20 Naa Zera setirige pyɔ Akan wìla kapegbɔgɔ ki pye ma yaara nda tìla tege ti ye pew Yawe Yenjelé li kan, mbe tɔŋgɔ ta le, li naŋbanwa kala làa to woro Izirayeli woolo we ni fuun we na. Akan wo nuŋba ma wìla ku wi kapege ki kala na[†].»

21 A Urubén cенlę woolo naa Gadi cенlę woolo konaa Manase cенlę li walaga woolo pè si Izirayeli woolo pe yɔn sogo ma yo fɔ:

[†] **22:16 22.16:** Dete 12.6   [†] **22:17 22.17:** Nɔmbu 25.1-9   [†] **22:20**

22.20: Zhozu 7.1-26

22 «Yawe Yenjelé lo li yen Yenjelé na li yen yawa pi ni fuun fō! Ee, lo li yen Yenjelé na li yen yawa pi ni fuun fō. Kala na lì ti a wè sigi pye ma, lìgi jen. Yoro Izirayeli woolo sanmbala ye ni fuun ye yaa sigi jen fun. Na kàa pye we yen na jaa mbe yiri mbe je mbe kapege pye Yawe Yenjelé li na, ko kala na wège saraga wɔsaga ñga ki kan, kona li we gbo fɔɔnfɔɔn ñga.

23 Na kaa pye waa jaa mbe yiri mbe je li na, ko kala na wège saraga wɔsaga ñga ki kan, mbaa saara sogoworo, naa muwë saara nakoma nayinmë saara woo wa ki na, Yawe Yenjelé lo jate li jɔlɔgɔ wa we na.

24 Ëen fō, ko ma ki ti wège kan. Wège kan katugu we yen na fyé fō ye setirige piile paga ka we setirige piile pe pye pilige ka fō: <Yingi ki yen yoro naa Yawe Yenjelé li ni ye sɔgɔwɔ, lo na li yen woro Izirayeli woolo we Yenjelé le?

25 Yawe Yenjelé lo jate lì Zhuridën gbaan wi pye kɔnlɔ woro naa yoro Urubén cénle naa Gadi cénle woolo we sɔgɔwɔ. Yaraga ka woro yoro naa Yawe Yenjelé li ni ye sɔgɔwɔ.» Ki ka pye ma, ye setirige piile pe mbe ka ya ti we setirige piile pe se kaa li gbogo.

26 Ko kala na wège jate maga saraga wɔsaga ñga ki kan. Ëen fō, we sigi kan mbaa saara sogoworo nakoma saara ta yegé woo wa ki na.

27 Wège kan ki pye paa serefɔ yen woro naa yoro sɔgɔwɔ, mbe ka pye fun paa serefɔ yen we setirige piile poro naa ye setirige piile pe sɔgɔwɔ, mbaa ki nari fō woro fun we maa Yawe Yenjelé li gbogo we saara sogoworo ti ni, naa we nayinmë saara to naa we saara sannda ti ni. We woro na

jaa pilige ka ye setirige piile pe ka we woolo pe pye fɔ: <Yaraga ka woro yoro naa Yawe Yenjelé li ni ye sɔgɔwɔc.» »

28 Wè we yεε pye fɔ: «Pilige ɳga ni na paga pan mbege sɛnre nda ti yo woro nakoma we setirige piile pe na ma, pa kona we mbe ya mbe pe yɔn sogo mbe yo fɔ: <Ye saraga wɔsaga ɳga ki wele, we tɛleye poro pàa ki kan, a kì yiri Yawe Yenjelé li wogo ki kɔrɔgɔ. Pe sila ki kan mbaa saara sogoworo nakoma saara ta yεε woo wa ki na, εεn fɔ, pàa ki kan jaŋgo ki pye paa serefɔ yen woro nāa yoro sɔgɔwɔc.

29 We faga jate fyew mbe yiri mbe je Yawe Yenjelé li na, mbe laga li na yinjɔ, mbe saraga wɔsaga kan mbaa saara sogoworo, naa muwε saara konaa saara ta yεε woo wa ki na. We woro na jaa mbaa saara ti woo laga ka yεε ni, kaawɔ Yawe Yenjelé li saraga wɔsaga ɳga ki yen ma kan wa li cɛnsaga kpoyi ki yεε sɔgɔwɔ ko na.» »

30 Saraga wɔfɔ Fineyasi wo naa Izirayeli woolo teele pe ni, naa Izirayeli setiriye teele pe ni, naa pàa kaa ki sɛnre ti logo Urubɛn cɛnle woolo, naa Gadi cɛnle woolo konaa Manase cɛnle woolo pe yeri, a pe nawa pì si yinŋgi pe na.

31 A saraga wɔfɔ Eleyazari wi pinambyɔ Fineyasi wì si Urubɛn cɛnle woolo naa Gadi cɛnle woolo konaa Manase cɛnle woolo pe pye fɔ: «Koni wège jen ma yo Yawe Yenjelé li yen laga we sɔgɔwɔc, katugu yee yiri mbe je li na. Ki pyelɔmɔ nuŋgbɑ pi na ma, woro Izirayeli woolo yè we shɔ li jɔlɔgɔ ki ni.»

32 Ko puŋgo na, a saraga wɔfɔ Eleyazari wi

pinambyo Fineyasi wo naa Izirayeli woolo teele pe ni pè si yiri le Urubén cénle woolo poro naa Gadi cénle woolo pe tanla, wa Galaadi tara, ma sɔngɔrɔ wa Kana tara mbe sa kagala ɔ̄gele kè pye ke yegé yo Izirayeli woolo sanmbala pe kan.

³³ Naa Izirayeli woolo sanmbala pàa kaa ki senre ti logo, a pe nawa pì si yinŋgi, a pè si Yenŋele li gbɔgo. Lere wa sila pye naga sɔnri naa mbe yo pe yiri pe sa to Urubén cénle woolo naa Gadi cénle woolo pe na malaga ni mbe pe tara ti tɔ̄ngɔ.

³⁴ A Urubén cénle woolo naa Gadi cénle woolo pè si saraga wɔsaga ɔ̄ga pàa kan ki mege taga naga yinri «Edi»[†], katugu pàa pye na yuun fɔ: «Ki yen paa serefo yen we sɔgɔwɔ mbaa ki nari fɔ Yawe Yenŋele lo nuŋba li yen Yenŋele le.»

23

*Senre puŋgo woro
nda Zhozuwe wila yo
Izirayeli woolo teele pe kan*

¹ Naa Yawe Yenŋele làa Izirayeli woolo pe shɔ pe juguye mbele pàa pye ma pe maga pe kɛɛ, ma pe kan a pè cen yeyinŋje na, wagati legere la toro. Kila yala Zhozuwe wì le fɔ jenŋe.

² A wì si Izirayeli woolo pe ni fuun pe yeri: pe leleelé, naa pe teele, naa pe kití kɔnfennɛ konaan pe malingbɔɔnlɔ teele pe ni. Wìla pe pye fɔ: «Koni mì le fɔ jenŋe.

[†] **22:34 22.34:** Maga logo Eburuye senre ti ni Edi ko kɔrɔ wo yen serefo.

³ Yoro jate yège yan paa yegε ñga na Yawe Yenjεlε, ye Yenjεlε làa cengelε ñgele laga tara ti ni ke jɔlɔ ye kala na. Yawe Yenjεlε lo jate li malaga ki gbɔn ye kan.

⁴ Ye wele, cengelε ñgele wè malaga ki gbɔn ke ni ma ke tɔngɔ, mì pte gbɔn ma ke tara ti yεεlε ye cengelε ke na kɔrɔgɔ, ma pinlε ñgele kè koro we malaga gbɔn ke ni ke woro ti ni, maga lε wa Zhuridεn gbaan wi na, wa yɔnlɔ yirisaga yeri, fɔ ma saa gbɔn wa Mediterane kɔgɔje wi na, wa yɔnlɔ tosaga yeri.

⁵ Yawe Yenjεlε, ye Yenjεlε lo jate li yaa ki leeble pe purɔ mbe pe yirige wa ye yegε. Na ye kaa yɔngɔ pe ni, li yaa ti paa fee ye yegε. Ye yaa pe tara ti shɔ mberi ta kɔrɔgɔ paa yegε ñga na làa ki yo ye kan we.

⁶ Ki kala na, ye bala yaa tanri yaa yala kagala ñgele fuun ke yen ma yɔnlɔgɔ wa Moyisi lasiri sewε wi ni ke ni, yaga ka laga ke na mbe kari kεe ka na.

⁷ Yaga ka pinlε ki leeble mbele pè koro laga ye sɔgɔwɔ bere pe ni. Yaga kaa pe yarisunndo ti mεre yinri ti ye saga, yaga kaa wungu ti na, yaga kaa ti gbogo, yaga si kaa fɔli ti yegε sɔgɔwɔ mbaa ti gbogo.

⁸ Èen fɔ, ye koro ye mara Yawe Yenjεlε, ye Yenjεlε li na, paa yegε ñga na yège pye fɔ ma pan ma gbɔn nala we.

⁹ Yawe Yenjεlε li cengelε purɔ ma ke yirige wa ye yegε, ñgele kè tugbɔlɔ ma pye fanjga ni. Ali ma pan ma gbɔn nala, lere fa ya yere mbe ye sige.

¹⁰ Ye ni, kìla pye lere nuñgba ma ye juguye

waga kele (1 000) purɔ, katugu Yawe Yenjelε, ye Yenjelε làa pye na malaga ki gbɔɔn ye kan paa yegε ñga na làa ki yo ye kan we[†].

11 Ki kala na, ye yεε yingiwε jεn jango ye ti Yawe Yenjelε, ye Yenjelε le, li ye ndanla.

12 Ëen fɔ, na yaga je li na mbe gbogolo ki leeble mbele pè koro ma cεn laga ye sɔgɔwɔ pe ni, na ye kaa pɔrɔgɔ piin ye yεε sɔgɔwɔ, na yaga pinle pe ni,

13 kona yege jεn ye yo Yawe Yenjelε, ye Yenjelε li se koro mbaa ki leeble pe puro mbaa pe yinrigi wa ye yegε suyi. Ëen fɔ, pe yaa pye paa pεŋgεlε naa mεrε yεn mbaa ye yinri, mbe pye paa sapige yεn mbaa ye gbɔɔn wa ye pɔgɔlɔ, mbe pye paa wuuro yεn mbaa ye sugulo wa ye yεngεlε ke ni, fɔ ye sa ku ye kɔ ye wɔ laga ki tara jεndε nda ti ni, to nda Yawe Yenjelε, ye Yenjelε lì kan ye yeri we.

14 Ye wele, na wagati wì gbɔn mbe lagame yaga. Ki daga yege jεn ye kotogo ki ni fuun ki ni, naa ye jatere wi ni fuun wi ni, fɔ yɔn fɔgɔlɔ ñgele Yawe Yenjelε, ye Yenjelε lì le mbe kajεŋgε ñga fuun pye ye kan, ka si koro mbapyewe. Lì ki ni fuun ki pye ye kan, ka kpe si koro.

15 Yɔn fɔgɔlɔ ñgele fuun Yawe Yenjelε, ye Yenjelε lì le mbe kajεŋgε ñga pye, yegε ñga na lì ke pye ma ke yɔn fili, ki pyelɔmɔ nujgbɑ pi na fun, jɔlɔgɔ kagala ñgele lì yo li yaa wa ye na, li yaa ke wa ye na mbe ke yɔn fili ma fun, fɔ mbe sa ye kɔ mbe ye wɔ laga ki tara jεndε nda lì kan ye yeri ti ni.

---

† **23:10 23.10:** Dete 32.30

¹⁶ Yon finliwε mba Yawe Yenjεlε, ye Yenjεlε lì le ye ni, na yaga pi jøgø mbe kari saa yarisunndo ta yεgε gbogo, mbaa fɔli ti yεgε søgøwø mbaa ti gbogo, tara tiyønrø nda lì kan ye yeri, li yaa nawa ñgbøn ye ni mbe ye tøngø fyaw mbe ye wø wa ti ni.»

24

*Zhozuwe wìla Izirayeli woolo
pe nawa to kagbøgølø
ñgele Yenjεlε làa pye pe kan ke ni*

¹ Kona, a Zhozuwe wì si Izirayeli cengelε ke yeri ma ke gbogolo wa Sishemu ca. Wìla Izirayeli lelelε, naa pe teele, naa kití konfennε konaa malingbøɔnlø teele pe yeri, a pè pan wa Yawe Yenjεlε li yεgε søgøwø.

² A Zhozuwe wì si leeble pe pye fɔ: «Yawe Yenjεlε, woro Izirayeli woolo Yenjεlε lì yo fɔ: <Faa ye teleye, mbe pinlø Abirahamu naa Nahɔri pe to Tera wi ni, pàa pye ma cén wa Efirati gbaan wi kεs ñga na, na yarisunndo ta yεgε gbogo.†

³ Ëen fɔ, mìla ye teles Abirahamu wi yirige wa Efirati gbaan wi kεs ñga na, ma ti a wì Kana tara ti ni fuun ti yanriyanri ma toro. A mì setirige piile legere kan wi yeri. Mila Izaki wi kan wi yeri, a wùu se.†

⁴ Mila Zhakøbu naa Ezawu pe kan Izaki wi yeri, a wì pe se. Mila Seyiri yanwiga tara ti kan Ezawu wi yeri, a wì cén wa ti ni. Ëen fɔ, Zhakøbu naa wi pinambiile poro la kari wa Ezhipiti tara.†

† 24:2 24:2: Zhenε 11.27   † 24:3 24:3: Zhenε 12.1-9; 21.1-3

† 24:4 24:4: Zhenε 25.24-26; 36.8; 46.1-7; Dete 2.5

⁵ Ko puŋgo na, a mì si Moyisi naa Arɔn pe tun Ezhipiti tara wunlunaŋa wi yeri, mɛɛ jɔlɔgɔ kagbɔgɔlɔ wa Ezhipiti tara woolo pe na. Ko puŋgo na, a mì si ye yirige wa tara ti ni[†].

⁶ Naa mìla kaa ye teleye pe yirige wa Ezhipiti tara ti ni, a yè si saa gbɔn wa Kɔgɔje yεɛn wi na. Εεn fɔ, Ezhipiti tara fennɛ pàa taga pe puŋgo na, na pe puro malaga gbɔnwotoroye mbele shɔnye maa tilele pe ni, fɔ ma saa gbɔn wa Kɔgɔje yεɛn wi na.

⁷ A ye teleye pè si gbele ma mi ḥa Yawe Yεnŋεlε na yeri mbe pe saga, a mì si diwi le ye woolo poro naa Ezhipiti tara fennɛ pe sɔgɔwɔ. Ko puŋgo na, a mì si kɔgɔje tɔnmɔ pi pye, a pì toro Ezhipiti tara fennɛ pe go na ma pe li. ኃga mìla pye Ezhipiti tara woolo pe na ye woolo pàa ki yan yεnle ni. Ko pyeŋgɔlɔ, yàa koro wa gbinri wi ni ma mɔ wa[‡].

⁸ Ko puŋgo na, a mì si kari ye ni wa Amɔri cεnle woolo pe tara, poro mbele pàa pye ma cεn wa Zhuridɛn gbaan wi yɔnlɔ yirisaga yeri we. Pàa malaga gbɔn ye ni. Εεn fɔ, mìla pe le ye kεε, a yè ya pe ni, ma pe tara ti shɔ mari ta, katugu mila pe gbo ma pe wɔ wa ye yεgε[†].

⁹ Zipɔri pinambyc Balaki ḥa wìla pye Mowabu tara wunlunaŋa wila yiri ma to ye na malaga ni. Wìla Bewɔri pinambyc Balaamu wi yeri ma yo wi pan wi ye danga.

¹⁰ Εεn fɔ, mi sila yεnle mbe logo Balaamu wi yeri. Kì kaa pye ma, a wì si duwaw pye ye kan,

---

[†] 24:5 24:5: Eki 3.1-12.42   [†] 24:7 24:6-7: Eki 14.1-31   [†] 24:8

24:8: Nɔmbu 21.21-35

a mì si ye shɔ Balaki wi yeri†.

¹¹ Kona, a yè si Zhuriden gbaan wi kɔn ma saa gbɔn wa Zheriko ca ki na. A Zheriko ca fenne pè malaga gbɔn ye ni, poro naa Amɔri cɛnlɛ woolo, naa Perezi cɛnlɛ woolo, naa Kana tara fenne, naa Heti cɛnlɛ woolo, naa Girigasi cɛnlɛ woolo, naa Hevi cɛnlɛ woolo konaa Zhebusi cɛnlɛ woolo pe ni. A mì pe le ye kɛɛ, a yè ya pe ni.

¹² Mila ndagasere torogo wa ye yεgε, a tì pe purɔ ma pe yirige wa ye yεgε, ma pinlɛ Amɔri cɛnlɛ woolo pe wunlumbolo shyen pe ni. Ko malaga ko sila gbɔn ye tokobi naa ye sandira to ni†.

¹³ Kì pye ma, a mì si tara kan ye yeri nda ye sila ti kere tunŋgo pye, ma cagbɔrɔ gbɔrɔ kan ye yeri nda ye sila kan, εen fɔ, ye si yεn ma cεn wa ti ni. Mila εrezεn kεεrε naa oliviye tire kεεrε kan ye yeri nda ye sila ti sanri, εen fɔ ye yεn nari pire ti kaa†.» »

*Izirayeli woolo
pàa yere ki yerewe
mbaa tunŋgo piin Yεnŋεlε li kan*

¹⁴ Kona, a Zhozuwe wì sigi sεnre nda ti taga wa ma yo fɔ: «Koni, yaa fye Yawe Yεnŋεlε li yεgε, yaa tunŋgo piin li kan, ye pye jεrεgisaga fu naa tagawa ni. Ye tεleye pàa pye na yarisunndo nda gbogo wa Efirati gbaan wi kɛɛ ñga na konaa wa Ezhipiti tara, yeri wa yaa tunŋgo piin Yawe Yεnŋεlε lo nunŋba kan.

---

† **24:10 24.9-10:** Nɔmbu 22.1-24.25   † **24:12 24.12:** Eki 23.28;
Dete 7.20   † **24:13 24.13:** Dete 6.10-11

15 Na kaa pye kii ye ndanla yaa tunŋgo piin Yawe Yenŋeļe li kan, yaa jaa mbaa tunŋgo piin yarisunŋgo ḥga kan, yege wele yege wɔ nala. Yarisunndo nda ye teleye pàa pye na gbogo wa Efirati gbaan wi kεε ḥga na tori o, nakoma Amɔri cɛnle woolo mbele ye yɛn ma cɛn laga pe tara ti ni pe woro to. ɛen fɔ, mi wo na, mi naa na go woolo pe ni, we yaa la tunŋgo piin Yawe Yenŋeļe lo kan.»

16 A leeple pè suu yɔn sogo ma yo fɔ: «We woro naga jate mbe laga Yawe Yenŋeļe li na, mbaa yarisunndo ta yegɛ gbogo.

17 Katugu Yawe Yenŋeļe, we Yenŋeļe lo lì we yirige ma we wɔ wa Ezhipiti tara, ma we wɔ wa kulowo pi ni, woro naa we teleye pe ni. Làa kafɔnŋgɔlɔ legere pye we yegɛ na, ma we go sige wa we kondangala li ni fuun li ni, konaa ma we go sige wa cengelɛ ḥgele fuun wàa toro wa ke sɔgɔwɔ ke ni.

18 Yawe Yenŋeļe lo làa ki cengelɛ ke ni fuun ke puro ma ke yirige wa we yegɛ, konaa Amɔri cɛnle woolo mbele pàa pye ma cɛn laga ki tara nda ti ni pe ni. Woro fun we yaa la tunŋgo piin Yawe Yenŋeļe li kan, katugu lo li yɛn we Yenŋeļe le.»

19 Kona, a Zhozuwe wì si leeple pe pye naa fɔ: «Ye se ya mbaa tunŋgo piin Yawe Yenŋeļe li kan, katugu li yɛn Yenŋeļe na li yɛn kpoyi, li yɛn Yenŋeļe na laa yenle yenjɔ na. Yaga yiri mbe je li na, li se ye kala yaga, li se si ye kapere ti kala yaga ye na.

20 Na yaga li wa mbe saa yarisunndo nambannda ta gbogo, li yaa yiri ye kɔrɔgɔ mbe jɔlɔgɔ wa

ye na. Ali mbege ta làa kajεŋgε pye ye kan, li yaa ye tɔ̄ngɔ̄ mbe ye kɔ̄ pew.»

21 A leeple pè si Zhozuwe wi pye fɔ̄: «Ayoo, Yawe Yεnŋεlε lo we yaa la gbogo.»

22 A Zhozuwe wì si pe pye fɔ̄: «Yoro jate ye yεn ye yεs sεrεfεnnε. Katugu yoro jate yεgε wɔ̄ wa ye yεs nawa mbaa tunŋgo piin Yawe Yεnŋεlε li kan» A pè sho fɔ̄: «Ee, we yεn ki sεrεfεnnε.»

23 A Zhozuwe wì si pe pye fɔ̄: «Kì kaa pye yεsεn, yarisunndo nambannda nda ti yεn laga ye sɔ̄gɔ̄wɔ̄ bere, yeri wa; ye ye yεs kan Yawe Yεnŋεlε, woro Izirayeli woolo Yεnŋεlε li yeri ye kotogo ki ni fuun ni.»

24 A leeple pè suu yɔ̄n sogo ma yo fɔ̄: «We yaa la tunŋgo piin Yawe Yεnŋεlε lo kan, mbaa nuru li yeri.»

25 A Zhozuwe wì si yɔ̄n finliwε le leeple pe kan Yεnŋεlε li ni ki pilige ki ni, wa Sishεmu ca. Wila ḥgasegele naa kakɔ̄nndεgεŋgεlε tεgε pe kan.

26 A wì sigi kagala ke yɔ̄nlɔ̄go wa Yεnŋεlε li lasiri sεwε wi ni. Ko puŋgo na, terebenti tige ḥga kìla pye wa Yawe Yεnŋεlε li censaga paraga go ki tanla, a wì si sinndεlɪgbɔ̄go ka le maga yerege wa ki nɔ̄go.

27 Kona, a wì si leeple pe ni fuun pe pye fɔ̄: «Ye wele, ki sinndεlεgε ḥga ki yεn we sεrεfɔ̄, katugu sεnre nda fuun Yawe Yεnŋεlε li yo ye kan, kìri logo. Ee, ki yaa pye ye sεrεfɔ̄ jango yaga ka je ye Yεnŋεlε li na mbe pye mbasinmbele.»

28 Ko puŋgo na, a Zhozuwe wì si leeple pe yaga, a pè sɔ̄ngɔ̄rɔ̄, pe ni fuun nunŋba nunŋba, wa tara nda pàa ta ta kɔ̄rɔ̄gɔ̄ ti ni.

Zhozuwe wi kwnws senre

³⁰ A pè suu le wa tara nda wìla ta kɔrɔgɔ ti ni, wa Timinati Sera ca, wa Efirayimu yanwira tara ti ni, wa Gaashi yanwiga ki yɔnłoparawa kamęŋqę kęe yeri†.

31 Izirayeli woolo pàa tunjgo pye Yawe
Yenjelè li kan Zhozuwe wi yinwege piliye yi
ni fuun yi ni, konaa lelelelè mbele pàa koro wi
kunjølø pe yinwege piliye yi ni fuun yi ni, poro
mbele pàa kagala ñgele Yawe Yenjelè làa pye
Izirayeli woolo pe kan ke yan we.

³² Izirayeli woolo pàa Zhozefu gboo kajeere nda le ma yiri wa Ezhipiti tara ma pan, pàa ti le wa Sishemu ca, wa tara laga ɳga Zhakəbu wìla lɔ warifuwe pyø cènme Amori cènle woolo pe yeri ki ni. Amori wo wìla pye Sishemu ca ki kanfø we. Ki ca kìla kaa pye Zhozefu setirige piile poro kɔrɔgo†.

³³ A Arɔn pinambyɔ Eleyazari wì si kaa ku fun, a pòo le wa tinndi ɳa pàa kan wi pinambyɔ Fineyasi wi yeri wi na, wa Efirayimu yanwira tara ti ni.

† 24:30 24.30: Zhuzu 19.49-50   † 24:32 24.32: Zhenε 50.24-25;
Eki 13.19

cv

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022
a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8